

Gemeente **Oudewater**

Programmabegroting 2026 - 2029

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	3
Aanbiedingsbrief bij Programmabegroting 2026 - 2029	5
Programma's	9
Programma 1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	9
Programma 2 Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit	14
Programma 3 Sociaal domein	20
Programma 4 Cultuur, Economie, Recreatie & toerisme, Energietransitie	27
Programma 5 Onderwijs en Sport	32
Programma 6 Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen	36
Programma 7 Algemene inkomsten	40
Programma 8 Overhead	43
BBV-indicatoren	45
Paragrafen	52
Paragraaf 1 Lokale heffingen	52
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	60
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	68
Paragraaf 4 Financiering	72
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	76
Paragraaf 6 Verbonden partijen	79
Paragraaf 7 Grondbeleid	104
Paragraaf 8 Wet open overheid	106
Financiële begroting	107
1 Overzicht van baten en lasten	107
2 Incidentele baten en lasten	110
3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	112
4 Ramingsgrondslagen	113
5 Geprognosticeerde balans	115
6 EMU-Saldo	117
7 Investeringsplanning	118
8 Staat van reserves	120
9 Staat van voorzieningen	123
10 Afschrijvingstermijnen	125
11 Overzicht op taakvelden	128
Afkortingenlijst	131

LEESWIJZER

De programmabegroting bestaat uit vier delen: de aanbestedingsbrief, de programma's, de paragrafen en de financiële begroting.

In de aanbestedingsbrief geven we een inleiding op de begroting. Hierbij kijken we breder dan alleen de inhoud van deze begroting: ook onderwerpen uit het collegewerkprogramma of andere beleidskaders kunnen aan bod komen.

De programma's beschrijven wat het bestuur wil bereiken, wat er gedaan wordt om daar te komen en welke middelen hiervoor beschikbaar zijn. Elk programma start met overzichten van de verantwoordelijke portefeuillehouders en de taakvelden. Hierna beschrijven we waar we naartoe willen (ambities) en wat er momenteel speelt (actuele ontwikkelingen). Hierna volgt de doelenboom, geordend per opgave. De doelenboom beschrijft waar het bestuur naartoe wil (maatschappelijke effecten), wat we daarvoor precies willen bereiken (resultaten) en wat we doen om hier te komen (inspanningen). Het programma eindigt met twee financiële tabellen. Eerst geven we een overzicht van de baten en lasten per taakveld, tot slot volgt een analyse van de financiële verschillen tussen de begroting 2026 en de begroting 2025.

Samenvattend bestaat elk programma uit de volgende onderdelen:

- De verantwoordelijke portefeuillehouders per thema;
- De taakvelden, inclusief omschrijvingen;
- De ambities;
- De actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen;
- De doelenboom, geordend per opgave, met daarin:
  - Maatschappelijk effecten: waar willen we naartoe?
  - Resultaten: wat willen we daarvoor precies bereiken?
  - Inspanningen: wat gaan we doen om daar te komen?
- Een overzicht van de baten en lasten per taakveld;
- Een analyse van de financiële verschillen met de begroting van vorig jaar.

Voorheen bevatten de programma's ook een aantal BBV-indicatoren. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren samen te groeperen in een kopje direct na de programma's.

Na de programma's volgen de paragrafen. Deze gaan wat dieper in op een aantal thema's die van belang zijn voor het financiële beleid en de bestuurlijke verantwoording. De paragrafen gaan respectievelijk over:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Wet open overheid (Woo)

De financiële begroting is een financiële samenvatting van de baten en lasten vanuit de programma's. Daarin zijn onder andere overzichten opgenomen van de reserves en voorzieningen en wordt aangegeven welke ramingen ten grondslag liggen aan de begroting 2026.

Bijgewerkte doelenboom

De doelenboom is dit jaar grondig bijgewerkt. Veel resultaten en inspanningen zijn vervallen, bijvoorbeeld omdat ze zijn afgerond of omdat ze onder 'going concern' vallen (zie hieronder een nadere uitleg). Andere doelen zijn herschreven om de doelenboom beter leesbaar en meetbaar te maken. Zo heeft elk resultaat nu een streefjaar en volgt elke inspanning dezelfde formulering. Ook zijn er enkele nieuwe doelen toegevoegd op basis van nieuwe (beleids)ontwikkelingen. Hierdoor is de boom weer actueel.

Deze opschoning heeft meerdere doelen. Allereerst willen college en organisatie de doelenboom leesbaarder, bondiger en meetbaarder maken. Vorig jaar is hiermee al gestart via een pilot in programma 1. Mede op basis van de evaluatie is dit nu doorgetrokken naar de hele Begroting. Daarnaast is 2026 het laatste jaar van deze raadsperiode. Hierdoor zijn soms scherpe keuzes nodig: wat heeft prioriteit? De doelenboom helpt om richting te bepalen en hierover het gesprek te voeren.

Een aantal resultaten is geschrapt omdat ze onder 'going concern' vallen. Dit zijn reguliere taken die de gemeente dagelijks uitvoert, zoals paspoorten uitgeven of contact met ketenpartners onderhouden. Belangrijk werk, maar niet passend bij een doelenboom die draait om *verandering*. Andere doelen zijn vervallen omdat ze te operationeel of te gedetailleerd zijn om als raad op te sturen of kaders te stellen. Zo blijft de doelenboom overzichtelijk en gericht op strategische prioriteiten. Wel kunt u onder het kopje 'Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen' in elk programma nog steeds informatie vinden over lopende ontwikkelingen.

Dan nog een laatste opmerking: deze doelenboom is geen wetenschap. Niet alles is haalbaar, maakbaar of aantoonbaar oorzakelijk verbonden aan slechts de gemeentelijke inspanning. We vragen u daarom om de resultaten in deze doelenboom als *beoogde* resultaten te lezen. Ze bieden ons een helder richtpunt.

We hopen dat de doelenboom bijdraagt aan een waardevol gesprek tussen raad en college!

AANBIEDINGSBRIEF BIJ PROGRAMMABEGROTING 2026 - 2029

Inleiding

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt het boekwerk "Programmabegroting 2026-2029". Het is de laatste begroting van deze raadsperiode. Wij zijn blij met het feit dat, met uitzondering van het jaar 2028, de begroting over de periode 2026-2029 sluitend is. Dit geeft een nieuwe raad de ruimte om nieuwe zaken op te pakken. De meeste ruimte hiervoor is er in het begrotingsjaar 2027.

Alle projecten die aan begin van deze raadsperiode "op de rol" stonden zijn financieel vertaald in deze meerjarenbegroting. Wel onderkennen wij een aantal risico's en zaken die verder moeten worden uitgezocht en (financieel) onderbouwd.

In het boekwerk zijn de door de raad vastgestelde Voorjaarsrapportage 2025 en de Kadernota 2026 verwerkt. Daarnaast is de going concern-begroting geactualiseerd, verhoogd met loon- en prijsstijgingen en is de meicirculaire erin verwerkt.

Ook is er een betere fasering van de investeringen in deze begroting opgenomen. Hierbij is ook gekeken naar de beschikbare capaciteit om de investeringen uit te voeren.

Na deze mutaties laat de begroting 2026 - 2029 de volgende begrotingsaldi:

2026 : € 25.000 overschot

2027 : € 630.000 overschot

2028 : € 169.000 tekort

2029 : € 123.000 overschot

De belangrijkste mutaties na vaststelling van de Kadernota en Raadsinformatiebrief meicirculaire staan voor het begrotingsjaar 2026 in onderstaande tabel (- = negatief effect op saldo) en worden in het raadsvoorstel bij deze begroting nader toegelicht.

Mutatie	Omschrijving	Bedrag
	Stand meicirculaire 2025	557.000
1	Stijging bijdrage DVO - SOK (invulling PM-post zoals genoemd in de Kadernota 2026)	-819.000
2	Dekking binnen begroting van extra stijging DVO - SOK	274.000
3	Effect betere fasering investeringsplanning	197.000
4	Weerbare samenleving	-15.000
5	Ophogen begraafplaats Waardsedijk	-100.000
6	Groenbeheer	-60.000
	Diverse	-9.000
	Begrotingssaldo 2026	25.000

Financiële begroting 2026 - 2029

Deze begroting is gebaseerd op de Kadernota 2026 die door de raad op 10 juli jl. is vastgesteld.

Daarnaast zijn de financiële effecten van de meicirculaire 2025 verwerkt. Ten opzichte van de Kadernota zijn dit de belangrijkste onderwerpen die financieel doorvertaald zijn:

- Indexering van kosten met 0% - tenzij er contractuele verplichtingen zijn en subsidies 3,5%;
- Indexering van de OZB en overige lokale heffingen met 3,5%, met zo nodig aanvullende bijstelling op basis van het uitgangspunt van kostendekkendheid en vastgestelde plannen;
- De meicirculaire 2025;

Na vaststelling van de Kadernota 2026 zijn er nog diverse mutaties geweest. Deze zijn in de inleiding toegelicht.

Na de verkiezingen van maart 2022 heeft de gemeenteraad het 'Hoofdpijnenakkoord 2022-2026' vastgesteld. Vervolgens is een collegewerkprogramma (CWP) opgesteld en is op een rij gezet wat dit concreet betekent. De maatschappelijke effecten en te bereiken resultaten zijn gekoppeld aan concrete inspanningen, gepland over verschillende jaren en daar waar mogelijk financieel vertaald en verwerkt in de begroting.

Naar aanleiding van discussies in raad en auditcommissie hebben wij in de Programmabegroting 2026-2029 verbeteringen aangebracht. De doelenboom is concreter, inspanningen sluiten beter aan bij de resultaten en maatschappelijke effecten. Resultaten en inspanningen zijn smartere geformuleerd.

Algemene uitkering

Op basis van de meicirculaire 2025 is de algemene uitkering uit het Gemeentefonds berekend voor de jaren 2026 tot en met 2029. Via een raadsinformatiebrief bent u hierover geïnformeerd (D/25/189599).

Ratio weerstandsvermogen, schuldquote en solvabiliteitsratio

De ratio weerstandsvermogen bij vaststelling van de jaarrekening 2024 was 2,0. Als het saldo van de voorjaarsrapportage 2025 uiteindelijk bij de jaarrekening 2025 aan de AR zou worden onttrokken blijft deze 2,0. In meerjarenperspectief loopt de ratio weerstandsvermogen op naar 3,5. Dit wordt met name veroorzaakt door een lager risicoprofiel en de daarvoor benodigde weerstandscapaciteit.

Wanneer de netto schuld groter is dan 130% van de inkomsten is er volgens de VNG sprake van een erg hoge schuld. In de nu voorliggende begroting blijft de schuldquote meerjarig onder deze grens. In 2026 is de schuldquote 116%. Hierbij is het effect van een betere fasering van uitvoering en opleveringen van de investeringen al zichtbaar.

Ook de solvabiliteitsratio is in het meerjarenperspectief circa 17%. Er is sprake van risico als dit percentage onder de 20% is. Hier zitten we net onder.

De details en uitgebreide toelichtingen op de in deze alinea genoemde ratio's zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Zowel het weerstandsvermogen, de schuldquote en de solvabiliteitsratio geven een positiever beeld ten opzichte van vorig jaar. Dit is met name het gevolg van de fasering van de investeringen.

Lokale lastendruk

	2026	2026	2025	2025
	1-persoons-huishouden	meerpersoons-huishouden	1-persoons-huishouden	meerpersoons-huishouden
1 OZB	613	613	592	592
2 Rioolheffing	444	444	409	409
3 Afvalstoffenheffing (2025)*	269	298	269	298
Totaal	€ 1.326	€ 1.355	€ 1.270	€ 1.299

* Betreft een inschatting van de hoogte van de afvalstoffenheffing op basis van het verwachte aantal aanbiedingen. Daarbij is uitgegaan van gemiddeld 4 aanbiedingen voor een éénpersoonshuishouden en 11 voor een meerpersoonshuishouden.

1. OZB

De OZB is geïndexeerd met 3,5%.

2. Rioolheffing

De stijging van de rioolheffing is in zijn totaliteit 8,5%. Hiervan is 3,5% indexering en 5% op basis van het waterbeleidsplan. Met deze indexering is de rioolheffing kostendekkend.

3. Afvalstoffenheffing

Het tarief van de afvalstoffenheffing stijgt niet. Met het huidige tarief is de afvalstoffenheffing kostendekkend. Bij de vaststellen van de tarieven zal er een over het geheel genomen budgetneutrale verschuiving voorgesteld worden van het vaste bedrag naar het bedrag per lediging omdat het aantal ledigingen niet meer daalt.

Nader te onderzoeken – Uit te werken zaken

Nr.	Nader te onderzoeken - Uit te werken zaken	2026	2027	2028	2029
1	Renovatie verhardingen			-30.000	-60.000
2	Civiele kunstwerken en beschoeiingen		-8.000	-16.000	-24.000
3	Groenbeheer overig (IBOR - gevel tot gevel)	PM	PM	PM	PM
4	Verhardingen (asfalt en elementen)	-215.000	-215.000	-215.000	-215.000
5	Extra exploitatielasten Verlichting	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
6	Prijsindexering bouw nieuw zwembad	PM	PM	PM	PM
	Indicatie van de te verwachten lasten	-215.000	-223.000	-261.000	-299.000

Conclusies, risico's en voorstellen

a. Conclusies en voorstellen

De programmabegroting 2026-2029 is, met uitzondering van 2028, voor alle jaren sluitend. Wel zien wij nog een aantal aandachtspunten en risico's die wij hieronder toelichten.

b. Nader te onderzoeken - Uit te werken zaken

Zoals aangegeven is de meerjarenbegroting structureel sluitend. Toch zijn er nog een aantal risico's en aandachtspunten die in de toekomst een negatief zullen hebben op deze positieve meerjarenbegroting. Wij komen hier bij de Kadernota 2027 op terug. De onderwerpen staan in bovenstaande tabel en zijn:

Ad 1. Renovatie verhardingen

Voor de renovatie van verhardingen aan diverse wegen en straten is de zeer grove raming dat met ingang van 2027 jaarlijks een investeringsbedrag van € 550.000 nodig is. De structurele jaarlasten stijgen dan cumulatief jaarlijks met circa 30K.

Ad 2. Civiele kunstwerken en beschoeiingen

Voor de vervanging en groot onderhoud aan civiele kunstwerken en beschoeiingen wordt met ingang van 2026 een jaarlijkse investering ingeschat van 117K. De kapitaallasten van deze ingeschatte investeringen zijn verwerkt in bovenstaande tabel, maar moeten nog nader worden onderzocht op noodzaak en scherpere onderbouwing.

Ad 3. Groenbeheer

Vanaf 2027 hebben wij het budget verhoogd met € 40.000 (bovenop de 560K voor het stoppen met klepelen) om een eerste invulling te geven aan de effecten van IBOR en Gevel tot gevel contracten. Nadere aanbesteding levert meer inzicht op in de daadwerkelijke kosten.

Ad 4. Verhardingen (asfalt en elementen)

In de Kadernota 2026 hebben wij diverse investeringen aan wegen geschrapt. Dit om het jaarlijks doorschuiven van investeringen te voorkomen, de schuldquote te verlagen en de beschikbare capaciteit in evenwicht te brengen met de uit te voeren werkzaamheden. Het betreft hier de investeringen voor het Masterplan Binnenstad (exclusief de "H" en het ophogen van Opweg en Diemerbroek. Aan deze wegen en wegen die wij getemporiseerd willen uitvoeren moet wel onderhoud plaatsvinden om de veiligheid van deze wegen te kunnen garanderen. Hiervoor is een eerste inschatting gemaakt van 215K aan jaarlijks exploitatiebudget, maar er moet nader bezien worden. Daarom is er in de Voorjaarsrapportage 2025 een bedrag van € 50.000 voor een nader onderzoek opgenomen. De uitkomsten hiervan zullen een negatief

effect hebben op de begrotingssaldi. Hierbij kijken we ook naar de reserve (voorziening) wegen en de renovatie van verhardingen zoals genoemd onder Ad 1.

Ad 5. Integraal overzicht exploitatielasten n.a.v. overname verlichting City-tec

Door de overname van de verlichting is er extra formatie nodig om de daarbij horende werkzaamheden uit te voeren. Hierbij gaat het om een structureel bedrag van € 60.000 ingeschatte SOK (voorheen DVO)-stijging.

Ad 6. Prijsindexering bouw nieuwe zwembad

Recent is het bezwaar tegen het bestemmingsplan Tappersheul III ingetrokken en is het bestemmingsplan onherroepelijk. Op dit moment wordt er door de stichting SBZO hard gerekend hoe alle kosten nu uitvallen en het mogelijke effect hiervan op de exploitatiebijdrage. De eerste indicatie is dat er circa € 350.000 éénmalig extra nodig is. Wij gaan onderzoeken of deze kosten kunnen worden opgenomen in de grondexploitatie Statenland. Dit geldt ook voor de eerder aan de stichting toegezegde 2,5 miljoen die vooralsnog is gedekt uit de Algemene Reserve.

c. Voorstellen

1. De Programmabegroting 2026, inclusief mutaties in de reserves, vast te stellen;
2. De investeringsbudgetten uit de jaarschijf 2026 van de investeringsplanning vast te stellen;
3. De meerjarenraming 2027-2029 te aanvaarden als leidraad voor het te voeren beleid in de jaren 2027, 2028 en 2029.

PROGRAMMA 1 BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder	Thema
Danny de Vries	Algemeen bestuurlijke zaken en representatie, Openbare orde en veiligheid, Horeca- en evenementenbeleid, Communicatie en Participatie, Intergemeentelijke samenwerking, Burgerzaken en dienstverlening, Dierenwelzijn
Bernadette Schomaker	Vergunningverlening en handhaving
Bas Lont	Automatisering, Informatievoorziening, Archiefzaken
Walther Kok	Ambtelijke samenwerking Oudewater-Woerden

Omschrijving

Het programma bevat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
0.1 Bestuur	Facilitering van de bestuursorganen: - college van burgemeester en wethouders (loonkosten, reis- en verblijfskosten e.d.) - raad en raadscommissies (vergoedingen, excursies e.d.) - de ondersteuning van de raad, griffie - regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking - lokale rekenkamer, lokale ombudsfunctie, accountantscontrole
0.2 Burgerzaken	Producten burgerzaken: - paspoorten en rijbewijzen - bevolkingsregister - straatnaamgeving en kadastrale informatie - burgerschap - verkiezingen, referenda - burgerzaken leges opbrengsten (economische categorie baten: 3.7)
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen
1.2 Openbare orde en veiligheid	Taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid: - toezicht en handhaving openbare orde, BOA's - Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit - bureau Halt - preventie van criminaliteit - opstellen en handhaven APV - leges drank & horeca - wet wapens en munitie (voorheen vuurwapenwet) - beleid, toezicht en ruiming van conventionele explosieven - veilige woon- en leefomgeving - doodsschouw (door de officier van Justitie gelast onderzoek i.v.m. de mogelijk niet-natuurlijke doodsoorzaak) - tegengaan van radicalisering - huiselijk geweld - persoonsgerichte aanpak (PGA) - nazorg ex-gedetineerden

Ambities

Inwoners centraal

We werken voor en met de samenleving, dat is in de kern waar een gemeente voor staat. Daarom hebben we in 2025 een Dienstverleningskader vastgesteld met ambities voor de toekomst. Dit kader geeft richting aan hoe we omgaan met elkaar en met anderen, met inwoners, ondernemers en vrijwilligers. In het dienstverleningskader komen ambities voor communicatie, participatie, inclusie en online dienstverlening bij elkaar. We werken aan onze individuele dienstverlening, aan de manier waarop we mensen betrekken bij wat we doen en aan hoe wij in samenhang kunnen werken in de wijken en dorpen.

We blijven de komende jaren investeren in een goede relatie met de samenleving. Dat doen we aan de hand van vier pijlers voor onze dienstverlening:

- Menselijk: we luisteren oprecht, hebben begrip voor anderen en denken met mensen mee.
- Makkelijk: we zorgen ervoor dat we toegankelijk werken, dat we het zo makkelijk mogelijk maken voor onszelf en voor anderen.
- Betrouwbaar: we doen wat we zeggen en zeggen wat we doen zodat mensen weten waar ze aan toe zijn.
- Betrokken: we doen dit met hart voor de gemeente en we verdiepen ons in wat er leeft.

Veiligheid

Wat betreft openbare orde en veiligheid werkt de gemeente samen met ketenpartners, inwoners en ondernemers aan een veilig Oudewater. De gemeente Oudewater streeft naar een veilige, leefbare, inclusieve en gezonde samenleving voor haar inwoners en bezoekers. Daarvoor werken we samen met ketenpartners, inwoners en ondernemers. De beleving van bewoners is een belangrijk ijkpunt bij een veilige en leefbare samenleving. De prioriteiten worden door de raad vastgesteld in het Integraal Veiligheidsplan. Deze prioriteiten vormen in de huidige bestuursperiode de kern van het veiligheidsbeleid. Handhaven van de openbare orde gebeurt in samenwerking met ketenpartners (politie, RIEC, belastingdienst, jongerenwerk etc.). We streven naar een zo veilig mogelijke woon-en leefomgeving waarin niet alleen criminaliteitscijfers zo laag mogelijk zijn maar inwoners zich ook daadwerkelijk veilig voelen.

Om veiligheid en een veilig gevoel te bereiken werken we de komende jaren samen verder aan een samenleving die:

- Weerbaar is tegen en alert is op onveilige situaties en criminele invloeden;
- In staat is doelgericht en adequaat op onveiligheids- en leefbaarheidsvraagstukken te reageren, ook in geval van nood-of crisissituaties;
- Met elkaar in verbinding staat, signalen met elkaar deelt en samenwerkt aan de best mogelijke oplossing voor de betreffende problematiek;
- Aandacht heeft voor en perspectief biedt aan (on)veiligheid en leefbaarheid van kwetsbare groepen en personen.

Overige ontwikkelingen

Inwoners centraal

We zien een organisatie die zich steeds verder in ontwikkelt in het denken vanuit inwoners. Dat merken we bijvoorbeeld doordat de participatieadviseur steeds beter gevonden wordt door collega's en doordat steeds meer van onze teksten toegankelijk worden geschreven.

Dit sluit aan bij wat wet- en regelgeving van ons vraagt. Zo vragen de Omgevingswet en de Wet versterking participatie op decentraal niveau een stevigere borging van participatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. En vraagt het Besluit digitale overheid om het toegankelijk maken van onze digitale communicatie.

Hier blijven we dan ook op inzetten. We hebben kaders voor participatie en dienstverlening. Die borgen we door collega's te ondersteunen met handige formats en stappenplannen en door collega's te trainen. De adviseurs van communicatie en participatie denken met de andere teams mee bij beleid en projecten. We verstevigen ons digitale participatieplatform DenkMee door de mogelijkheden hiervan steeds beter te benutten.

We monitoren onze voortgang door iedere twee jaar het inwonertevredenheidsonderzoek te herhalen en door meer aandacht voor evaluatie van de verschillende participatietrajecten. In deze begroting zijn dit jaar voor het eerst een drietal eigen indicatoren toegevoegd over dienstverlening. Hierbij zijn opgenomen: de algemene waardering voor onze dienstverlening, het aantal geregistreerde klachten over gedragingen van het bestuursorgaan (op grond van Awb artikel 9:4) en de gemiddelde afhandeltijd van terugbelverzoeken door de organisatie.

Veiligheid

De prioriteiten worden door de raad vastgesteld in het Integraal Veiligheidsplan. Deze prioriteiten vormen in de huidige bestuursperiode de kern van het veiligheidsbeleid. Handhaven van de openbare orde gebeurt in samenwerking met ketenpartners (politie, RIEC, belastingdienst, jongerenwerk etc.).

We monitoren de voortgang middels de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid en middels cijfers van CBS en Bureau Halt.

DOELENBOOM PROGRAMMA 1

Opgave Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

Maatschappelijk effect 1.1 Inwoners en ondernemers weten hoe en wanneer ze kunnen meedenken, meebeslissen of samenwerken met de gemeente. Ze merken dat de gemeente hun inbreng serieus meeweegt. Andersom weten ze ook hoe ze eigen initiatieven kunnen aandragen en wat ze dan van de gemeente kunnen verwachten.

PH	Resultaat	Inspanning
DdV	1.1.1 In 2027 zien we bij de herhaling van het inwonertevredenheidsonderzoek uit 2025 een hogere waardering voor de stelling 'De gemeente heeft aandacht voor mijn mening en neemt deze serieus.'	1.1.1A We versterken de kwaliteit van participatie in de verschillende teams door in 2026 betere formats en handleidingen voor alle collega's.
		1.1.1B Onder meer via het participatieplatform denkmee evalueren we in 2026 regelmatig de beleving van participatietrajecten en we rapporteren hierover naar organisatie en raad.

Maatschappelijk effect 1.2 De gemeente is gericht op haar inwoners en ondernemers. De samenleving ervaart de dienstverlening van de gemeente als menselijk, makkelijk, betrouwbaar en betrokken.

PH	Resultaat	Inspanning
DdV	1.2.1 In 2027 zien we bij de herhaling van het inwonertevredenheidsonderzoek uit 2025 een hogere algemene waardering.	1.2.1A We borgen het dienstverleningskader doorlopend in de verschillende teams van de organisatie.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld veiligheid en formatie. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Wel zijn in dit programma voor het eerst drie 'eigen' indicatoren opgenomen over dienstverlening. Deze vindt u hieronder.

Algemene waardering dienstverlening (rapportcijfer)

Bron: Inwonertevredenheidsonderzoek

Periode	Oudewater
2025 (nulmeting)	6,3

Gemiddelde afhandeltijd van terugbelverzoeken in werkdagen

Bron: Eigen gegevens

Periode	Gehele organisatie
2022	4,74
2023	4,43
2024	3,52

Aantal geregistreerde klachten (betreffende bejegening, Awb art. 9.4)

Bron: Eigen gegevens

Periode	Oudewater
2022	11
2023	13
2024	8

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Taakvelden	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.1 Bestuur	146	138	138	0	-138	0	0	0
0.2 Burgerzaken	225	194	194	211	16	209	209	209
1.2 Openbare orde en veiligheid	4	11	11	12	0	12	12	12
Totaal Baten	375	344	344	223	-121	221	221	221
Lasten								
0.1 Bestuur	1.206	1.035	1.076	1.138	62	1.104	1.104	1.104
0.2 Burgerzaken	600	530	530	599	69	598	598	598
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	682	763	745	756	11	774	774	774
1.2 Openbare orde en veiligheid	138	205	205	130	-75	130	130	130
Totaal Lasten	2.625	2.533	2.556	2.624	67	2.607	2.607	2.607
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	21	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	21	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-2.272	-2.189	-2.213	-2.401	-188	-2.386	-2.386	-2.386

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.1	Weggefallen / -gestreepte DVO-opbrengsten	138	Nadeel
0.2	Hogere opbrengsten leges	-17	Voordeel
	Totaal mutaties baten	121	Nadeel
Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.1	Vergoedingen 13e maand door wijziging rechtspositie raadsleden	40	Nadeel
0.1	Eenmalige kosten inwerkprogramma en devices nieuwe raad	40	Nadeel
0.1	Wegvallen inhuur-post & overige diverse lasten-verlagingen	-18	Voordeel
0.2	Kosten aangaande nieuwe landelijke verkiezingen	50	Nadeel
0.2	Hogere doorbelastingen DVO Woerden kosten leges heffingen	15	Nadeel
0.2	Overige posten burgerzaken	4	Nadeel
1.1	Lagere kosten onderhoud (brandkranen & kazerne)	-27	Voordeel
1.2	Besparing obv kadernota	-25	Voordeel
Verbonden Partijen			
1.1	Bijstelling begroting VRU	38	Nadeel
1.2	Nog financieel op te nemen DVO-post aangaande inzet BOA's	-65	Voordeel
	Totaal mutaties lasten	52	Nadeel
	Totaal mutaties baten en lasten	173	Nadeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
	Totaal mutaties reserves	0	

PROGRAMMA 2 FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE EN MOBILITEIT

Portefeuillehouder	Thema
Walther Kok	Openbare ruimte, Verkeer en mobiliteit, Masterplan Binnenstad
Bas Lont	Afval en riolering

Omschrijving

Dit programma bevat twee opgaven: Onderhoud van de openbare ruimte en mobiliteit + parkeren.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
2.1 Verkeer en vervoer	Verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur
2.4 Economische havens en waterwegen	(Beroeps)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur
3.4 Economische promotie	Activiteiten gericht op het 'op de kaart zetten' van de gemeente: kermis, evenementen en coördinatie binnenstad
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Openbaar groen, natuur en recreatie
7.2 Riolering	Afvalwater en de waterhuishouding
7.3 Afval	Inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Taken op het terrein van de lijkbezorging

Ambities

Programma 2 gaat over de ontwikkeling, het beheer en het gebruik van de openbare ruimte.

Enerzijds gaat programma 2 over het ontwikkelen van de toekomstige openbare ruimte. De manier waarop we onze openbare ruimte gebruiken, verandert met de tijd. En Oudewater moet daarin mee veranderen. Onze doelen, ambities en de wensen van onze inwoners vragen om een nieuwe inrichting van de openbare ruimte. Het beleid waarin wordt beschreven hoe onze nieuwe openbare ruimte eruit komt te zien valt ook, onder andere, onder programma 2. Maar ook andere programma's hebben invloed op de inrichting van de openbare ruimte. In het beleid beschrijven we welke doelen en ambities we hebben als gemeente, op welke manier onze openbare ruimte moet worden (her)ingericht om die doelen te behalen, en ook waar wij de openbare ruimte willen vernieuwen. Daarnaast staan de uitgangspunten voor nieuwe openbare ruimte bij bijvoorbeeld nieuwbouwontwikkelingen beschreven in het beleid, zodat ook nieuwe inwoners komen te wonen in een prettige en veilige leefomgeving. De openbare ruimte dient toekomstbestendig te zijn, zodat er blijvend prettig en veilig gebruik van kan worden gemaakt.

Het programma gaat anderzijds over het onderhouden van de huidige openbare ruimte. Hierbij richten we ons op het in stand houden van de verschillende 'assets' in onze openbare ruimte. Assets zijn fysieke objecten in de openbare ruimte met een waarde. Voorbeelden van assets in de openbare ruimte zijn riolering, verharding, groenvakken, bomen, water, openbare verlichting, civieltechnische kunstwerken en het straatmeubilair. Naast het vervangen van beschadigde of verouderde assets valt ook het dagelijks onderhoud van de assets onder programma 2. Het dagelijks onderhoud zorgt ervoor dat onze openbare ruimte schoon en veilig te gebruiken blijft voor alle gebruikers. Daarnaast geven we in programma 2 ook sturing op de aanleg, instandhouding en opruiming van de verschillende nutsvoorzieningen in de openbare ruimte. Denk hierbij aan de aanleg van glasvezelnetwerken of het weghalen van gasleidingen als onderdeel van de energietransitie.

We staan voor een uitdaging om in de openbare ruimte plek te bieden aan de verschillende opgaven zoals de mobiliteitstransitie, klimaatadaptatie, netcongestie, energietransitie, biodiversiteit en sociale opgaven. De beschikbare ruimte in onze gemeente is schaars. Daardoor staat de openbare ruimte onder grote druk: er is steeds meer nodig, met steeds minder ruimte.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Er lopen verschillende ontwikkelingen om ervoor te zorgen dat onze openbare ruimte nu en in de toekomst gebruikt kan blijven worden. Hierbij concentreren we ons binnen programma 2 op het betaalbaar

maken én betaalbaar houden van de openbare ruimte. Daarnaast sturen we op een nieuwe inrichting van de openbare ruimte waarin voldoende plek is voor ruimtelijke opgaven.

Om de huidige openbare ruimte betaalbaar te maken is een balans noodzakelijk tussen de beschikbare middelen voor het beheer van onze openbare ruimte, ten opzichte van de ambities. Zo zijn we gestart met de 'Herijking Openbare Ruimte'. Het doel van de Herijking is om de openbare ruimte beter te kunnen beheren met de beperkte middelen die hiervoor beschikbaar zijn. Hiermee volgt Oudewater het traject dat in Woerden is ingezet om ambitie en middelen met elkaar in balans te brengen.

Daarnaast vraagt de druk op de openbare ruimte om heldere keuzes in beleid. De beschikbare ruimte in onze gemeente is schaars, maar om de openbare ruimte toekomstbestendig te maken is er plek nodig voor verschillende opgaven. Denk bijvoorbeeld aan vergroening, mobiliteitstransitie, klimaatadaptatie, energietransitie, ecologie en ook sociale opgaven. We werken integraal aan het (her)inrichten van onze openbare ruimte. Maar niet alles past op dezelfde plek. Om een plek te kunnen geven aan de hierboven beschreven opgaven, zullen we steeds vaker de traditionele inrichting en traditioneel gebruik van onze openbare ruimte los moeten laten. Dit vraagt om creatieve oplossingen, maar bovenal om heldere keuzes en een duidelijke prioritering van opgaven.

Tot slot betekent de invoering van de Omgevingswet ook een nieuwe manier om beleid op te stellen en te implementeren. Voor de beleidsvelden binnen programma 2 ontbreekt nog beleid, of moet de overstap worden gemaakt naar integrale omgevingsprogramma's. Dit zal het integraal (her)inrichten van onze openbare ruimte bevorderen. Huidig beleid en toekomstige omgevingsprogramma's scheppen de koers tot een toekomstbestendig Oudewater. Zo werken we aan een nieuw omgevingsprogramma voor de thema's Water, Klimaatadaptatie en Ecologie.

Deze drie ontwikkelingen zijn sterk van elkaar afhankelijk. Er zijn beperkte middelen om de openbare ruimte te beheren op het niveau van onze huidige ambities, laat staan dat er nu voldoende middelen zijn om de gewenste openbare ruimte van de toekomst te beheren. Met integraal beleid, heldere prioritering en meetbare doelen kunnen we grip blijven houden op de betaalbaarheid van onze openbare ruimte. Tegelijkertijd biedt dit ook de koers om een toekomstbestendig Oudewater te ontwikkelen.

DOELENBOOM PROGRAMMA 2

Opgave Openbare ruimte

Maatschappelijk effect: 2.1 Een gezonde leefomgeving die veilig, doelmatig en sober is.

PH	Resultaat	Inspanning
WK	2.1.1 De ecologie en biodiversiteit wordt verbeterd in 2026.	2.1.1A We gaan in 2026 het algemene beleid uitwerken in beleid op thema en op wijkniveau.
		2.1.1B We maken in 2026 een uitvoeringsplan om de maatregelen per thema en buurt te agenderen.

Maatschappelijk effect: 2.2 Betrokkenheid van bewoners en ondernemers bij hun leefomgeving.

PH	Resultaat	Inspanning
WK	2.2.1 Het aantal beheerovereenkomsten met bewoners en ondernemers is in 2026 toegenomen.	2.2.1A We dragen zo mogelijk in 2026 het beheer van (nieuw) groen in onze openbare ruimte lokaal over, bijvoorbeeld bij geveltuinen.

Maatschappelijk effect: 2.3 De kosten voor de openbare ruimte zijn in balans met verantwoordelijkheden van de gemeente.

PH	Resultaat	Inspanning
WK	2.3.2. We zijn beter voorbereid op extreme weersomstandigheden als gevolg van klimaatverandering. In 2050 zijn we een klimaatbestendige gemeente.	2.3.2A We voeren in 2026 het Programma Klimaatbestendige Openbare Ruimte (KbOR) uit.

Opgave Mobiliteit

Maatschappelijk effect: 2.4 Behoud van een levendige binnenstad; veilig, leefbaar en bereikbaar.

PH	Resultaat	Inspanning
WK	2.4.1 De zogenoemde H (delen van de Leeuweringstraat, Donkere Gaard, Korte Havenstraat, Peperstraat) is vanaf 2026 autovrij gedurende een aantal dagen in de week. De Wijdstraat, Peperstraat en de Korte Havenstraat wordt permanent autolouw. De Donkere Gaard en de Leeuweringerstraat op Wo 8-18, vrij en za 16-24 en zondag de hele dag.	2.4.1A We realiseren in 2026, gelijktijdig met het Masterplan Binnenstad, Markt en omgeving, op de "H", een autoluwe zone gedurende enkele dagen in de week.
WK	2.4.4 We hebben vanaf 2026 meer fietsparkeerplekken in de binnenstad.	2.4.4A We realiseren in 2026, gelijktijdig met het Masterplan Binnenstad, Markt en omgeving, extra fietsparkeerplaatsen rond de Markt.
WK	2.4.5 In 2026 en verder stappen meer mensen op de fiets door veiligere fietsroutes.	2.4.5A We realiseren in 2026, in het kader van het project Brede Dijk, twee veilige rotondes in de Vierbergenweg.
		2.4.5B We voeren in 2026 een fietspotentieonderzoek uit.

Maatschappelijk effect: 2.5 De wegen in het buitengebied zijn veilig.

PH	Resultaat	Inspanning
WK	2.5.1 De wegen in het buitengebied zijn vanaf 2026 veiliger.	2.5.1A We richten buitenwegen, die in groot onderhoud komen in 2026, veiliger in.

Maatschappelijk effect: 2.6 Duurzame mobiliteit in Oudewater

PH	Resultaat	Inspanning
WK	2.6.1 We hebben in 2026 meer inzicht in mogelijkheden voor verduurzaming van mobiliteit, waarmee we de transitie verder kunnen vormgeven.	2.6.1A We stellen in 2026 een laadvisie op voor voertuigen anders dan personenauto's.
		2.6.1B We realiseren in 2026, in het kader van het project Brede Dijk, twee veilige rotondes in de Vierbergenweg.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld veiligheid en formatie. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
2.1 Verkeer en vervoer	428	54	54	169	115	196	196	196
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	285	0	-285	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	15	24	24	19	-5	19	19	19
7.2 Riolering	2.012	2.139	2.139	2.343	204	2.460	2.582	2.711
7.3 Afval	1.670	1.587	1.587	1.694	106	1.723	1.752	1.752
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	7	4	4	4	0	4	4	4
Totaal Baten	4.133	3.808	4.093	4.228	135	4.402	4.553	4.683
Lasten								
2.1 Verkeer en vervoer	3.484	2.692	2.771	2.843	72	3.073	3.486	3.636
2.2 Parkeren	11	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	302	421	801	443	-358	512	510	507
3.4 Economische promotie	9	3	3	3	0	3	3	3
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	509	652	882	668	-214	621	636	632
7.2 Riolering	1.663	1.767	1.742	1.924	182	2.017	2.099	2.226
7.3 Afval	1.468	1.379	1.378	1.551	173	1.480	1.499	1.500
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	2	38	38	2	-35	2	2	2
Totaal Lasten	7.448	6.951	7.614	7.434	-181	7.707	8.236	8.507
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	647	27	27	23	-4	23	36	26
Totaal Onttrekkingen	647	27	27	23	-4	23	36	26
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	279	20	20	20	0	20	20	20
Totaal Stortingen	279	20	20	20	0	20	20	20
Gerealiseerd resultaat	-2.947	-3.136	-3.514	-3.202	312	-3.302	-3.667	-3.818

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
2.1	Opbrengsten laadpalen staan geraamd vanaf 2026	-100	Voordeel
2.1	Extra opbrengsten kabels en leidingen (ombuigingen)	-10	Voordeel
2.1	Verhoging bruggelden	-4	Voordeel
	Voorjaarsrapportage 2025		
2.4	Onttrekking aan de voorziening baggeren (alleen voor 2025) zie lasten	285	Nadeel
5.7	Lagere doorbelasting kosten ecologie naar projecten (structureel)	5	Nadeel
	Tarieven		
7.2	Rioolheffing - opbrengsten zijn geïndexeerd 3,5% en vaste index Waterbeleidsplan 5%	-204	Voordeel
7.3	Afvalstoffenheffing - opbrengsten	-107	Voordeel
	Totaal mutaties baten	-135	Voordeel
Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
	Bezuinigingstaakstelling structureel		
2.1	Verlaging budget civiele kunstwerken (lucht in de begroting)	-15	Voordeel
5.7	Landschapsbeleid (lucht in de begroting)	-12	Voordeel
	Kapitaallasten		
2.1	Verkeer en vervoer (a/sfaltverharding) Betreft Lange Linschoten en Brede dijk, masterplan binnenstad. Daarnaast civiele kunstwerken, beschoeiingen en kademuren en bomen.	146	Nadeel
	Voorjaarsrapportage 2025		
2.1	Advies en onderzoekskosten IBOR (eenmalig in 2025)	-50	Voordeel
2.4	Kosten baggeren (eenmalig extra 2025)	-380	Voordeel
5.7	Singelstructuur Oude Hollandse Waterlinie (eenmalig 2025)	-225	Voordeel
	Kadernota 2025		Voordeel
2.1	Beheerssysteem Obsurv in de cloud/ databeheer IBOR - eenmalig 2025	-11	Voordeel
2.1	Uitvoering fietsenbeleidsplan (amendement 2024) ; eenmalig 2025	-25	Voordeel
5.7	Groenbeheersplan - Groen moet je doen - eenmalig budget 2025	-75	Voordeel
7.5	Begraafplaats Hekendorp - eenmalige kosten 2025	-35	Voordeel
	Kadernota 2026		
2.1	Herijking IBOR (twee jaar). Betreft inzet externe advisering voor het uitvoeren van herijking IBOR. Net als de partnergemeente Woerden.	50	Nadeel
2.1	Voor het uitvoeren van het vastgestelde Fietsenbeleidsplan en uitvoeringsagenda is nader onderzoek nodig, om de kosten beter te kunnen inschatten.(1 jaar)	50	Nadeel
2.1	De gemeente gaat investeren in een plan om het uitvoeren van veilige wegafsluitingen bij evenementen in de binnenstad van Oudewater betaalbaarder te kunnen maken. Het plan beoogt het onderbrengen van de uitvoering van verkeersplannen bij de gemeente en evenementenorganisaties, in plaats van bij een gespecialiseerde externe partij. En budget van 5 k voor regionaal datateam verkeer.	30	Nadeel
2.1/5.7	Personeelskosten(externe inhuur) laadinfrastructuur, kabels en leidingen en ecologie zijn in DVO verwerkt.	-96	Voordeel
5.7	Betreft structureel budget om de koers uit te zetten voor de Natuurherstelwet en in 2026 data en prognosekaarten op te zetten, om zo tijdig te voldoen aan de verplichtingen uit de natuurherstelwet en voortvarende maar op een gepaste manier toe te werken naar een groener Oudewater.	20	Nadeel
5.7	Maatregelen meekoppelkansen, impuls ecologisch maaibeheer biodiversiteit Groen moet je doen! Structureel 25 k miv 2027.	50	Nadeel
7.3	Aanpakken achterstallig onderhoud en update beveiliging stadserf.	100	Nadeel

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
	Via tarieven		Nadeel
7.2	Riolering - hogere storting in voorziening riolering in 2026	181	Nadeel
7.2	Doorbelasting vanuit DVO	10	Nadeel
7.2	Kapitaallasten drukriolering	36	Nadeel
7.3	Afval - hogere externe inhuur	25	Nadeel
7.3	Afval - lagere storting in voorziening in 2026	-72	Voordeel
	Overige bijstellingen	42	Nadeel
	Totaal mutaties lasten	-241	Voordeel
	Totaal mutaties baten en lasten	-376	Voordeel

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.10	Lagere onttrekking aan reserve civiele kunstwerken	10	Nadeel
0.10	Hogere onttrekking aan reserve speeltoestellen	-6	Voordeel
	Totaal mutaties reserves	4	Nadeel

PROGRAMMA 3 SOCIAAL DOMEIN

Portefeuillehouder	Thema
Walther Kok	Participatiewet, armoedebeleid, inburgering, publieke gezondheidszorg, welzijn en ouderenzorg, Stadsteam
Danny de Vries	Diversiteit en inclusie
Bernadette Schomaker	Jeugdzorg

Omschrijving

Het programma bevat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Algemene voorzieningen gericht op het bieden van een sociale basis: - ondersteunen van op participatie gerichte burgerinitiatieven, vrijwilligers en mantelzorg - sociaal en cultureel werk, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), wijkopbouw, jongerenwerk, schoolmaatschappelijk werk, straathoekwerk - preventie (bv. eenzaamheidsbestrijding, preventie op het gebied van GGZ) - buurt- en clubhuizen - collectief aanvullend vervoer - toegankelijkheid voorzieningen (inclusie); noodopvang vluchtelingen - kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van kinderopvang en peuteropvang - aanvraag en verstrekking kinderopvangtoeslag Sociaal Medische Indicatie - noodopvang vluchtelingen - vreemdelingenbeleid - LHBTQIA+ beleid
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	Loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening)
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening)
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening)
6.3 Inkomensregelingen	Inkomens- en bijstandsvoorzieningen, schuldhulpverlening en gemeentelijk armoedebeleid
6.4 WSW en beschut werk	Voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstroming naar arbeid
6.5 Arbeidsparticipatie	Alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	Materiële voorzieningen en vervoers- en woondiensten om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo) 6.712 Begeleiding (Wmo) 6.713 Dagbesteding (Wmo) 6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek, psychisch of psychosociale), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal 6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis, in het eigen gezin, dus niet bij de aanbieder.
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal 6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.
6.791 PGB Wmo	Persoonsgebonden budgetten die worden verstrekt op grond van de Wmo 2015. Cliënten kunnen met een door de gemeente verstrekte PGB zelf de maatwerkvoorziening inkopen.
6.795 PGB Jeugd	Persoonsgebonden budgetten die worden verstrekt op grond van de Jeugdwet. Cliënten kunnen met een door de gemeente verstrekte PGB zelf de maatwerkvoorziening inkopen.
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	Opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven

Taakveld	Omschrijving
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	
6.821 Jeugdbescherming 6.822 Jeugdreclassering	Maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	Maatwerkvoorzieningen Wmo die niet toe te rekenen zijn aan één of enkele maatwerkvoorzieningen Wmo (zoals bijvoorbeeld beleidsmedewerker Wmo, contractmanager Wmo, backoffice)
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Maatwerkvoorzieningen Jeugd die niet toe te rekenen zijn aan één of enkele maatwerkvoorzieningen Jeugd (zoals bijvoorbeeld beleidsmedewerker Wmo, contractmanager Wmo, backoffice, regionale expertteams, bovenregionale expertisecentra, etc)
7.1 Volksgezondheid	Maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen

Ambities

Het Sociaal Domein geeft uitvoering aan de wettelijke taken; de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, én werkt breed aan diverse maatschappelijke thema's en opgaven op het gebied van welzijn, sport, cultuur, werk en inkomen, onderwijs (huisvesting), zorg en ondersteuning. Dit doen wij vanuit onze vastgestelde koers, het Sociaal Akkoord. In Oudewater is een nauwe samenwerking met maatschappelijke partners en de gemeente. We werken vanuit de transformatievisie in het sociaal domein, met de eigen regie van inwoners en gezinnen centraal. We streven ernaar dat ondersteuning zoveel mogelijk plaatsvindt binnen de normale leefomgeving van inwoners. We zoeken samen met de inwoner naar oplossingen op maat, waarbij altijd eerst gekeken wordt naar de mogelijkheden binnen het sociale netwerk en informele ondersteuning voordat formele zorg wordt ingezet. Maatschappelijke partners werken samen en complementair aan elkaar. Deze koers wordt al langer in Oudewater gevolgd en heeft zich bewezen. Oudewater zijn we samen.

Ons programma zet deze ambities om in concrete acties. Dit doen we door:

- Te handelen vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid en ons te richten op het vermogen van inwoners om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan en hierover zelf regie te voeren. Deze brede kijk stimuleert inwoners om hun veerkracht en eigen kracht te versterken.
- Vroeg te investeren in het welbevinden van onze inwoners, bouwen we aan een stevig fundament voor de toekomst. Iedere inwoner telt mee.
- Samen met inwoners, de vele vrijwilligers, mantelzorgers en professionals te blijven investeren in een sterke Sociale basis.
- In te zetten op een samenleving waarin iedere inwoner zich gezien, gehoord en gesteund voelt, samen met inwoners.
- De talenten, kansen en mogelijkheden van inwoners te benutten en stimuleren, zodat zij zich kunnen ontwikkelen en bijdragen aan de samenleving.
- Erop in te zetten dat inwoners meedoen in het alledaagse leven.
- Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het meedoen in de samenleving tijdelijk of langdurig te ondersteunen.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Juli jl. hebben we een bijeenkomst gehouden met maatschappelijke partners over het Sociaal akkoord; waar staan we en welke speerpunten geven onze maatschappelijke partners ons mee? Met deze opbrengst versterken en bereiden wij onze huidige aanpak, uit. Waar we ons de komende tijd nóg meer op willen richten:

- Samenwerking en verbinding; Er is brede waardering voor samenwerken in Oudewater. We vinden én versterken elkaar. We bouwen actief verder aan onze samenwerking: Tussen inwoners, professionals, organisaties en gemeente. Niet sectoraal of verkokerd, maar juist domein

overstijgend en integraal. Met aandacht voor informele netwerken, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen.

- Van zorg naar gezondheid en gewoon leven; Preventie en een gezonde leefstijl staan centraal. Er is aandacht voor een inclusieve gemeenschap. Hier draagt bijvoorbeeld de Zorgzame buurtenaanpak, aan bij.
- Van binnenblijven naar ontmoeten; het stimuleren van zingeving, sociale interactie en participatie. Ontmoeting wordt gezien als de sleutel tot verbondenheid en vertrouwen. Mensen moeten elkaar kennen, herkennen en laagdrempelig kunnen ontmoeten. We 'organiseren' informele ontmoeting.
- Van kwetsbaarheid naar veerkracht; het bevorderen van samenredzaamheid en zelfredzaamheid. Hier draagt bijvoorbeeld het project Steungezinnen Oudewater, aan bij.
- Opgroeien met aandacht; Kinderen zijn de toekomst. We zorgen dat kinderen en jongeren stevig in hun schoenen staan. Meer eigenwaarde en weerbaarheid. Passende zorg voor kinderen en jongeren.

DOELENBOOM PROGRAMMA 3

Opgave Gezondheid, cultuur en bewegen

Maatschappelijk effect 3.1 Inwoners van Oudewater hebben een gezonde leefstijl.

PH	Resultaat	Inspanning
WK	3.1.1 Inwoners ervaren een betere mentale gezondheid in 2027.	3.1.1A We zoeken in 2026 naar ontmoetingsplekken.
WK	3.1.2 In 2027 hebben meer inwoners een gezond gewicht. We richten ons op 35+ en senioren, omdat overgewicht en obesitas daar het vaakst voorkomen.	3.1.2A We versterken in 2026 de bekendheid van de Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) onder inwoners, samen met onze maatschappelijke partners. Zo mogelijk breiden we de GLI uit met erkende interventies als Samen Sportief in Beweging.
WK	3.1.5 Oudewater heeft in 2027 een omgeving die meer uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.	3.1.5A We kijken in 2026 mede vanuit het perspectief van positieve gezondheid naar de openbare ruimte.

Opgave Opvoeden en opgroeien

Maatschappelijk effect 3.2 Alle kinderen in Oudewater krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen en groeien veilig op. Als hierbij ondersteuning of advies nodig is, kent Oudewater een sterk netwerk dat daarbij kan adviseren, ondersteunen of toeleiden naar hulp. Kinderen worden zoveel mogelijk in hun eigen omgeving met hun ouders en verzorgers geholpen.

PH	Resultaat	Inspanning
BS	3.2.4 Veerkracht en weerbaarheid jongeren is in 2027 toegenomen.	3.2.4A We bieden in 2026 (groeps)aanbod gericht op (mentale) weerbaarheid en veerkracht aan. Hierbij is ook aandacht voor digitale vaardigheden en prestatiedruk.
		3.2.4B We implementeren in 2026 de aanbevelingen uit de evaluatie Inkoop Jeugdzorg in het project 'Aanpassingen huidige inkoop'. We verbeteren en professionaliseren samenwerking in de regio, bereiden een Gemeenschappelijke Regeling voor en bereiden de nieuwe inkoop Jeugdhulp en WMO per 2027 door 5 gemeenten voor.

Opgave Maatschappelijke ontwikkeling en betrokkenheid

In de Najaarsrapportage 2025 en de Jaarrekening 2025 leest u over de voortgang op de resultaten en inspanningen binnen deze opgave. Voor 2026 is ervoor gekozen om niet langer in de doelenboom over deze doelen te rapporteren.

Opgave Werk en Inkomen

In de Najaarsrapportage 2025 en de Jaarrekening 2025 leest u over de voortgang op de resultaten en inspanningen binnen deze opgave. Voor 2026 is ervoor gekozen om niet langer in de doelenboom over deze doelen te rapporteren.

Opgave Wonen en leefomgeving

Maatschappelijk effect 3.10 In het woningaanbod wordt rekening gehouden met behoeften van alle inwoners.

PH	Resultaat	Inspanning
BS	3.10.1 / 6.1.4 In 2027 is er voldoende woningaanbod voor specifieke doelgroepen.	3.10.1A / 6.1.4A We maken in 2026 nieuwe prestatieafspraken met de Woningraat over huisvesting inwoners met specifieke woonbehoeften en het stimuleren van doorstroming.
		3.10.1B / 6.1.4B We maken in 2026 regionale afspraken over huisvesting van aandachtsgroepen.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Hieronder staan nog wel de eigen indicatoren.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	196	201	253	187	-66	187	187	187
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	12	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	2.570	1.599	2.320	2.385	64	1.788	1.787	1.787
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	60	0	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	70	70	52	-18	159	159	159
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	2	0	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	0	0	0	-102	-105
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	180	180	180	0	180	180	180
6.81A Beschermd wonen (WMO)	183	0	0	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	126	65	91	49	-42	49	49	49

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Vershil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal Baten	3.149	2.115	2.913	2.852	-61	2.362	2.260	2.257
Lasten								
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.100	2.005	2.163	2.126	-37	2.259	2.239	2.239
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	225	0	0	0	0	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	18	20	20	0	20	20	20
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	2.756	2.428	3.023	3.112	89	2.831	2.832	2.832
6.4 WSW en beschut werk	421	539	405	416	11	416	416	416
6.5 Arbeidsparticipatie	259	579	356	368	12	368	368	368
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	217	0	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	246	319	335	16	335	335	335
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	0	986	986	1.043	57	1.020	1.020	1.020
6.712 Begeleiding (WMO)	0	324	324	341	17	321	321	321
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	102	102	107	5	107	107	107
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	925	0	0	0	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	253	0	0	0	0	0	0	0
6.71C Dagbesteding (WMO)	195	0	0	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	444	0	0	0	0	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	207	0	0	0	0	0	0	0
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	378	0	0	0	0	0	0	0
6.73A Pleegzorg	94	0	0	0	0	0	0	0
6.73B Gezinsgericht	84	0	0	0	0	0	0	0
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	315	0	0	0	0	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	418	0	0	0	0	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	124	0	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	1.059	1.078	1.271	193	1.257	1.035	1.034
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	1.032	1.032	1.085	53	1.085	1.085	1.085
6.791 PGB WMO	0	50	50	35	-15	35	35	35
6.792 PGB Jeugd	0	51	51	51	0	51	51	51
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	106	106	50	-56	50	50	50
6.81A Beschermd wonen (WMO)	82	0	0	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	0	204	209	184	-24	184	184	184
6.822 Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	261	0	0	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	245	245	201	-45	201	201	201
7.1 Volksgezondheid	562	638	663	685	22	680	680	680
Totaal Lasten	10.319	10.613	11.133	11.430	296	11.219	10.979	10.977
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	0	15	15	191	176	144	0	0
Totaal Onttrekkingen	0	15	15	191	176	144	0	0
Storting								
0.10 Mutaties reserves	389	291	291	321	30	84	0	0
Totaal Storting	389	291	291	321	30	84	0	0
Gerealiseerd resultaat	-7.559	-8.774	-8.496	-8.707	-211	-8.797	-8.719	-8.721

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
Meicirculaire			
6.6	In de voorjaarsnota 2023 van het Rijk is besloten dat het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in Wmo opnieuw wordt ingevoerd. Dit is dan ook op deze wijze toentertijd verwerkt in de begroting. Met verwijzing naar de mutaties meicirculaire hierboven wordt de ingang hiervan echter uitgesteld.	18	Nadeel
Overige bijstellingen			
6.1	Inburgering - Naar aanleiding van de te ontvangen voorlopige beschikking vanuit het Rijk wordt jaarlijks het budget zowel aan de baten-zijde als aan de lasten-zijde opgenomen in de voorjaarsrapportage	51	Nadeel
6.3	Het voorlopig BUIG-budget 2025 is verhoogd en voor de daaropvolgende jaren (2026 e.v.) is het BUIG-budget geraamd op basis van het budgetaandeel in 2025, de stand van het macrobudget uit de Miljoenennota 2025 en verwachte indexatie.	-66	Voordeel
7.1	Dit betreft de incidentele specifieke uitkering Integraal Zorgakkoord, welke jaarlijks bij de voorjaarsrapportage na vaststelling wordt opgenomen aan zowel de baten-zijde als de lasten-zijde	26	Nadeel
	Brede SPUK Versterking kennis GGD (6K), Aanpak overgewicht en obesitas (10K), Mentale gezondheid (3K) en Coördinatiekosten regionale aanpak (5K) wordt per 2026 niet meer beschikbaar gesteld door het Rijk.	18	Nadeel
	Diversen	14	Nadeel
	Totaal mutaties baten	61	Nadeel
Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
Indexatie prijs en subsidies	Het maatwerkbudget Wmo HH is geïndexeerd met 6,24%, het maatwerkbudget Jeugd en Wmo overig is geïndexeerd met 5,13%, conform berichtgeving van het regionaal inkoopbureau Utrecht west met betrekking tot de concept indexatie-percentages. De subsidies zijn conform kadernota geïndexeerd met 3,5%.	248	Nadeel
Kadernota			
6.1	Technische verwerking, budget ten behoeve van het ontwikkelen van expertise rondom psychische kwetsbaarheid en mentale gezondheid wordt door extra beschikbaar gestelde middelen MOBW gedekt en hierdoor is dit budget niet meer benodigd.	-67	Voordeel
6.1 + 6.752	Taakstellende bezuiniging Sociaal Domein	-41	Voordeel
6.752	Technische verwerking, ruimte binnen budget Jeugd YEPH. Naast dit budget is er ook een reserve opgebouwd welke indien nodig ingezet kan worden.	-100	Voordeel
6.791	Technische verwerking, ruimte binnen budget Wmo PGB'S HH, Wmo Landelijk Arrangement AWBZ en beschermd wonen en ruimte binnen het budget Essentiële functies	-96	Voordeel
Meicirculaire			
6.752 t/m 6.821	Dit betreft de verlaging jeugdkosten Rijk hervormingsagenda met ingang van 2025 (188K voordeel), de beschikbaar gestelde middelen vanuit de septembercirculaire 2025 als tegenboeking (demping besparingsverlies jeugd 197K nadeel), beschikbaar gestelde middelen vanuit de meicirculaire (groeipad maatregelen hervormingsagenda 200K nadeel) en de overeenstemming over het delen (50/50) van de tekorten zoals die door de commissie van Ark zijn bevestigd. Het deel van de rijksoverheid wordt nu uitgekeerd om onder meer de indexatie van de jeugdbudgetten op te vangen. Dit deel wordt opgenomen in programma 3 (64K nadeel) en 100K is als stelpost opgenomen in programma 7.	273	Nadeel

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
Overige bijstellingen			
6.1	De tijdelijke huisvesting in het Cultuurhuis heeft incidentele financiële gevolgen voor de begroting 2026 en 2027. Deze kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve de Klepper (zie mutaties reserves).	139	Nadeel
6.1	Inburgering - Naar aanleiding van de te ontvangen voorlopige beschikking vanuit het Rijk wordt jaarlijks het budget zowel aan de baten-zijde als aan de lasten-zijde opgenomen in de voorjaarsrapportage	-51	Voordeel
6.1	Dit betreft de inzet ter dekking van de verlenging van de pilot jeugdhulp in (v)so (14K voordeel BN) en afloop per 2026 van het binnen het sociaal akkoord (39K voordeel).	-53	Voordeel
6.1	Incidentele kosten betreffende opvang vluchtelingen/statushouders	-26	Voordeel
6.3, 6.4 en 6.5	Door de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk is de ontwerpbegroting 2026-2029 opgesteld. Conform de financiële kaders van de gemeente Oudewater worden de gemeenschappelijke regelingen op basis van de begroting van de desbetreffende GR geraamd. De begroting van Ferm Werk is geactualiseerd naar aanleiding van de resultaten uit de jaarrekening 2024 en andere trendmatige ontwikkelingen.	111	Nadeel
6.910	Dit betreft de afloop van het benodigd budget ten behoeve van de regioraming A1 Samenwerking en professionalisering, A2 GR-vorming en bedrijfsvoeringsplan en B Nieuwe Inkoop.	-45	Voordeel
7.1	Dit betreft de incidentele specifieke uitkering Integraal Zorgakkoord, welke jaarlijks bij de voorjaarsrapportage na vaststelling wordt opgenomen aan zowel de baten-zijde als de lasten-zijde	-26	Voordeel
7.1	Toename van de budgetten binnen het Sociaal Akkoord ten opzichte van 2025	43	Nadeel
	Diversen	-13	Voordeel
	Totaal mutaties lasten	296	Nadeel
	Totaal mutaties baten en lasten	357	Nadeel

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.10	Storting reserve voordeel verwerking van de Klepper en cultuurhuis is in 2026 30K hoger dan in 2025. Het gaat in 2025 om een storting van 291K en in 2026 van 321K.	30	Nadeel
0.10	Extra onttrekking aan de bestemmingsreserve de Klepper van 176K voor diverse exploitatiekosten en kapitaallasten van het Cultuurhuis. In 2025 gaat het om een onttrekking van 15K en in 2026 om 191K.	-176	Voordeel
	Totaal mutaties reserves	-146	Voordeel

PROGRAMMA 4 CULTUUR, ECONOMIE, RECREATIE & TOERISME, ENERGIETRANSITIE

Portefeuillehouder	Thema
Bernadette Schomaker	Economische Zaken, Visie Vitaal Buitengebied, Recreatie en Toerisme
Bas Lont	Energietransitie, Duurzaamheid, Milieu
Walther Kok	Masterplan Binnenstad, Bibliotheek, Kunst en Cultuur
Danny de Vries	Communicatie en Participatie

Omschrijving

Het programma bevat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
3.1 Economische ontwikkeling	Algemeen economisch beleid
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening: - bedrijvenloket, ondernemersloket; - stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers; - aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven; - financiële steunregelingen voor bedrijven waaronder land- en tuinbouw, veeteelt en visserij; - regelen straathandel, markten en veemarkten; - de BIZ-bijdrage (via baten categorie 2.2.1); - marktgelden en staanplaatsgelden markt en (via baten categorie 3.7); - kosten en overige opbrengsten van nutsbedrijven
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lokaal onderwijsbeleid: peuteropvang en peuterspeelzalen
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	Bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel
5.4 Musea	Activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur: musea, exposities, archeologie, heemkunde, historische archieven
5.5 Cultureel erfgoed	Taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed
5.6 Media	Zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: bibliotheek
5.7 Openbaar groen en (openlucht-) recreatie	Bevordering toerisme en openluchtrecreatie
7.4 Milieubeheer, energietransitie	Taken ter bescherming van het milieu, kwaliteit leefomgeving: - voorbereidingen voor grootschalige vormen van duurzame elektriciteit - faciliteren van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties t.b.v. beperking van energiegebruik in de gebouwde omgeving en de overgang naar duurzaam verwarmen

Ambities

Voor programma 4 is ervoor gekozen om per thema de belangrijkste ambities en actuele ontwikkelingen te beschrijven.

Culturele en recreatieve voorzieningen

Cultuur en recreatie nemen in Oudewater een belangrijke plek in. Niet alleen is Oudewater een belangrijke toeristische bestemming, zowel in de stad als op het water. Kunst en cultuur nemen ook een belangrijke plek in bij de Oudewaterenaren van nu. De versterkte verbinding van de bibliotheek met culturele en maatschappelijke partners heeft hiervoor een basis gelegd. De verbreding en verdieping van het aanbod cultuureducatie in en na school heeft bijgedragen aan kansengelijkheid en versterking van het cultureel – maatschappelijk netwerk. Ook in 2026 wordt hier verder uitvoering aan gegeven.

In het samenwerkingsverband 'Utrechtse Waarden' wordt uitvoering gegeven aan het recreatieve en toeristische karakter van de regio. Samen met de gemeente Montfoort, gemeente IJsselstein, gemeente Lopik en de HDSR wordt ook in 2026 ingezet op het vergroten van de bekendheid van de regio en het gezamenlijk oppakken van projecten die gemeenteovertijgend zijn.

Sterke economie

De gemeente Oudewater kent een sterke, lokale economie. Samen met de ondernemers werken we aan een vitale binnenstad.

We werken aan de opgave 'Voldoende toekomstbestendige en vitale werklocaties'. Met de vaststelling van het bestemmingsplan Tappersheul 3 werken we in 2026 verder aan de uitvoering van de plannen: nieuw bedrijventerrein Tappersheul 3, voorbereiding revitalisering Tappersheul 1 en 2 en stellen we een Toekomstvisie bedrijventerreinen Tappersheul op. In regionaal verband wordt samen met de Provincie Utrecht gewerkt aan een strategische visie op bedrijventerreinen in de regio.

Een duurzame toekomst

De internationale spanningen, met Rusland en elders in de wereld, hebben ertoe geleid dat energiezekerheid hoog op de politieke agenda is komen te staan. Een van de manieren om deze energiezekerheid te vergroten is het toevoegen van duurzame energiebronnen. De gemeente verleent daarom medewerking aan de komst van een zonnenveld bij Papekop, mits de omgeving dit wenst en hier een plan voor heeft. De Provincie Utrecht houdt ondertussen vast aan haar plannen voor windmolens in hetzelfde gebied. Oudewater blijft duidelijk maken dat we tegen de aanwijzing van dit gebied voor windenergie zijn. We blijven hierover in gesprek met de Provincie Utrecht.

De netcongestie, waar we in de provincie Utrecht flink last van hebben, maakt dat er versneld extra energieinfrastructuur toegevoegd moet worden. Voor de gemeente Oudewater is het van belang dat het elektriciteitsstation op de grens van de gemeenten Woerden en Montfoort wordt gerealiseerd. In 2026 verwachten we dat de netcongestie flinke impact heeft op de ambities voor woningbouw, economie, bedrijventerreinen en duurzame mobiliteit. We zullen daarom verder gaan inzetten op netbewust bouwen en slimme energieoplossingen.

In Oudewater starten we met een verkenning naar collectieve warmteoplossingen voor de wijk Noortsyde. Ook intensiveren we de ondersteuning van bewoners om hun huis te isoleren.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

De actuele ontwikkelingen zijn in het stuk hierboven verwerkt.

DOELENBOOM PROGRAMMA 4

Opgave Cultuur

Maatschappelijk effect: 4.1 Bibliotheek draagt bij aan versterking van de sociale basis basisvaardigheden (rekenen, taal en digitaal) en brede binnen- en buitenschoolse cultuureducatie.

PH	Resultaat	Inspanning
WK	4.1.1 Bibliotheek draagt in 2027 bij aan de versterking van de sociale basis als ontmoetingsplaats en wegwijzer naar voorliggende voorzieningen.	4.1.1A Bibliotheek participeert en investeert in 2026 in de ontwikkeling van De Klepper vanuit inhoudelijke doelstellingen in het sociaal akkoord en met behulp van aangekondigde SPUK Herstel Bibliotheekstelsel.

Let op: 4.2 en verder na 4.10 op de volgende bladzijde.

Maatschappelijk effect 4.9 De openbare ruimte nodigt uit tot bewegen en ontmoeting en biedt de mogelijkheid om cultuur te beleven

PH	Resultaat	Inspanning
WK	4.9.1 In 2027 is het cultuuraanbod versterkt en de onderlinge samenhang vergroot.	4.9.1A In 2026 geven we uitvoering aan de Cultuurnota met inzet voor cultuureducatie en de bibliotheek.

Maatschappelijk effect 4.10 Behoud van waardevolle gemeentelijke objecten en gebieden

PH	Resultaat	Inspanning

BL	4.10.2 In 2026 is de gemeente beter in staat om waardevolle objecten en gebieden te behouden.	4.10.2A We actualiseren in 2026 de gemeentelijke monumentenlijst.

Opgave Economie

Maatschappelijk effect 4.2 Oudewater houdt aantrekkelijke bedrijfslocaties op bedrijventerrein.

PH	Resultaat	Inspanning
BS	4.2.1 In 2028 is bedrijventerrein Tappersheul 3 ontwikkeld/aangelegd.	4.2.1A We voeren in 2026 gesprekken over de verkoop van kavels, nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.
BS	4.2.2 In 2028 zijn Tappersheul 1 en 2 gerevitaliseerd.	4.2.2A We voeren in 2026 noodmaatregelen uit om de veiligheid te borgen, voor in ieder geval het asfalt op toekomstbestendige wijze. Verdere revitalisatie nadat de verkoop van Tappersheul is gestart.

Opgave Recreatie en toerisme

4.5 Oudewater staat nog meer bekend als aantrekkelijke plaats om te bezoeken bij bewoners, bezoekers en bedrijven.

PH	Resultaat	Inspanning
BS	4.5.1 Oudewater trekt in 2027 in de wintermaanden meer bezoekers.	4.5.1A We onderzoeken in 2026 samen met betrokken partijen in de stad wat hiervoor nodig is.

Opgave Energietransitie

Maatschappelijk effect 4.7 Inwoners en ondernemers leveren een bijdrage aan de verduurzaming van woningen en gebouwen. We doen dit samen en iedereen kan meedoen. De landelijke ambitie om te streven naar 50% minder CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990 is daarbij uitgangspunt. De gemeente wil een voorbeeldfunctie vervullen en streeft naar minder CO₂-uitstoot voor het eigen vastgoed.

PH	Resultaat	Inspanning
BL	4.7.2 Door verduurzaming van woningen en gebouwen is in 2030 de CO ₂ uitstoot teruggebracht, in lijn met de doelstellingen uit het Klimaatakkoord.	4.7.2A We voeren in 2026 de activiteiten uit het warmteprogramma uit.
BL	4.7.4 In 2030 is het gemeentelijke vastgoed CO ₂ -neutraal.	4.7.4A We bereiden in 2026 de verduurzaming van het Stadserf voor.

Maatschappelijk effect 4.8 In Oudewater wekken we in 2030 minimaal 26 GWh aan duurzame energie op.

PH	Resultaat	Inspanning
BL	4.8.2 In Oudewater wekken we in 2030 minimaal 7 GWh aan elektriciteit op met middelgrote opwek en minimaal 19 GWh met grootschalige opwek.	4.8.2A: We werken mee aan een zonnenveld in gebied B3, mits de omgeving dit wenst en hier een plan voor heeft. 4.8.2B: We blijven betrokken bij het participatieproces van de provincie Utrecht voor de ontwikkeling van windturbines. Hierbij blijven we ook aangeven dat we op deze manier op deze plek tegen de komst van windturbines zijn.

		4.8.2C: We monitoren de voortgang van middelgrote opwek met zon op dak en kleine windmolens. Daarnaast zijn we voor dit onderwerp een vraagbaken voor inwoners en bedrijven.
BL	4.8.4 Inwoners en bedrijven zijn goed op de hoogte van de mogelijkheden om gevolgen van netcongestie zo veel mogelijk te beperken.	4.8.4A In 2026 informeren we inwoners, bedrijven en organisaties over slim netgebruik en opslag van elektriciteit.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld banen en hernieuwbare elektriciteit. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.5 Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	58	64	64	66	2	66	66	66
3.4 Economische promotie	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4 Musea	16	8	8	9	1	9	9	9
5.6 Media	70	76	296	78	-218	78	78	78
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2	1	1	1	1	1	1	1
7.4 Milieubeheer	397	226	943	222	-721	222	222	222
Totaal Baten	542	374	1.311	376	-935	376	376	376
Lasten								
3.1 Economische ontwikkeling	22	11	32	8	-24	8	8	8
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	135	87	86	89	3	89	89	89
3.4 Economische promotie	10	0	0	0	0	0	0	0
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	39	43	43	49	7	49	49	49
5.4 Musea	23	28	28	31	2	53	51	50
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 Media	244	279	599	387	-212	287	287	287
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	77	140	140	127	-13	127	127	127
7.4 Milieubeheer	1.068	889	1.733	733	-1.000	733	733	733
Totaal Lasten	1.620	1.476	2.661	1.423	-1.238	1.345	1.343	1.342
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	37	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	37	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.114	-1.102	-1.349	-1.046	303	-968	-966	-965

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
Voorjaarsrapportage eenmalig			
5.6	Subsidie voor Herstel Bibliotheekstelsel is incidenteel opgenomen in de voorjaarsrapportage, waardoor het voor de begroting een nadeel is.	220	nadeel
7.4	Subsidies zoals NIP, Energiearmoede, een deel van CDOKE en verkenning bodemenergie zijn incidenteel opgenomen in de voorjaarsrapportage waardoor het voor de begroting een nadeel is, omdat deze inkomsten niet zijn opgenomen.	721	nadeel
	Diversen	-6	Voordeel
	Totaal mutaties baten	935	Nadeel
Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
Voorjaarsrapportage eenmalig			
5.6	Zowel de subsidie inkomsten als de uitgaven zijn incidenteel opgenomen in de voorjaarsrapportage.	-218	voordeel
7.4	Zowel de subsidie inkomsten als de uitgaven zijn incidenteel opgenomen in de voorjaarsrapportage.	-984	Voordeel
	Diversen	-36	Voordeel
	Totaal mutaties lasten	-1.238	Voordeel
	Totaal mutaties baten en lasten	-303	Voordeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
	Totaal mutaties reserves	0	

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN SPORT

Portefeuillehouder	Thema
Bas Lont	Onderwijs en Onderwijshuisvesting
Walther Kok	Sport

Omschrijving

Het programma bevat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
4.1 Openbaar basisonderwijs	Taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs: - bestuurskosten voor gemeenten die zelf bestuur zijn - primair openbaar basisonderwijs, bewegingsonderwijs (inclusief schoolzwemmen) - de huur van bv. een gymnastieklokaal - passend onderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting	Taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs: - nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen - verhuur - opstellen programma onderwijshuisvesting - vandalismebestrijding
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lokaal onderwijsbeleid, leerlingenvoorzieningen en onderwijssteuning: - ondersteuning leerkrachten en directie - uitgaven bijzonder onderwijs (incl. bewegingsonderwijs en schoolzwemmen voor leerlingen bijzonder onderwijs, maar excl. huisvesting) - achterstandenbeleid - coördinatie samen naar school, passend onderwijs - volwasseneneducatie - leerlingzorg en leerlingbegeleiding - leerlingenvervoer (incl. voor leerlingen openbaar onderwijs) - stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten
5.1 Sportbeleid en activering	Niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport zoals: stimuleren van topsport, ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening, ondersteunen van organisaties die zich bezig houden met sport, sport in buurt- en combinatiefuncties.
5.2 Sportaccommodaties	Alle accommodaties voor sportbeoefening

Ambities

Het Sociaal Domein geeft niet alleen uitvoering aan de wettelijke taken vanuit onder andere de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, maar werkt breed aan diverse maatschappelijke thema's en opgaven op het gebied van welzijn, sport, cultuur, werk en inkomen, onderwijs (huisvesting), zorg en ondersteuning. Dit doen wij vanuit onze vastgestelde koers, de Maatschappelijke Agenda. Wij werken aan het behouden en versterken van een sociale en veerkrachtige samenleving. We streven naar een sterke sociale basis, toegankelijke ondersteuning en gelijke kansen. Ons programma zet deze ambities om in concrete acties.

Dit doen we door:

- Te handelen vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid en ons te richten op het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen. Deze brede kijk stimuleert mensen om hun veerkracht en eigen kracht te versterken, en bevordert een betekenisvol leven waarin gezondheid niet het doel is, maar een middel om volwaardig mee te doen in de samenleving.
- Al vanaf jonge leeftijd in te zetten op preventie, want we weten: een beetje welzijn voorkomt een hoop zorgen. Door vroeg te investeren in het welbevinden van onze inwoners, bouwen we aan een stevig fundament voor de toekomst. Iedere inwoner telt mee.
- Samen met de vele vrijwilligers, mantelzorgers en professionals te blijven investeren in een sterke sociale basis.
- In te zetten op een samenleving waarin iedereen inwoners zich gezien, gehoord en gesteund voelen. Wij stimuleren actief dat inwoners en partners meedenken, mee praten en meebeslissen.

- We stimuleren en benutten de talenten, kansen en mogelijkheden van mensen, zodat zij zich kunnen ontwikkelen en bijdragen aan de samenleving.
- Erop in te zetten dat inwoners meedoen in het alledaagse leven.
- Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het meedoen in de samenleving tijdelijk of langdurig te ondersteunen.

Dit doen we als gemeente, maatschappelijke partners en inwoners samen. Want met elkaar maken we van Oudewater een gemeente waarin iedereen mee kan doen en zich thuis voelt. Oudewater zijn we immers samen.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Om deze missie te bereiken werken we vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid themagericht en focussen we ons op een aantal actuele speerpunten en ontwikkelingen.

Voorschool en onderwijs

Goed onderwijs is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Elk kind heeft talenten en verdient onderwijs dat stimuleert om deze talenten maximaal te ontwikkelen en te benutten. De gemeente en het onderwijsveld hebben hiervoor gezamenlijk een onderwijsagenda opgesteld. Deze agenda helpt om op een goede manier samen te werken en afspraken met elkaar te maken. Samen met de scholen en de kinderopvang zijn een aantal speerpunten bepaald voor de komende jaren.

Het is belangrijk dat er voldoende veilige, fijne kinderopvangmogelijkheden zijn in Oudewater. We waarborgen de kwaliteit en veiligheid door middel van jaarlijkse inspecties en grijpen in waar nodig. Op deze manier kunnen kinderen van 0 tot en met 12 jaar in een veilige omgeving spelen en leren. Peuteropvang helpt bij een goede voorbereiding op de basisschool. Als ouders hiervoor geen kinderopvangtoeslag vanuit het Rijk ontvangen, krijgen zij via de gemeente een vergoeding voor 10 uur per week peuteropvang.

Jaarlijks vindt een gesprek plaats tussen de scholen, de aanbieders van voorschoolse educatie en de gemeente. Dit gesprek is gericht op versterking van de kwaliteit van taalondersteuning voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar die de Nederlandse taal thuis niet of te weinig spreken en horen. Kinderen krijgen hiervoor een indicatie die door het consultatiebureau afgegeven wordt. Dit gebeurt op basis van criteria die door de gemeente bepaald zijn. Waar nodig maken we gezamenlijk afspraken die de kwaliteit verbeteren.

De NPO-regeling is gestopt. Taalvisite blijven we ook in 2026 voortzetten.

Sport en bewegen

Sport en bewegen; Sport en bewegen zijn van groot belang voor de leefbaarheid en gezondheid van Oudewater. Het brengt mensen samen, versterkt de vitaliteit en draagt bij aan een gezonde en actieve stad. In 2026 zetten we hier nóg sterker op in door nieuwe initiatieven en samenwerking. In Oudewater hebben we een Vitaliteitsakkoord, waarin sport en bewegen één van de centrale thema's is. Vanuit dit akkoord faciliteren we jaarlijks activiteiten zoals de Koningsspelen, stimuleren we samenwerking tussen sportaanbieders, onderwijs en het sociaal domein, vergroten we het bereik van inwoners die nu nog te weinig bewegen. Vitale verenigingen en stichtingen spelen hierbij een belangrijke rol. We blijven in gesprek om hun organisatiekracht en maatschappelijke rol te versterken. Voor inwoners met een smalle beurs zijn er ondersteuningsmogelijkheden zoals de Groene Hart Pas, en waar nodig zorgen we voor actieve communicatie over deze regelingen.

Nieuwe focuspunten in 2026:

- Sportloket Oudewater: het centrale punt waar inwoners en verenigingen terecht kunnen voor informatie over sportaanbod, ondersteuning en nieuwe beweegactiviteiten.
- JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht): samen met scholen, kinderopvang en sportaanbieders werken we aan een gezonde leefomgeving en stimuleren we jeugd en gezinnen om meer te bewegen en gezonder te leven.

Door de inzet van combinatiefunctionarissen en het Vitaliteitsakkoord blijven we in 2026 bouwen aan een sportief en vitaal Oudewater, waar iedereen kan meedoen en plezier in bewegen centraal staat.

Leerlingenvervoer

De 22 Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht hebben het doelgroepenvervoer 'Regiotaxi Utrecht 2024 – 2028' samen Europees aanbesteed. Naast de aanbesteding van het Wmo-vervoer en het ovgangnetvervoer hebben een aantal regio's, waaronder Utrecht West, ervoor gekozen ook het leerlingen- en jeugdwetvervoer tegelijk aan te besteden. De verordening leerlingenvervoer wordt in 2025 herzien. Deze regeling wordt aangepast met als doel om zelfstandigheid van de leerling te stimuleren, zodat zij zo min mogelijk afhankelijk zijn van het leerlingenvervoer met de taxi. Daarom zetten we in op het gebruik van leerlingenvervoer vergoeding voor openbaar vervoer, fiets of eigen vervoer. Samen met onze maatschappelijke partners zetten we ondersteuning in om kinderen zelfstandig te leren reizen. Hierbij draagt onder andere het project "Steungezinnen" ook aan bij.

DOELENBOOM PROGRAMMA 5

Opgave Activering cultuur, sport en recreatie

De resultaten en inspanningen onder deze opgave zijn al in 2025 of eerder afgerond.

Opgave Sportaccommodaties

De resultaten en inspanningen uit deze opgave zijn verplaatst naar 6.4.5.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld verzuim. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
4.1 Openbaar basisonderwijs	7	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	2	1	1	1	0	1	1	1
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	97	76	76	76	0	76	76	76
5.1 Sportbeleid en activering	59	57	57	53	-3	53	53	53
5.2 Sportaccommodaties	205	59	139	142	4	142	142	142
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	370	192	272	273	0	273	273	273
Lasten								
4.1 Openbaar basisonderwijs	42	65	65	45	-20	45	45	45
4.2 Onderwijshuisvesting	383	369	369	358	-11	358	358	358
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	897	551	558	537	-21	537	537	537
5.1 Sportbeleid en activering	125	146	146	149	3	148	148	148
5.2 Sportaccommodaties	754	667	789	704	-85	668	668	673
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	22	30	30	30	0	30	30	30
Totaal Lasten	2.222	1.827	1.956	1.822	-134	1.786	1.785	1.790
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	19	15	0	15	15	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	19	15	0	15	15	0	0	0
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.833	-1.619	-1.684	-1.534	149	-1.513	-1.513	-1.517

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
	Totaal mutaties baten	0	
Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
Voorjaarsrapportage eenmalig			
5.2	Onderhoudskosten aan de Eiber zijn incidenteel opgenomen.	-75	Voordeel
	Diversen	-59	Voordeel
	Totaal mutaties lasten	-134	Voordeel
	Totaal mutaties baten en lasten	-134	Voordeel

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.10	Betreft reserve groot onderhoud Eiber	-15	Voordeel
	Totaal mutaties reserves	-15	Voordeel

PROGRAMMA 6 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN WONEN

Portefeuillehouder	Thema
Bernadette Schomaker	Grondexploitatie, Maatschappelijk vastgoed, Ruimtelijke ordening, Volkshuisvesting, Implementatie Omgevingswet

Omschrijving

Dit programma omvat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
3.2 Fysieke infrastructuur	Industrieterrein Tappersheul III
5.5 Cultureel erfgoed	Archeologiebeleid, gemeentetoren en carillon
8.1 Ruimtelijke ordening	Taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening: - voorbereiden van vaststellen structuurplannen en -visies - BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) - voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen - CAL-, breedband- en glasvezelaanleg - faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid)
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie: - grondverwerving, bouw- en woonrijp maken - bovenwijkse voorzieningen t.b.v. de bouwgrondcomplexen - verkoop van bouwrijpe gronden - in het voorkomende geval onschadelijk maken en verwijderen van explosieven
8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening: - (leges) omgevingsvergunning - bouwtoezicht - basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) - woningbouw en woningverbetering, renovatie - woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning; - stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen - uitkoopregeling hoogspanningsverbindingen

Ambities

Voor programma 6 is ervoor gekozen om per thema de belangrijkste ambities en actuele ontwikkelingen te beschrijven.

Het Rijk gaat de Nota Ruimte (de Novi) vernieuwen, waarmee het Rijk zijn grip op de ruimtelijke ordening wil versterken. Ambities, zoals wij deze geformuleerd hebben in ons Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) en de omgevingsvisie zijn hierin opgenomen. Zo gaat het over het bouwen van voldoende woningen, het verbeteren van de kwaliteit van de natuur en het toekomstbestendig maken van de landbouw. In navolging van de ontwikkeling is ook de Provincie Utrecht zijn omgevingsvisie (POVI) aan het herijken. In 2026 zal hierover besluitvorming plaatsvinden. Vanuit de gemeente Oudewater volgen we dit proces nauwgezet, waarbij vitaliteit van de kernen een van de belangrijke speerpunten is. .

Wonen

De druk op de woningmarkt overstijgt onze gemeentegrenzen. In de 'Woondeal 2022 - 2030' hebben het Rijk, de provincie Utrecht, de corporaties en 16 gemeenten in de regio Utrecht vastgelegd langjarig samen te werken om de woningbouwproductie te versnellen en de betaalbaarheid te vergroten. De wet Versterking regie Volkshuisvesting versterkt de regierol van de overheid en geeft richting aan waar, voor wie en hoeveel we bouwen. Naar verwachting neemt ook de Eerste Kamer deze wet in 2025 aan. In 2026 wordt de wet Versterking regie Volkshuisvesting geïmplementeerd.

In de huidige actualisatie van het woonprogramma, welke in 2026 wordt vastgesteld, wordt rekening gehouden met de implementatie van de wet.

Landelijk gebied

Er vinden veel ontwikkelingen plaats in het landelijk gebied. Zo wordt het UPLG programma definitief vastgesteld en wordt er gewerkt aan de realisatie van de Europese natuurherstelwet. Tevens worden de wateropgaven (kwalitatief en kwantitatief) in het gebied steeds urgenter. In het ruimtelijk arrangement, afspraken tussen Provincie Utrecht en het Rijk, is daarom afgesproken dat Centraal Holland onderdeel wordt van het deltaprogramma. Oudewater is, net als de rest van het Groene Hart, onderdeel van

Centraal Holland. Ook afspraken die in dit verband worden gemaakt zullen hun uitwerking krijgen in ons landelijk gebied.

Voor veel ontwikkelingen in het landelijk gebied zijn wij als gemeente niet aan zet, maar kunnen we wel meedenken en meepraten. Ook in 2026 zullen we dit blijven doen. Daarnaast gaan we aan de slag met de transitie van de erven, die door de vrijkomende agrarische bebouwing, veelal een andere bestemming willen en moeten krijgen.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

De actuele ontwikkelingen zijn in het stuk hierboven verwerkt.

DOELENBOOM PROGRAMMA 6

Opgave: Wonen

Maatschappelijk effect 6.1 De gemeente Oudewater biedt voldoende passende woningen voor haar inwoners.

PH	Resultaat	Inspanning
BS	6.1.1 Er komen voldoende passende woningen voor inwoners.	6.1.1A We werken in 2026 verder aan de verschillende bouwprojecten, waaronder Kerkwetering, Statenland en Hekendorp.
BS	6.1.3 In 2027 is de gemeente beter in staat arbeidsmigranten te huisvesten en te ondersteunen.	6.1.3A We gaan in 2026 verder met het registreren van arbeidsmigranten.
		6.1.3B We gaan in 2026 verder met handhaving om illegale en onveilige huisvesting tegen te gaan.
BS	3.10.1 / 6.1.4 In 2027 is er voldoende woningaanbod voor specifieke doelgroepen.	3.10.1A / 6.1.4A We maken in 2026 nieuwe prestatieafspraken met de Woningraat over huisvesting inwoners met specifieke woonbehoeften en het stimuleren van doorstroming.
		3.10.1B / 6.1.4B We maken in 2026 regionale afspraken over huisvesting van aandachtsgroepen.

Opgave Ruimtelijke ontwikkeling

De resultaten en inspanningen van deze opgave zijn ingekort en overgeplaatst naar Opgave Wonen, resultaat 6.1.1.

Opgave Omgevingsplan

In de Najaarsrapportage 2025 en de Jaarrekening 2025 leest u over de voortgang op de resultaten en inspanningen binnen deze opgave. Voor 2026 is ervoor gekozen om niet langer in de doelenboom over deze doelen te rapporteren.

Opgave Maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk effect 6.4 Het maatschappelijk vastgoed van de gemeente wordt optimaal gebruikt.

PH	Resultaat	Inspanning
WK	6.4.3 In 2026 wordt de nieuwe "Klepper" verder ontwikkeld.	6.4.3A We sluiten in 2026 de verkoop- en huurovereenkomsten af.

		6.4.3B We zorgen in 2026 voor notarieel transport, monitoring van de realisatie.
BS	6.4.4 Cultuurhuis is in 2026 in gebruik voor tijdelijke huisvesting gemeente, stadsteam en politie.	6.4.4A We zorgen ervoor dat het Stadsteam, politie en burgerzaken in 2026 intrek nemen in het Cultuurhuis.
BS	6.4.5 In 2028 sporten meer inwoners bij de sportaccommodaties op Tappersheul.	6.4.5A We zorgen er in 2026 voor dat SBZO de bouw van een twaalfmaandenzwembad voorbereidt, mits het bouwplan akkoord is.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over nieuwbouw woningen. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	101	957	957	1.264	307	1.284	141	-16
7.4 Milieubeheer	0	39	39	0	-39	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	331	0	0	0	0	0	0	0
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	468	0	0	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	556	415	659	430	-229	430	430	430
Totaal Baten	1.456	1.412	1.655	1.694	39	1.714	571	414
Lasten								
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	101	957	957	1.264	307	1.284	141	-16
5.5 Cultureel erfgoed	75	90	90	65	-25	65	65	65
7.4 Milieubeheer	0	39	33	40	7	40	40	40
8.1 Ruimte en leefomgeving	295	41	41	38	-3	38	38	38
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	510	-1	249	5	-244	5	5	5
8.3 Wonen en bouwen	1.098	1.038	1.108	941	-167	942	942	942
Totaal Lasten	2.078	2.165	2.477	2.352	-125	2.373	1.230	1.073
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	0	0	-17	0	17	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	0	0	-17	0	17	0	0	0
Storting								
0.10 Mutaties reserves	167	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Storting	167	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-790	-753	-838	-658	180	-659	-659	-659

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
Actualisatie MPG			
3.2	Betreft industrieterrein Tappersheul III (budgetneutraal)	-307	Voordeel
Voorjaarsrapportage 2025			
8.3	Subsidie inkomsten voor de versnelling woningbouw komen te vervallen, omdat deze incidenteel zijn aangevraagd.	244	Nadeel
	Diversen	24	Nadeel
	Totaal mutaties baten	-39	Voordeel
Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
Actualisatie MPG			
3.2	Betreft industrieterrein Tappersheul III (budgetneutraal)	307	Nadeel
Voorjaarsrapportage 2025			
8.2	Incidentele plankosten Kerkwertering.	-250	Voordeel
8.3	Incidentele kosten voor het opstellen van een vereveningsfonds en de wet betaalbare huur.	-72	Voordeel
8.3	Personeelskosten voor de omgevingswet zijn ondergebracht in de dienstverleningsovereenkomst.	-66	Voordeel
	Diversen	-44	Voordeel
	Totaal mutaties lasten	-125	Voordeel
	Totaal mutaties baten en lasten	-164	Voordeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.10	Betreft reserve groot onderhoud vastgoed (Woning begraafplaats Hekendorpse Buurt)	17	Nadeel
	Totaal mutaties reserves	17	Nadeel

PROGRAMMA 7 ALGEMENE INKOMSTEN

Portefeuillehouder	Thema
Bas Lont	Financiën

Omschrijving

De taakvelden binnen het programma Algemene inkomsten zijn:

Taakveld	Omschrijving
0.5 Treasury	Rente en dividenden
0.61/0.62 OZB	OZB woningen en niet-woningen
0.64 Belasting overige	Overige belastingen
0.7 Algemene Uitkering	Algemene uitkeringen Gemeentefonds
0.8 Overige baten en lasten	Reserveringen / algemene stelposten

Ambities

In de periode 2022-2026 voeren we genomen besluiten uit en besluiten we zo min mogelijk tot nieuwe investeringen. We benutten de kansen voor cofinanciering en maken hierbij gebruik van de ingangen bij medeoverheden. Verder kunnen we de reservepositie versterken door positieve resultaten op grondexploitatie bij toekomstige bouwlocaties. Eventuele meevallers komen ten gunste van het begrotingssaldo en de Algemene Reserve.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Algemene uitkering Gemeentefonds

De Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds laat tot en met het jaar 2029 een positieve trend zien.

Weerstandsvermogen

Door incidentele meevallers ten gunste van de Algemene Reserve (AR) te brengen stijgt de ratio van het weerstandsvermogen. Recent hebben we dit gedaan bij de jaarrekeningen 2022, 2023 en 2024. Ook in de toekomst willen wij positieve meevallers toevoegen aan de AR.

Grondexploitaties

Op dit moment is er één grondexploitatie: Tappersheul III. Het positieve saldo van deze grondexploitatie is al bestemd. Het saldo van Tappersheul III wordt ingezet voor de revitalisering van Tappersheul I en II. Hiernaast komt er een grondexploitatie voor het Statenland. De verplaatsingsbijdrage (2,5 miljoen), voor het nieuw te realiseren zwembad, is onderdeel van de kosten. Eventuele meeropbrengsten kunnen ten gunste worden gebracht van de Algemene Reserve.

Voor de wijze van ontwikkeling van de Kerkwetering is nog geen definitieve keuze gemaakt. De gronden hebben verschillende eigenaren.

Investeringen

De afgelopen periode zijn er verschillende grote kredieten verstrekt om investeringen te doen. Dit heeft geleid tot een hoge schuldquote. In de begroting 2026 -2029 zijn de investeringen beter ingepland. Deze fasering leidt tot een lagere boeggolf en lagere schuldquote. Ook zijn hierdoor de uit te voeren investeringen beter afgestemd op de beschikbare capaciteit. Deze werkwijze heeft ook een positief effect op de solvabiliteitsratio.

DOELENBOOM PROGRAMMA 7

Maatschappelijk effect 7.1 Houdbare Gemeentefinanciën: stabiele financiële (vermogens)positie.

PH	Resultaat	Inspanning

BL	7.1.4 De schuldquote blijft in 2026 binnen de toegestane signaalwaarden uit de Financiële Verordening.	7.1.4A We brengen in 2026 het investeringsniveau terug.
		7.1.4B We zoeken in 2026 naar mogelijkheden tot co-financiering.
		7.1.4C We plannen in 2026 investeringen realistisch in.

Maatschappelijk effect 7.2 Gezond financieel bewustzijn.

PH	Resultaat	Inspanning
BL	7.2.3 In 2027 is de Financiële Verordening volledig geïmplementeerd.	7.2.3A We stellen inkoopbeleid op en implementeren dit in 2026.
		7.2.3B We stellen in 2026 een Meerjarenonderhoudsprogramma op per categorie Kapitaalgoederen.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld woonlasten. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Vershil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.5 Treasury	118	45	45	45	0	45	45	45
0.61 OZB woningen	2.202	2.228	2.278	2.383	105	2.383	2.383	2.383
0.62 OZB niet-woningen	1.033	1.050	1.050	1.119	69	1.119	1.119	1.119
0.64 Belastingen overig	23	33	33	35	2	35	35	35
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	20.509	20.442	20.956	22.077	1.121	22.411	22.287	22.765
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	43	29	29	45	16	45	45	45
Totaal Baten	23.928	23.827	24.391	25.704	1.313	26.038	25.914	26.392
Lasten								
0.5 Treasury	56	141	141	146	5	38	12	-52
0.61 OZB woningen	76	67	67	67	0	67	67	67
0.8 Overige baten en lasten	1	40	57	698	641	421	889	984
Totaal Lasten	133	249	265	911	646	526	968	999
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	601	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	601	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	0	4	4	4	0	4	4	4
Totaal Stortingen	0	4	4	4	0	4	4	4
Gerealiseerd resultaat	24.396	23.575	24.122	24.789	667	25.509	24.943	25.389

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.61	Hogere opbrengst OZB woningen i.v.m. indexatie	-105	Voordeel
0.62	Hogere opbrengst OZBniet- woningen i.v.m. indexatie	-69	Voordeel
0.7	Hogere algemen uitkering gemeentefonds	-1.626	Voordeel
0.7	Gestopte bijdrage integratie uitkeringen (sociale domein)	505	Nadeel
3.4	Hogere toeristen belasting en overige posten	-18	Voordeel
	Totaal mutaties baten	-1.313	Voordeel
Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.8	Toename reserveringen vanuit extra landelijke middelen waar tegenover taken staat.	531	Nadeel
0.8	Overige / divers	4	Nadeel
	Totaal mutaties lasten	535	Nadeel
	Totaal mutaties baten en lasten	-778	Voordeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
	Totaal mutaties reserves	0	

PROGRAMMA 8 OVERHEAD

Portefeuillehouder	Thema
Danny de Vries	Personeel en organisatie
Bas Lont	Financiën, Automatisering

Omschrijving

Dit programma biedt inzicht in de overheadkosten van de gemeente Oudewater. Volgens de BBV-regelgeving worden deze lasten (en baten) apart inzichtelijk gemaakt. Het betreft een meer financieel-technisch programma waaraan geen specifieke programmadoelen zijn gekoppeld.

Taakveld	Omschrijving
0.4 Overhead	Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces: - leidinggeven primair proces (hiërarchisch) - financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie, waaronder planning & control, verantwoording en auditing - personeel en organisatie en organisatie- en formatieadvies - inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement) - juridische zaken - bestuurszaken - informatievoorziening en automatisering - facilitaire zaken en huisvesting - documentaire informatievoorziening - managementondersteuning en secretariaten primair proces

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.4 Overhead	55	60	60	25	-36	25	25	25
Totaal Baten	55	60	60	25	-36	25	25	25
Lasten								
0.4 Overhead	5.866	6.003	6.270	7.236	966	7.275	7.224	7.222
Totaal Lasten	5.866	6.003	6.270	7.236	966	7.275	7.224	7.222
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	19	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	19	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	0	12	12	3	-9	3	3	3
Totaal Stortingen	0	12	12	3	-9	3	3	3
Gerealiseerd resultaat	-5.792	-5.955	-6.222	-7.214	-992	-7.253	-7.202	-7.200

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.4	Wegvallen huuropbrengsten stadskantoor Oudewater	36	Nadeel
	Totaal mutaties baten	36	Nadeel
Taakveld	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.4	Verhoogde uitvoeringskosten DVO (incl. verschuivingen binnen taakveld)	1.007	Nadeel
0.4	Wegvallende eenmalige kosten transitie Stadskantoor en De Klepper	-270	Voordeel
0.4	Wegvallende kosten stadskantoor	-21	Voordeel
	Totaal mutaties lasten	716	Nadeel
	Totaal mutaties baten en lasten	752	Nadeel
Taakveld	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag	voordeel - nadeel +
0.10	Storting Algemene Reserve voor treintje De Klepper	9	Voordeel
	Totaal mutaties reserves	9	Voordeel

BBV-INDICATOREN

Alle gemeenten zijn verplicht om een aantal specifieke beleidsindicatoren op te nemen in Begroting en Jaarrekening. Deze zogenaamde BBV-indicatoren gaan bijvoorbeeld over het aantal winkeldiefstallen, het schoolverzuim onder jongeren of het aantal nieuwgebouwde wonen. Samen geven ze een indruk van de prestaties van de gemeente op terreinen als veiligheid, onderwijs of woningbouw. De indicatoren zijn door het Rijk geselecteerd en reflecteren dus niet noodzakelijkerwijs de speerpunten van college en raad.

Hieronder volgen de BBV-indicatoren. Ze zijn gegroepeerd per thema: 1) bedrijfsvoering/dienstverlening, 2) fysiek/ruimte, 3) sociaal. De gegevens zijn grotendeels afkomstig van Waarstaatjegemeente.nl, met per indicator een nadere bronvermelding. Er is voor gekozen om waar beschikbaar de cijfers vanaf 2020 te laten zien. In sommige gevallen zijn er echter (nog) geen gegevens bekend, of enkel voor Nederland en niet voor Oudewater. In die gevallen ontbreekt het desbetreffende jaartal of blijft dat onderdeel van de tabel leeg.

1. Bedrijfsvoering/dienstverlening (programma's 1 en 7)

Formatie (overige formatie in dienst van Woerden vanwege de DVO) (aantal fte per 1.000 inwoners)

Bron: Eigen gegevens

Periode	Oudewater
2020	0,2
2021	0,2
2022	0,2
2023	0,2
2024	0,2
2025 (begroting)	0,2
2026 (begroting)	0,2

Bezetting (overige bezetting opgenomen in Woerden vanwege de DVO) (aantal fte per 1.000 inwoners)

Bron: Eigen gegevens

Periode	Oudewater
2020	0,2
2021	0,1
2022	0,1
2023	0,2
2024	0,2
2025 (begroting)	0,2
2026 (begroting)	0,2

Apparaatskosten (€ per inwoner)

Bron: Eigen begroting

Periode	Oudewater
2020 (JR22)	646
2021	703
2022	668
2023	686
2024	832
2025 (begroting)	626
2026 (begroting)	719

Externe inhuur (% van personeelskosten (incl. inhuur) besteed aan inhuur)

Bron: Eigen begroting

Periode	Oudewater
2020	66,9%
2021	62,6%
2022	50,4%
2023	60,7%
2024	67,0%
2025 (begroting)	62,8%
2026 (begroting)	59,3%

Overhead (% van totale lasten)

Bron: Eigen begroting (gegevens NL niet bekend)

Periode	Oudewater
2020	17,6%
2021	16,4%
2022	15,9%
2023	18,7%
2024	17,8%
2025 (begroting)	18,7%
2026 (begroting)	20,5%

Demografische druk (% inw. <21 én 65+ t.o.v. aantal inw. 20-64 jr)

Bron: CBS/ABF

Periode	Oudewater	Nederland
2020	78,7%	70,0%
2021	78,9%	70,1%
2022	80,0%	70,3%
2023	79,7%	70,3%
2024	79,9%	70,4%
2025	80,4%	70,7%

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	2,9	6,3
2021	3,5	6,1
2022	3,4	6,0
2023	2,9	5,8
2024	3,4	5,7

Diefstal uit woning (per 1.000 inwoners)

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	3,9	1,8
2021	2,0	1,4
2022	1,5	1,4
2023	1,5	1,3
2024	1,0	1,2

Winkeldiefstal (per 1.000 inwoners)		
Bron: CBS		
Periode	Oudewater	Nederland
2020	0,5	2,0
2021	0,0	1,8
2022	0,0	2,3
2023	0,5	2,5
2024	0,5	2,2

Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)		
Bron: Eigen begroting		
Periode	Oudewater	Nederland
2020	1,5	4,6
2021	2,0	4,4
2022	2,5	4,5
2023	1,5	4,2
2024	2,0	4,3

Verwijzingen Halt (per 10.000 inwoners 12-17 jr)		
Bron: Bureau Halt		
Periode	Oudewater	Nederland
2020	90	110
2021	70	80
2022	30	80
2023	70	90
2024	150	90

Jongeren met een delict voor de rechter (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)		
Bron: CBS		
Periode	Oudewater	Nederland
2021 (Odw g.g.)	-	1%
2022 (Odw g.g.)	-	1%
2023 (Odw g.g.)	-	1%

2. Fysiek/ruimte (programma's 2, 4 en 6)

Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)		
Bron: CBS		
Periode	Oudewater	Nederland
2020	138	171
2021	142	164
2022	136	152
2023	131	150

Banen (per 1.000 inwoners 15-65 jr)		
Bron: CBS / LISA		
Periode	Oudewater	Nederland
2020	719,4	795,7
2021	733,6	805,1
2022	789,9	824,7
2023	815,2	836,6

Functiemenging (Verhouding banen – woningen)		
Bron: CBS/BAG/LISA		
Periode	Oudewater	Nederland
2020	51,2	53,3
2021	51,7	53,8
2022	53,4	53,8
2023	53,9	54,2

Vestigingen (van bedrijven) (per 1.000 inwoners 15-65 jr)		
Bron: LISA		
Periode	Oudewater	Nederland
2020	202,2	157,8
2021	221,2	164,5
2022	220,2	173,3
2023	230,0	181,8

Hernieuwbare elektriciteit (% van totale elektriciteit)		
Bron: Diverse bronnen. Zie waarstaatjegemeente.nl		
Periode	Oudewater	Nederland
2020	14,5%	26,8%
2021	17,6%	33,3%
2022	28,5%	40,9%

Nieuwbouw woningen (nieuwgebouwde woningen per 1000 woningen)		
Bron: BAG		
Periode	Oudewater	Nederland
2020	4,6	8,9
2021	0,7	8,9
2022	9,2	9,3
2023	13,2	9,1
2024	25,3	8,4

Gemiddelde WOZ-waarde (duizend euro)		
Bron: CBS		
Periode	Oudewater	Nederland
2020	324	271
2021	344	290
2022	368	317
2023	416	368
2024	420	379
2025	441	398

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in euro's)

Bron: COELO

Periode	Oudewater	Nederland
2020	889	700
2021	1.007	733
2022	1.106	823
2023	1.140	860
2024	1.245	
2025	1.270	957

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (euro's)

Bron: COELO

Oudewater	Nederland
943	773
1.039	810
1.162	905
1.201	942
1.275	
1.298	1.050

3. Sociaal (programma's 3 en 5)**Netto arbeidsparticipatie (% van de beroepsbev (15-75 jr)**

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	72,7%	69,6%
2021	73,4%	70,4%
2022	74,9%	72,2%
2023	75,7%	73,1%
2024	76,2%	73,2%

Achterstand onder jeugd: Kinderen in uitkeringsgezin (% van kinderen tot 18 jaar)

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	3%	6%
2021	4%	6%
2022	4%	6%
2023	4%	6%

Personen met een bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	221,9	459,7
2021	185,4	431,2
2022	159,7	366,7
2023	145,7	344,8
2024	145,5	343,6

Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners 15-64 jaar)

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	171,7	199,1
2021	172,4	197,7
2022	174,7	197,7
2023	158,6	191,5
2024	159,1	203,1

Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	9,4%	11,9%
2021	10,3%	13,2%
2022	10,3%	13,5%
2023	10,6%	13,9%
2024	8,9%	11,5%

Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)

Bron: CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	1,4%	1,1%
2021	1,2%	1,2%
2022	0,7%	1,2%
2023	0,9%	1,1%
2024	0,7%	0,9%

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)

Bron: GMSD

Periode	Oudewater	Nederland
2020	530	700
2021	540	702
2022	510	710
2023	510	700
2024	490	650

Niet-sporters (% van de bevolking > 18 jaar sport niet wekelijks)

Bron: Bron: GGD/RIVM/CBS

Periode	Oudewater	Nederland
2020	-	49,2%
2022	47,8%	46,4%
2024	42,1%	42,5%

Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (Voortijdige schoolverlaters totaal (vo + mbo)

Bron: DUO/Ingrado

Periode	Oudewater	Nederland
2020	1,0%	1,7%
2021	1,1%	1,9%
2022	0,9%	2,4%
2023	1,8%	2,4%
2024	1,0%	2,3%

Absoluut verzuim (% leerplichtigen niet bij een school ingeschreven)

Bron: DUO/Ingrado

Periode	Oudewater	Nederland
2020	-	2,7%
2021	0,0%	2,7%
2022	0,0%	4,2%
2023	0,0%	6,3%
2024	0,0%	4,2%

Relatief verzuim (per 1000 leerlingen verzuimen veelvuldig)

Bron: DUO/Ingrado

Periode	Oudewater	Nederland
2020	23	20
2021	13	20
2022	14	24
2023	17	27
2024	11	28

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

Wat is het doel van deze paragraaf?

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een tiental verschillende belastingen, heffingen en rechten die worden gelegitimeerd door een belastingverordening die door de gemeenteraad is vastgesteld.

Deze paragraaf geeft een overzicht op hoofdlijnen van deze heffingen die bij de diverse programma's in de programmabegroting zijn geraamd. In het kort geven we aan welk beleid we in het begrotingsjaar gaan voeren ten aanzien van de lokale heffingen. Het lokale beleid is vastgesteld in de belastingverordeningen. Verder is een overzicht opgenomen van de geraamde opbrengsten, wordt aandacht besteed aan de lokale belastingdruk en aan het kwijtscheldingsbeleid.

Wettelijk kader en gemeentelijk kader

Ten aanzien van de heffingen onderscheidt de wet drie soorten:

- Belastingen: gedwongen betalingen aan de overheid waar geen rechtstreekse contraprestatie van de overheid tegenover staat. Ze kunnen aan een brede of specifieke doelgroep in rekening worden gebracht.
- Bestemmingsheffingen: deze dienen ter bestrijding van specifieke kosten. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen mogen niet meer dan kostendekkend zijn.
- Rechten: een betaling waar een direct aanwijsbare contraprestatie van de overheid tegenover staat. Deze contraprestatie kan bestaan uit een product of dienst. Onderscheid kan worden gemaakt in onder meer gebruiksrechten (bijvoorbeeld haven- of marktgelden) en genotsrechten (waaronder leges). De hoogten van sommige rechten zijn landelijk bepaald. Verder geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn.

Naast het landelijk beleid is het volgende gemeentelijk beleid geformuleerd:

- De bestemmingsheffingen en rechten zijn in principe 100% kostendekkend. Dat is niet altijd het geval omdat er bijvoorbeeld wettelijke voorschriften zijn (wettelijke tarieven).
- De opbrengsten/heffingen worden in 2026 ten opzichte van 2025 verhoogd met 3,5%, uitzonderingen zijn:
  - rioolrechten 8,5% (5% waterbeleidsplan en 3% index);
  - afvalstoffenheffing 0%;
  - precario 13,5% (10% extra kadernota en 3,5% index);
  - leges burgerzaken 13,5% (10% extra kadernota en 3,5% index, voor zover niet kostendekkend en niet boven het wettelijk maximum);
  - leges omgevingsvergunning 13,5% (10% extra kadernota en 3,5% index, voor zover niet kostendekkend);
  - bruggelden van €3,- naar €4,-.
- Kwijtscheldingsbeleid. Voor de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing kan kwijtschelding worden verleend aan personen (niet aan bedrijven). De gemeente Oudewater hanteert voor kwijtschelding de norm die door het Rijk gegeven wordt aan de gemeenten: 100% van de norm voor de bijstand. Bij een norm onder de 100% is er sprake van strenger beleid. Vrijwel alle inwoners die een aanslag gemeentelijke belastingen ontvangen en moeten rondkomen van een bijstandsuitkering of alleen een AOW-uitkering en geen vermogen hebben, komen op basis van deze norm voor kwijtschelding in aanmerking. De regelgeving voor de kwijtschelding is neergelegd in de Leidraad Invorderingswet 1990.

Kruissubsidiëring houdt in dat de legestarieven voor sommige diensten hoger worden gesteld ten einde de legestarieven voor andere diensten lager te kunnen houden. Omdat er geen heffingen zijn waarbij de opbrengsten hoger liggen dan de kosten is er geen sprake van kruissubsidiëring tussen verschillende soorten heffingen.

Op basis van de Notitie Overhead van de commissie BBV mag de methodiek voor het toerekenen van overhead aan lokale heffingen en rechten niet afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead aan overige taakvelden van de begroting. Op basis van een afweging tussen een zo zuiver mogelijke toerekening en praktische uitvoerbaarheid hebben wij ervoor gekozen om de overheadkosten te verdelen op basis van de loonkosten (exclusief inhuur) van de niet-overhead posten. Dit resulteert in een opslagpercentage op de loonkosten van 60% voor overhead.

Geraamde opbrengsten

	Baten begroting 2026	Baten begroting na wijz. 2025	Baten rekening 2024
Belastingen en heffingen			
<i>A. Belastingen</i>			
1 Eigenaren woningen	2.383	2.278	2.202
Eigenaren niet-woningen	673	633	624
Gebruikers niet-woningen	446	417	409
2 Precariobelasting	35	33	23
3 Toeristenbelasting	45	29	43
<i>Subtotaal A Belastingen</i>	3.582	3.390	3.301
<i>B. Bestemmingsheffingen</i>			
1 Afvalstoffenheffing	1.514	1.408	1.482
2 Rioolheffing	2.337	2.133	1.990
<i>Subtotaal B Bestemmingsheffingen</i>	3.851	3.541	3.472
<i>C. Rechten</i>			
1 Leges burgerzaken	206	190	225
2 Begrafenisrechten	4	4	7
3 Marktgelden	29	28	23
4 Bruggelden	18	13	16
5 Omgevingsvergunningen	412	398	523
<i>Subtotaal C Rechten</i>	669	643	794
Totaal	€ x 1.000	€ 8.102	€ 7.574
			€ 7.567

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente betaalt en hoe deze tarieven zich het afgelopen jaar hebben ontwikkeld. De bedragen zijn gebaseerd op een fictief huishouden in een woning met een waarde voor het belastingjaar 2025 van € 509.000 en voor 2026 van € 565.000 (11% waardevermindering). Dit is gerekend met de indexeringspercentages.

T.o.v. de Begroting 2025 is de methode van het berekenen van de belastingdruk aangepast, conform de methodiek die het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). Hierbij wordt de lastendruk bepaald o.b.v. de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen i.p.v. de WOZ-waarde van alle woningen. Daarnaast wordt bij de berekening van de afvalstoffenheffing rekening gehouden met de gemiddelde teruggave. Dit werd in de oude systematiek niet gedaan. De cijfers in onderstaande tabel voor 2025 zijn ook aangepast naar de nieuwe systematiek.

De gemiddelde WOZ-waarde van alle woningen (dus volgens de oude systematiek) bedraagt voor het belastingjaar 2025 €441.000 en voor 2026 € 489.000 .

Onderstaande tabel toont de tarieven voor de afvalstoffenheffing. Deze zijn opgebouwd uit een vast bedrag per huishouden en een variabel bedrag per lediging. De weergegeven tarieven zijn gelijk aan die van vorig jaar. Op dit moment loopt er nog een onderzoek naar de inzamelresultaten van 2025.

Afhankelijk van de uitkomsten daarvan kunnen de tarieven worden herzien. Een mogelijk scenario is dat het variabele tarief wordt verhoogd om afvalscheiding verder te stimuleren. De definitieve vaststelling van de tarieven vindt plaats in december 2025, bij de behandeling van de Verordening afvalstoffenheffing door de gemeenteraad. De uiteindelijk vastgestelde tarieven kunnen afwijken van de hieronder opgenomen bedragen.

	2026	2026	2025	2025
	1-persoons- huishouden	meerpersoons- huishouden	1-persoons- huishouden	meerpersoons- huishouden
1 OZB	613	613	592	592
2 Rioolheffing	444	444	409	409
3 Afvalstoffenheffing (2025)*	269	298	269	298
Totaal	€ 1.326	€ 1.355	€ 1.270	€ 1.299

* Betreft een inschatting van de hoogte van de afvalstoffenheffing op basis van het verwachte aantal aanbiedingen. Daarbij is uitgegaan van gemiddeld 4 aanbiedingen voor een éénpersoonshuishouden en 11 voor een meerpersoonshuishouden.

A. Belastingen

Ad 1 OZB

In onderstaande tabel zijn de OZB-tarieven 2025 en 2026 opgenomen. De tarieven 2026 worden geheven als percentage van de getaxeerde woningwaarde naar peildatum 1 januari 2025.

De prognoses per duiden op een gemiddelde stijging voor woningen met 11% en niet-woningen met 3,5%. De tarieven worden hiermee gecorrigeerd. De werkelijke OZB-opbrengst kan uiteindelijk afwijken van de begrote opbrengst door:

waardeontwikkeling van de onroerende zaken;
te verwachten minder- en meeropbrengsten van respectievelijk sloop en nieuwbouw;
waardevermindering als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures;
toename van het aantal 'No Cure No Pay'bezwaren en de kostenvergoeding hiervan;
leegstand van de bedrijven.

In december worden de OZB-tarieven definitief vastgesteld door de raad, deze kunnen daarom afwijken van de tarieven zoals hieronder opgenomen.

Tarief OZB	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
1 Woningen			
a Eigenaren	0,1087%	0,1163%	0,1195%
2 Niet-woningen			
a Eigenaren	0,3439%	0,3405%	0,3289%
b Gebruikers	0,2756%	0,2693%	0,2601%

Opbrengst OZB: De opbrengsten voor de OZB worden in 2025 met 3,5% index verhoogd.

Taak- veld			Begroting	Begroting	Rekening
			2026	2025	2024
0.61	Eigenaren woningen		2.383	2.228	2.202
0.62	Eigenaren niet-woningen		673	633	624
0.62	Gebruikers niet-woningen		446	417	409
Totaal			€ 3.502	€ 3.278	€ 3.235

Ad 2 Precariobelasting

Onder de naam precariobelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven de voor openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Taak- veld			Begroting	Begroting na wijz.	Rekening
			2026	2025	2024
0.64	Opbrengst	€ x 1.000	€ 35	€ 33	€ 23

Ad 3 Toeristenbelasting

Onder de naam toeristenbelasting wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente zijn ingeschreven in de basisregistratie personen.

Taak- veld			Begroting	Begroting	Rekening
			2026	2025	2024
3.4	Opbrengst	€ x 1.000	€ 45	€ 29	€ 43

B. Bestemmingsheffingen

Ad 1 Afvalstoffenheffing

Voor de bestrijding van de kosten die samenhangen met het inzamelen en verwerken van afval is de gemeente bevoegd om de gemaakte kosten te verhalen. Voor het huishoudelijk afval (afval dat ontstaat vanuit particuliere huishoudens) wordt afvalstoffenheffing geheven.

Tarieven afvalstoffenheffing

Per 1 januari 2024 is, overeenkomstig het Grondstoffenbeleidsplan 2023-2026, de manier waarop de afvalstoffenheffing wordt geheven, veranderd. Vanaf dat moment bestaat de afvalstoffenheffing uit een vast deel en een variabel deel. Het vaste deel wordt aan het begin van het jaar geïnd. De hoogte van het variabele deel is afhankelijk van het aantal keer dat restafval wordt aangeboden. Dit deel wordt geïnd bij de belastingaanslag van het volgende jaar.

Taak- veld		Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
	Lasten			
7.3	Afval	1.400	1.395	1.289
2.1	Verkeer en vervoer	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	31	31	27
	btw-lasten te verhalen op btw-compensatiefonds	282	252	236
	Storting in de Voorziening afvalstoffenheffing	-19	-91	118
	Totale lasten	1.694	1.587	1.670
	Baten			
7.3	Afvalstoffenheffing inclusief teruggave/overige baten	1.514	1.408	1.482
7.3	Overige baten	180	179	188
	Coronavergoeding uit Algemene Uitkering			
7.3	Totale baten	1.694	1.587	1.670
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0
	Kostendekkendheidsgraad	100%	100%	100%

Dit resulteert in de volgende mutaties van de voorziening afvalstoffenheffing:
(stand per 1-1-2025 € 382.000)

2026	onttrekking	€ 19
2027	storting	€ 8
2028	onttrekking	€ 60
2029	onttrekking	€ 131

Dit zijn indicatieve stortingen omdat de hoogten van diverse lasten en baten nog niet exact bekend zijn, zoals de teruggave afvalstoffenheffing (n.a.v. het aantal keren dat huisvuil is aangeboden) en de bijdrage uit het Afvalfonds.

Ad 2: Rioolheffing

Uit de rioolheffing bekostigt de gemeente de uitvoering van de drie gemeentelijke watertaken:

1. Het inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater;
2. Het inzamelen, transporteren en verwerken van hemelwater;
3. Het zorgdragen van grondwater om structureel nadelige gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Volgend jaar verhogen we de water- en rioolheffing. Dit is nodig omdat op meerdere plekken in Oudewater we de riolering gaan vervangen. Een grote toekomstige investering waar we financieel op voorbereiden is de noodzakelijk vervanging van de riolering in de wijk Klein Hekendorp. Door bodemdaling begint de riolering in deze wijk te verzakken, en moet deze worden vervangen. In 2024 heeft de gemeenteraad een meerjarige stijging van de water- en rioolheffing om deze investering te dekken vastgesteld.

Daarnaast nemen we maatregelen om wateroverlast te verminderen, waterkwaliteit te verbeteren, onze stad te verkoelen en droogte tegen te gaan. We nemen deze maatregelen om te voldoen aan onze doelstelling: in 2050 is Oudewater een klimaatbestendige gemeente. Meer informatie over de doelstellingen en uit te voeren maatregelen is te vinden in het Actieplan Klimaatbestendig Oudewater 2050.

De water- en rioolheffing stijgt in 2026 met 8,5% inclusief inflatiecorrectie. (3,5% index en 5% conform de vastgestelde strategie).

Taak- veld	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
Lasten			
7.2 Riolering	1.303	1.326	1.117
2.4 Economische havens en waterwegen	169	168	151
btw exploitatie en op investeringen	250	204	200
Storting in de voorzienig riolering	621	441	544
Totale lasten	2.343	2.139	2.012
Baten			
7.2 Doorberekende kosten huisaansluitingen	6	6	22
7.2 Rioolheffingen woningen	2.337	2.133	1.990
Totale baten	2.343	2.139	2.012
Saldo (=mutatie reserve; min = onttrekking)	€ 0	€ 0	€ 0
Kostendekkendheidsgraad	100%	100%	100%

De lasten nemen toe door de hogere extracomptabele doorbelastingen conform de BBV en de financiële verordening. Dit betreft met name de hogere doorbelasting van de btw op baggeren. De baten daarentegen stijgen conform nieuw vast te stellen GWK met 5% naast de index van 3,5%.

Dit resulteert in de volgende mutaties van de Voorziening riolering cf. raadsbesluit GWP Oudewater : (stand per 1-1-2025 € 5.238.000)

2026	storting	€ 419
2027	storting	€ 443
2028	storting	€ 483
2029	storting	€ 485

Oudewater heeft gekozen voor een grote stijging van de rioolheffing in de eerste jaren, zodat de rioolheffing daarna nagenoeg gelijk kan blijven. Het gevolg hiervan is dat de Voorziening riolering fors toeneemt om latere investeringen te dekken.

C. Rechten

In onderstaande tabellen is voor de verschillende rechten opgenomen wat de begrote baten en lasten zijn en wat de kostendekkendheid is. Nagestreefd wordt een kostendekkendheidsgraad van 100%. Zichtbaar is dat dit voor een aantal tarieven nog niet is gerealiseerd.

Ad 1 Leges burgerzaken

Onder de naam 'leges' wordt een aantal verschillende rechten geheven 'ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten'. Sommige leges zijn niet voor 100% kostendekkend omdat er voorgeschreven wettelijke tarieven zijn (voorbeelden: uittreksels burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen).

Taak- veld		Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
Lasten				
0.2	Burgerzaken	549	530	553
	Totale lasten	549	530	553
Baten				
0.2		206	190	225
Saldo € x 1.000		-€ 343	-€ 340	-€ 328
Kostendekkendheidsgraad		38%	36%	41%

Ad 2 Begraafenisrechten

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

Taak- veld		Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
Lasten				
7.5	Begraafplaatsen	2	37	2
7.5	Baten	4	4	7
Saldo € x 1.000		€ 2	-€ 33	€ 5
Kostendekkendheidsgraad		200%	11%	350%

nl : in 2023 heeft de overdracht van de aula plaatsgevonden.

Nb: in 2025 eenmalig extra budget van 35 k voor vervolgonderzoek begraafplaatsen en actualiseren begraafplaatsinformatie en administratie.

De kostendekkendheid lijkt > 100% , dat is in de praktijk niet zo aangezien de kosten van de gemaakte uren van de buitendienst verwerkt zitten in de post 'dienstenovereenkomst Woerden'.

Ad 3 Marktgelden

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats.

Begrotingstechnisch zijn er geen bijzonderheden t.o.v. 2025. Als de markt maximaal bezet is, is er sprake van kostendekkendheid.

Taak- veld		Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
Lasten				
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	48	47	52
	Totale lasten	48	47	52
Baten				
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	29	28	23
	Totale baten	29	28	23
Saldo € x 1.000		-€ 19	-€ 19	-€ 29
Kostendekkendheidsgraad		60%	60%	44%

Ad 4 Bruggelden

De doorvaart van de Hoenkoopse brug is per vaartuig verhoogd van € 3,-- naar € 4,--. Met de opbrengst hiervan wordt een deel van de brugbediening door medewerkers van Ferm Werk bekostigd.

Taak- veld		Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
Lasten				
2.1	Verkeer en vervoer	49	49	59
	Totale lasten	49	49	59
2.4	Baten	18	13	16
Saldo € x 1.000		-€ 31	-€ 36	-€ 43
Kostendekkendheidsgraad		37%	27%	27%

Ad 5 Omgevingsvergunningen

Binnen het taakveld omgevingsvergunning is de kostendekkendheid afhankelijk van de baten. Temporisering van de baten levert een lagere kostendekkenheid. Echter, hogere baten zijn meestal gekoppeld aan een grotere werklust, wat uiteindelijk kan leiden tot meer capaciteitsinzet. Gevolg hiervan is dat de kostendekkendheid dan niet wordt verhoogd maar gelijk blijft.

Taak- veld		Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
Lasten				
8.3	Wonen en bouwen	787	876	514
	Totale lasten	787	876	514
Baten				
8.3	Wonen en bouwen	412	398	523
	Totale baten	412	398	523
Saldo		-€ 375	-€ 478	€ 9
Kostendekkendheidsgraad		52%	45%	102%

D. Vergelijking met andere gemeenten

Belastingsoort 2025	Oudewater	Woerden	Bodegraven- Reeuwijk	Montfoort	De Ronde Ven
OZB woningen	0,1163%	0,1162%	0,1242%	0,1099%	0,0726%
OZB niet-woningen	0,6098%	0,6609%	0,6792%	0,6984%	0,4898%
Afvalstoffenheffing					
Eenpersoonshuishouden	€ 269	€ 262	€ 277	€ 244	€ 288
Meerpersoonshuishouden	€ 298	€ 323	€ 340	€ 398	€ 388
Rioolheffing	€ 409	€ 315	€ 368	€ 322	€ 244

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Wat is het doel van deze paragraaf?

De financiële positie van een gemeente bestaat uit de exploitatie en het eigen vermogen. Het niet geormerkte vermogen (= weerstandsvermogen) is van belang om te bepalen of de gemeente financieel gezond is, hetgeen (mede) afhankelijk is van het risicoprofiel.

Voor het beoordelen van de financiële positie is daarom inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobebereiding geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Oudewater om niet gedekte risico's op te vangen.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Wettelijk kader

De gemeente heeft voor wat betreft het weerstandsvermogen en risicobebereiding met een aantal wetten en toezichthoudende partijen te maken: Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), Rijk, provincie Utrecht en accountant. De informatie in deze paragraaf is vooral gebaseerd op het BBV. Hierin staat dat in deze paragraaf een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's moet worden opgenomen.

Gemeentelijk beleid

Hoe we omgaan met risico's en de bepaling en aanwending van het weerstandsvermogen hebben we vastgelegd in de Financiële Verordening. De recentste versie van dit document is door de raad vastgesteld in april 2025. Ons beleid is erop gericht om goed zicht te hebben op de risico's die het behalen van onze doelstellingen in de weg kunnen staan. De risico's die we onderkennen worden geanalyseerd en afhankelijk van het type risico worden beheersmaatregelen opgesteld en uitgevoerd. Dit proces is cyclisch opgebouwd en maakt onderdeel uit van ons planning-en-control-instrumentarium.

Over de aanwending van de weerstandscapaciteit bepaalt ons beleid:

- Voor zover mogelijk treffen we maatregelen ter beperking van de schade.
- Voor zover de schade niet kan worden beperkt, analyseren we in hoeverre de kosten kunnen worden betaald uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten. Dit geldt ook voor de kosten die verbonden zijn aan het treffen van de maatregelen.
- Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, wordt een beroep gedaan op de aanwezige weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Zoals er sprake is van incidentele en structurele risico's, zo is ook sprake van incidentele en structurele weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel is opgenomen welke onderdelen kunnen worden onderscheiden binnen onze gemeente en in hoeverre deze structureel of incidenteel zijn.

Conclusie op basis van dit overzicht is dat er aanmerkelijk meer incidentele dan structurele risicodekking is. Dit is geen probleem. Bij de kwantificering van de risico's wordt hier rekening mee gehouden door structurele risico's dubbel te laten meetellen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat binnen een tijdsbestek van drie tot vier jaar een structureel risico kan worden opgevangen, waarbij in het eerste jaar de impact 100% bedraagt, in het tweede jaar 75%, in het derde jaar 25% en in het vierde jaar 0%.

Bedragen x € 1.000		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Algemene reserve	incidenteel	7.806	7.863	8.877	8.884	8.891	8.898
Reserve Sociaal Domein	incidenteel	450	-	450	450	450	450
Stille reserves	incidenteel	-	-	-	-	-	-
Onbenutte belastingcapaciteit	structureel	264	264	700	700	700	700
Onvoorzien	structureel	-	-	-	-	-	-
Totaal	Totaal	8.520	8.127	10.027	10.034	10.041	10.048

Op de tabel is de volgende toelichting te geven:

- Algemene reserve. De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Oudewater wordt hoofdzakelijk gevormd door de Algemene Reserve. Andere reserves worden niet meegerekend, omdat hiervoor een bestemming in de begroting is opgenomen. Uitzondering is de reserve Sociaal Domein.
- Stille reserves. De stille reserves van de gemeente Oudewater worden vanwege hun speculatieve karakter op 0 gewaardeerd.
- Onvoorzien. Ter dekking van onvoorziene begrotingsuitgaven in de loop van het jaar werd t/m 2024 in de begroting een budget onvoorzien opgenomen.
- Onbenutte belastingcapaciteit. Deze indicator geeft aan in welke mate wij risico's op kunnen vangen door belastingen te verhogen en zo dus de inkomsten te verhogen. Daarbij maken wij gebruik van de zogenoemde artikel 12-norm. Dit is de norm die het Rijk aangeeft tot welk bedrag de OZB kan worden verhoogd op het moment dat een gemeente in de financiële problemen komt. De berekening ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	Baten begroting 2026	Tarief OZB	Totale WOZ-waarde
Eigenaren woningen	2.383	0,1087%	2.192.272
Eigenaren niet-woningen	673	0,3439%	195.696
Gebruikers niet-woningen	446	0,2756%	161.829
Totale baten	3.502		2.549.797
Art. 12-norm	0,1648%		
Maximale baten (0,1595% x totale WOZ-waarde)	4.202		
Onderdekking rioolheffing	-		
Onderdekking afvalstoffenheffing	-		
Onbenutte ruimte (maximale totale baten)	700		

Risico's

De risicopositie van de gemeente wordt bepaald door de risico's te kwantificeren op basis van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact van het risico. Voor de beoordeling van de kans is de onderstaande schaalindeling gehanteerd:

Risico	Omschrijven als	Geschatte kans van voorkomen
Zeër klein	Zeër onwaarschijnlijk	5%
Klein	Onwaarschijnlijk	25%
Gemiddeld	Aannemelijk	50%
Groot	Waarschijnlijk	75%
Zeër groot	Zeër waarschijnlijk	95%

Per risico is de maximale financiële impact en de kans dat het risico zich kan voordoen ingeschat.

Het weerstandsvermogen dient om risico's af te dekken waarvoor nog geen voorziening is getroffen of waarvoor geen verzekering is afgesloten. De risico's zijn navolgend gekwantificeerd en toegelicht.

Program- ma	Omschrijving	Toelichting	Beheersmaatregel	Maat- regel uitge- voerd	Impact (Bedrag x € 1.000)	Kans I/S *	Kans x omvang (Bedrag x € 1.000)
6	Grondexploitaties	Binnen de grondexploitaties bestaan risico's op o.a. kostenstijgingen, lagere opbrengsten en langere exploitatieperiodes. In het MPG (Meerjarenperspectief Grondbedrijf) zijn deze risico's via een Monte Carlo simulatie berekend. (n.b. omdat er op dit moment maar één lopende grondexploitatie is, Tappersheul, met een verwachte ruim positieve uitkomst, is het risico op nihil gesteld).	Projectbeheersing van de grondexploitaties, sturing op de (financiële) uitkomst.	Ja			0
2 en 6	Urenschrijven	In de begroting rekenen wij met een bepaald aantal uren dat declarabel is op investeringen, kostenverhaal en projecten. Het risico is aanwezig dat minder declarabele uren gemaakt worden dan begroot.	Opstellen teamplannen, sturing op declarabele uren en herijking van werkzaamheden.	Nee	400	75%	S 600
3	Maatwerk jeugd	Toenemende kosten jeugdzorg Doordat jeugdzorgtaken 'open einde regelingen' zijn, is geen zekerheid te krijgen en geen grens te stellen aan het aantal aanvragen voor ondersteuning. Een specifieke oorzaak voor dit risico is dat andere organisaties dan de gemeenten (mn SAVE en de huisartsen) jeugdigen kunnen indiceren voor hulpverlening. Ook speelt hier de beperkte beschikbaarheid van aanbieders een rol, wat een opwaarts effect kan hebben op de tarieven.	Beheersing via periodieke monitor sociaal domein. Bij afwijkingen worden zo mogelijk maatregelen getroffen om de kostenstijging te beperken.	Ja	400	50%	S 400
3	WMO	Toenemende kosten door vergrijzing en door de aanzuigende werking door het abonnementstarief.	Mogelijke maatregel in het volume van de verstrekking, aantal uur per week dat Huishoudelijke hulp verstrekt wordt. Onderzoeken welke ruimte de wet biedt. Andere maatregelen onderzoeken met sociaal team.	Nee	400	50%	S 400
2	IBOR - Riolering	IBOR budgetten zijn mogelijk ontoereikend bij noodzakelijk onderhoud.	Het mogelijk aanvullend benodigde onderhoudsbudget kan worden bijgeraamd in de begroting ten laste van de Algemene Reserve. Binnen de financiële spelregels is hiervoor ruimte.	Ja	200	75%	S 300
5	Zwembad	Hogere kosten voor nieuw zwembad door gestegen prijzen en vertraging project	Afspraken met SBZO	Nee	400	50%	I 200
7	Wethouderspensioenen	De benodigde voorziening voor wethouderspensioenen wordt actuarieel berekend en is sterk afhankelijk van de renteontwikkelingen. Een rentedaling kan zorgen dat een aanvullende storting nodig is om de voorziening voor wethouderspensioenen weer op het benodigde niveau te krijgen.	Geen	Nee	160	50%	S 160

Program- ma	Omschrijving	Toelichting	Beheersmaatregel	Maat- regel uitge- voerd	Impact (Bedrag x € 1.000)	Kans I/S *	Kans x omvang (Bedrag x € 1.000)
2	IBOR - Meldingen Openbare Ruimte	De toename in meldingen hebben een negatief effect op de effectieve inzet van middelen en personeel. Inzet van geld en capaciteit voor meldingen heeft een negatief effect op de beschikbare middelen voor regulier onderhoud.	1. Maatregelen voor het inlopen van achterstanden in onderhoud per beheerdiscipline. 2. Communicatie over vertragingen en capaciteitsproblemen, om dubbele meldingen te voorkomen.	Nee	80	75%	S 120
3	Werk en inkomen	Doordat de door de gemeente uitgevoerde taken op het gebied van werk & inkomen 'open einde regelingen' zijn, is geen zekerheid te krijgen en geen grens te stellen aan het aantal aanvragen om voor een uitkering in aanmerking te komen. Daarnaast wordt begroot op basis van een BUIG-budget dat wij van het rijk ontvangen in april van het voorgaande jaar. Dit wordt nadien nog 3x bijgesteld tot het definitieve bedrag. Dit kan zowel positief als negatief uitvallen.	* Adequaat begroten door zowel Ferm Werk als gemeente * juiste ervaringscijfers genereren * prognoses opstellen * juiste informatie verwerven over arbeidsmarktontwikkelingen en instroom statushouders * actuele budgetoverzichten bijhouden * krachtige inzet op uitstroombesluit via prestatieafspraken en de opgaven werk & inkomen en integratie statushouders * scherpe analyse van de kwartaalrapportages van FermWerk	Ja	120	50%	S 120
1	Personeel en Organisatie	Kwalitatieve en/of kwantitatieve mismatch tussen gevraagde omvang en competenties van de formatie ten opzichte van de aanwezige omvang en competenties. Ook ziekteverzuim leidt tot hogere uitval van medewerkers. Dit kan ook leiden tot hoge kosten voor inhuur.	Constance aandacht van het management voor omvang en de kwaliteit van de formatie en sturing op inhuur. Opleidingsmogelijkheden bieden, zoals via de Groene Hart academie.	Ja	80	50%	S 80
7	Rente	Bij crisis/ inflatie is er kans op een rentestijging hetgeen gevolgen heeft voor de begroting	Temporiseren of verminderen van investeringen en/of uitgaven.	Nee	80	50%	S 80
1	Continuïteit ICT voorzieningen	Externe aanvallen (Hacking / DDOS-aanvallen), stroomstoringen. ICT architectuur is kwetsbaar met als gevolg een instabiele of niet werkende netwerkomgeving. Continuïteit van dienstverlening en werkprocessen komt hiermee in gevaar.	1. Aandacht voor gevaren van bijv. phishingmails in de organisatie. 2. Uitwijkmogelijkheden inrichten. 3. Analyse van ICT-architectuur. 4. Meer samenwerken in plaats van zelf ontwikkelen. 5. Crisisplan schrijven en oefenen crisis. 6. Aanpakken kwetsbaarheden.	Ja	160	50%	I 80
4	Onderwijsruimte	De gemeente heeft een wettelijke financiële taak ten aanzien van het herstel van constructiefouten in schoolgebouwen. Als bij de bouw van nieuwe schoolgebouwen sprake is van constructiefouten; dit kan (financiële) consequenties voor de gemeente hebben.	Indien een aanvraag wordt ingediend om de vergoeding van de herstelkosten van de constructiefouten: onderzoek naar de vraag of er inderdaad sprake is van constructiefouten. Daarnaast onderzoek naar de betaalbaarheid van de kosten op aannemer, architect en/of eventuele rechtsopvolgers. Ook onderzoek naar de rol en de verantwoordelijkheid van de school als bouwheer en van de rol van de gemeente.	Nee	200	25%	I 50
7	Gemeentefonds	De Algemene Uitkering kan hoger of lager uitvallen. In de praktijk blijkt de Algemene Uitkering aan grote schommelingen onderhevig is. Doordat de Algemene Uitkering	Geen beheersmaatregel, wel periodieke monitoring bij verschijnen nieuwe circulaire's.	Nee	400	5%	S 40

Program- ma	Omschrijving	Toelichting	Beheersmaatregel	Maat- regel uitge- voerd	Impact (Bedrag x € 1.000)	Kans I/S *	Kans x omvang (Bedrag x € 1.000)
		vanaf 2028 verlaagd wordt, wordt de kans op een nóg verdere verlaging zeer klein geschat.					
6	Claims ivm ruimtelijke ontwikkelingen	Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen leiden tot claims bij de gemeente, die niet altijd verlegd kunnen worden naar ontwikkelende partijen.	Geen	Nee	80	50%	I 40
7	Leningen / Garantiestellingen	De gemeente staat garant voor leningen aan instellingen met een maatschappelijk belang. Uitstaande leningen worden mogelijk niet terugbetaald of uitstaande garanties worden aangesproken doordat de betreffende partij in financiële problemen komt. Een groot deel van de garantiestellingen heeft betrekking op leningen aan woningcorporaties die via het WSW worden geborgd. Als gemeente hebben wij hierbij een achtervangpositie.	Geen	Nee	400	5%	I 20
2	IBOR - Openbare verlichting	Het verlichtingsareaal is sterk verouderd en de constructieve veiligheid is niet inzichtelijk.	Lichtmasten ouder dan 40 jaar worden op sterkte gemeten obv een z.g.n. rotatie-meting. Op basis van inspectie wordt een vervangingsprogramma voor geheel OVL-areaal opgesteld en daarna uitgevoerd.	Nee	80	25%	I 20
Overhead	Juridische zaken	Juridische kwaliteit van het handelen van de gemeente voldoet niet; kwaliteitsnormen worden niet altijd gehaald en regelgeving is niet (volledig) actueel, de gemeente voldoet niet aan alle wet- en regelgeving door achterstand implementatie wet- en regelgeving. Geen/minimale inzet op juridische kwaliteitszorg	Geen	Nee	80	25%	I 20
6	Legesopbrengsten	Teruglopende bouwactiviteiten of uitstel van projecten kunnen leiden tot lagere opbrengsten van bouwleges.	Geen	Nee	80	25%	I 20
2	IBOR - Elektrische installaties	De elektrische installaties van de gemeente (ook buiten IBOR) zijn niet aantoonbaar elektrisch veilig. Veilig werken cf. de regelgeving is niet mogelijk doordat geen Installatieverantwoordelijke binnen de gemeente is aangewezen en er geen handboek voor aanwezig is.	Geen	Nee	200	5%	S 20
Subtotaal risico's groter dan of gelijk aan € 100.000							2.770
Subtotaal risico's kleiner dan € 100.000							100
Totaal risico's							2.870

Fraude- en continuïteitsrisico's

Net als elke organisatie loopt ook de gemeente Oudewater een risico op fraude. Hiervoor is een frauderisicoanalyse uitgevoerd en wordt in de organisatie aandacht besteed aan het onderwerp integriteit.

Het continuïteitsrisico is beperkt door het 'vangnet' van een artikel-12 status. Hierdoor is het niet mogelijk voor een gemeente om failliet te gaan. De ontwikkeling van de schuldquote en het structurele begrotingssaldo blijven in dit kader wel een punt van aandacht.

Weerstandsvermogen

Het is van belang te weten of sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Aangezien het risicoprofiel bekend is, kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De verhouding tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit wordt ook wel het weerstandsvermogen genoemd. Deze wordt als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit.

Het totaalbedrag aan kwantificeerbare risico's bedraagt € 2.870.000. Het is te verwachten dat het jaarlijkse totaal berekende bedrag aan risico's fluctueert. In de Financiële Verordening is een bandbreedte afgesproken. Die bandbreedte is:

- minimaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's (dit zijn de risico's waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen) en
- maximaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's vermenigvuldigd met een onzekerheidsfactor van 1,43. Deze onzekerheidsfactor gaat ervan uit dat de geïnventariseerde (rest)risico's 70% van de totale risico's vormen.

Wanneer de ratio weerstandsvermogen minder dan 1,0 bedraagt, is een gemeente kwetsbaar. De gemeente beschikt dan niet over voldoende capaciteit om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Er kunnen zich echter onvoorziene situaties voordoen waarbij een gemeente binnen één jaar meerdere tegenslagen heeft te verwerken, ook al was de kans daarvoor laag ingeschat. Het spreekt voor zich dat hoe hoger het weerstandsvermogen is, hoe meer (onvoorziene) tegenvallers opgevangen kunnen worden. Echter, ook een groot weerstandsvermogen is niet altijd ideaal. Wanneer de ratio hoog oploopt kan men zich afvragen of de gemeente dit geld ook niet voor andere doeleinden zou kunnen inzetten, bijvoorbeeld voor de uitvoering van nieuw beleid. Een ratio van 1,0 wordt in termen van risicomanagement overigens gekwalificeerd als voldoende.

Wij streven naar een weerstandsvermogen van 1,0 t.o.v. de geïdentificeerde netto risico's die niet worden gedekt door bestemmingsreserves of voorzieningen. Indien de ratio op enig moment buiten de toegestane ondergrens komt, doet het college zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen één jaar, een voorstel om het beschikbare weerstandsvermogen te verhogen.

De verhouding tussen de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit binnen de afgesproken bandbreedte staat in de tabel hieronder. Uit de tabel blijkt dat er voldoende dekking is voor de risico's vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit, gemeten naar de huidige afspraken omtrent de bandbreedte. Het weerstandsvermogen bedraagt 3,5. Dit voldoet ruim aan het minimumniveau zoals vastgelegd in de Financiële Verordening.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Beschikbare weerstandscapaciteit	8.520	8.127	10.027	10.034	10.041	10.048
Ondergrens benodigde weerstandscapaciteit	4.095	4.295	2.870	2.870	2.870	2.870
Bovengrens benodigde weerstandscapaciteit (risico's x 1,4%)	5.733	6.142	4.018	4.018	4.018	4.018
Weerstandsvermogen ondergrens	2,1	1,9	3,5	3,5	3,5	3,5

Kengetallen

Financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Zij kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Daarom schrijft het Besluit begroting en verantwoording (BBV) voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

- a. 1) netto schuldquote en 2) de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- b. solvabiliteitsratio
- c. grondexploitatie
- d. structurele exploitatieruimte
- e. belastingcapaciteit

Kengetal	Rekening 2024	Begroting 2025	Actueel Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
a1. netto schuldquote	73%	127%	98%	116%	116%	127%	117%
a2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	72%	126%	97%	115%	115%	126%	116%
b. solvabiliteitsratio	22%	14%	19%	17%	17%	16%	17%
c. grondexploitatie	12%	13%	14%	4%	-5%	-5%	-4%
d. structurele exploitatieruimte	5,2%	1,7%	1,1%	1,2%	1,8%	-0,5%	0,4%
e. belastingcapaciteit	128%	128%	123%	119%	119%	119%	119%

Aan de kengetallen zijn door de toezichthouder geen normen verbonden, maar ze hebben wel een signaleringswaarde. Deze signaleringswaarden zijn als volgt:

Signaleringswaarden	Minste risico	Neutraal	Meeste risico
a1. netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
a2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
b. solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
c. grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
d. structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
e. belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

De kengetallen geven inzicht in de (ontwikkeling van de) financiële positie van de gemeente. Ze maken onder meer inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Daarnaast geven ze inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid van de gemeente. Hieronder wordt per kengetal uitgelegd welke verhouding wordt uitgedrukt en hoe het betreffende kengetal zich ontwikkelt. In totaliteit geven deze indicatoren het beeld dat de financiële situatie zorgelijk is.

a. netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de financiële positie drukken. De streefwaarde voor de netto schuldquote bedraagt 90% en de tweede signaalwaarde is 130%. Wanneer de netto schuld groter is dan 130% van de inkomsten, is sprake van een erg hoge schuld. De schuldquote overschrijdt de streefwaarde maar blijft binnen de tweede signaalwaarde. De schuldquote zal de komende jaren verder toenemen en in 2026 uitkomen op 117%. Het investeringsvolume is t.o.v. de meerjarenbegroting 2025-2028 gereduceerd, wat een gunstig effect heeft op de schuldquote.

b. solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te

voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% (signaalwaarde) heeft een gemeente haar bezit zwaar belast met een schuld. De solvabiliteitsratio ligt met 17% in 2026 onder de norm. Ook de komende jaren blijft de solvabiliteitsratio onder deze (bodem)signaalwaarde. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het balanstotaal van de gemeente toeneemt (als gevolg van het relatief hoge investeringsniveau dat (nagenoeg) volledig met externe leningen gefinancierd zal moeten worden.

c. grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de in exploitatie genomen bouwgronden) is ten opzichte van de totale jaarlijkse baten. Het geeft aan of een gemeente veel geld heeft geïnvesteerd in haar grondexploitatie. Dit geld moet namelijk nog worden terugverdiend vanuit grondverkoop. Een grondexploitatie van 20% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. De boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden van de gemeente blijven ruim binnen dit percentage.

d. structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan in welke mate de structurele lasten van de gemeente worden gedekt door structurele baten. Een kengetal van 0% of hoger geeft aan dat er sprake is van een structureel sluitende begroting. Een negatief kengetal betekent dat het structurele deel van de baten in de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. In de jaren 2026, 2027 en 2029 ligt dit kengetal boven 0%. Voor 2028 is geen sprake van een structureel sluitende begroting.

e. Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Een laag percentage betekent dat de gemeente in principe meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt, is een politieke beleidskeuze. Een kengetal boven de 100% kan een indicatie geven van de mate waarin de gemeente voor het structureel kunnen dekken van de begroting afhankelijk is van de eigen belastingbaten. Dit is echter niet alleen bepalend. Met name de eventueel nog beschikbare ruimte in de onbenutte OZB-belastingcapaciteit geeft aan of er nog ruimte is voor verhoging van de OZB-baten.

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

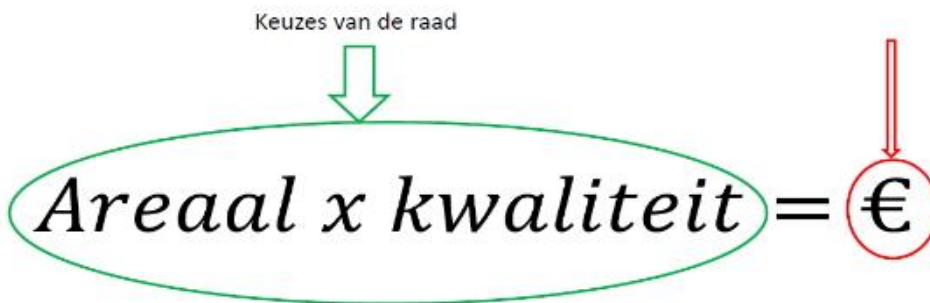
Wat is het doel van deze paragraaf?

De gemeente Oudewater heeft de openbare ruimte in beheer. In die ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten bestaat de openbare ruimte uit een aantal kapitaalgoederen op gebied van infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vergt. Doel van deze paragraaf is om daar inzicht in te geven en het kader te schetsen voor zes hoofdonderwerpen: integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair), riolering, baggeren, sportvelden en gebouwen.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Integraal beheer openbare ruimte

Het model Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) vormt de basis van het integrale gemeentelijk beleid voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Het model gaat in de basis uit van het bekende onderstaande model waarbij aan drie verschillende knoppen wordt gedraaid. Alle drie houden direct verband met elkaar, dus draai je aan een ervan dan bewegen de andere twee mee.

Om de knop *Kwaliteit* te definiëren wordt gebruikgemaakt van de landelijke richtlijnen van het CROW. De Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van het CROW beschrijft, met zogenoemde Beeldmeetlatten, verschillende onderhoudsniveaus voor objecten in de openbare ruimte. Om de beeldkwaliteit helder te beschrijven, is gekozen voor vijf onderhoudsniveaus. De vijf niveaus variëren van zeer hoog (A+) tot zeer laag (D). Deze beeldmeetlatten zijn onder te verdelen in de thema's:

- Schoon: het gaat er hierbij om of de openbare ruimte schoon en netjes is.
- Heel en veilig: het gaat er hierbij om of er schades in de openbare ruimte aanwezig zijn. Deze schades kunnen invloed hebben op de uitstraling (heel) en/of de bruikbaarheid (veilig) van de openbare ruimte.

Beleid en belangrijkste projecten per hoofdonderwerp

In 2026 ondernemen we stappen om te gaan werken met de beleidsinstrumenten onder de Omgevingswet. We maken de overstap van sectorale en thematische beleidsplannen naar integrale omgevingsprogramma's. De omgevingsprogramma's komen voort uit de ambities en opgaven die zijn benoemd in de Omgevingsvisie. Zo wordt er gewerkt aan één integraal omgevingsprogramma voor de thema's water, groen, bomen, ecologie en klimaatadaptatie.

Terwijl er wordt gewerkt aan het opstellen van nieuwe omgevingsprogramma's, blijven we werken met de huidige vigerende beleids- en beheerplannen:

- Actieplan Klimaatbestendig Oudewater 2050

- Gemeentelijk Waterbeleidsplan (GWP) 2020 – 2024
- Nota Openbare Speelruimte 2013
- Meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (MOP)
- Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)
- Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Oudewater 2025

Kwaliteitsniveaus vertaald naar de begroting

De kwaliteitsniveaus zijn in financiële zin gedeeltelijk vertaald in de begroting (zie ook programma 2). In 2026 wordt de Herijking IBOR opgestart. Met dit traject moet de kosten en ambities voor de lange termijn in samenhang worden gebracht.

De hierna volgende tabel geeft weer wat in 2026 de budgetten zijn voor onderhoud (interne uren en derden), overig (kapitaallasten, belastingen etc.) en welke beschikbaar zijn voor vervanging en reconstructie. De vervangings- en reconstructiemaatregelen worden daarbij gedeeltelijk via investeringen gefinancierd. Daarnaast zijn investeringen opgenomen die worden afgeschreven. In de tweede kolom staan de investeringen 2026.

BEGROTING 2026		Onderhoud 2026	Kapitaallasten 2026	Totaal exploitatie 2026	Vervanging/ reconstructie
A) IBOR	1-Verhardingen	€ 1.096	€ 390	€ 1.486	€ 2.201
	1-Gladheidbestrijding	€ 66	€ 10	€ 76	€ 0
	2-Groenvoorziening	€ 363	€ 79	€ 442	€ 85
	2-Onkruidbestrijding	€ 150	€ 0	€ 150	€ 0
	2-Speelvoorzieningen	€ 12	€ 23	€ 35	€ 43
	3-Straatmeubilair	€ 44	€ 0	€ 44	€ 0
	3-Elektrokasten	€ 0	€ 5	€ 5	€ 0
	3-Verlichting	€ 339	€ 90	€ 429	€ 305
	4-Beschoeiingen/kademuren	€ 0	€ 258	€ 258	€ 0
	5-Civiele kunstwerken	€ 193	€ 125	€ 318	€ 0
Subtotaal		€ 2.263	€ 980	€ 3.243	€ 2.634
B)	Riolering	€ 1.662	€ 256	€ 1.918	€ 3.115
C)	Baggeren	€ 186	€ 0	€ 186	€ 0
D)	Sportvelden (complex)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal x 1.000 euro		€ 4.111	€ 1.236	€ 5.347	€ 5.749

Overzicht hoeveelheden

In de onderstaande tabel treft u een overzicht van de actuele omvang van het areaal (onderscheid in beheeronderdelen). Bij het onderhoud van de openbare ruimte wordt als CROW beeldkwaliteitsniveau B of wettelijke zorgplicht aangehouden.

Type asset	Omvang (indicatie)	Kwaliteitseis
Verharding	590.000 m2	CROW Beeldkwaliteit B
Beplanting	103.000 m2	Zorgplicht
Bomen	8.000 stk	Zorgplicht
Bruggen en steigers	57 stk	CROW Beeldkwaliteit B voor rijbaan als onderdeel van verharding
Gras	543.000 m2	Zorgplicht
Inrichtingselementen	3.000 stk	Zorgplicht
Kademuren en damwanden	1300 meter	Zorgplicht
Lichte beschoeiingen	onbekend meter	Zorgplicht
Markt- en Evenementenkasten	1 stk	Zorgplicht
Openbare Verlichting	2700 stk	Zorgplicht
Openbare verlichting elektrakasten	23 stk	Zorgplicht
Speeltoestellen	117 stk	Zorgplicht

Belangrijkste aandachtspunten

ad A - IBOR

1. Verharding, straatreiniging en gladheidsbestrijding

Voor het wegenonderhoud wordt het benodigde onderhoud bepaald op basis van de laatste inspectiegegevens uit 2024. Het streven is om het wegenareaal op kwaliteitsniveau B/C onderhouden. Het wegenonderhoud wordt zo goed mogelijk afgestemd op het onderhoud van de rest van de openbare ruimte (groen, civiele kunstwerken, beschoeiingen en riolering). Hierbij wordt zo veel mogelijk gewerkt middels het principe 'werk met werk maken'.

2. Groen en speelvoorzieningen

Ook voor het onderhoud van het groen en de speelvoorzieningen gelden de beleidskaders vanuit het IBOR.

Groen: Het groen wordt onderhouden op basis van een vastgestelde frequentie uitgevoerd. Er zijn wensen om het groenbeheer nader te onderzoeken en hier een heroverweging qua kwaliteitsniveau en ecologische waarde op te doen.

Speelplaatsen: Het regulier onderhoud van de speelplaatsen vindt plaats conform de doelstellingen vanuit IBOR en op basis van de Nota Openbare Speelruimte uit 2013.

3. Overig meubilair en Openbare verlichting

Overig meubilair: Het overige meubilair wordt onderhouden conform de doelstellingen vanuit IBOR. Bij vervanging wordt indien mogelijk gekozen voor een circulaire en modulaire invulling.

Openbare verlichting: Sinds 2025 is de openbare verlichting in eigendom van de gemeente. Het onderhoud onder leiding van de gemeente is in dat jaar opgestart. De vervanging van het verouderde areaal moet in 2026 vorm krijgen.

4. Beschoeiingen/kademuren

Onderhoud en vervanging worden ingepland op basis van inspectie en de kwaliteitsdoelstellingen vanuit IBOR.

5. Civiele kunstwerken

Onderhoud en vervanging worden ingepland op basis van inspectie en de kwaliteitsdoelstellingen vanuit IBOR.

ad B - Riolering

Eind 2024 is begonnen met het opstellen van een nieuw omgevingsprogramma voor de thema's water, riolering en klimaatadaptatie. In dit nieuwe omgevingsprogramma worden de ambities en maatregelen van het Gemeentelijk Waterbeleidsplan 2020-2024 en het Actieplan Klimaatbestendig Oudewater 2050 verwerkt tot één integraal omgevingsprogramma. Het nieuwe

omgevingsprogramma omschrijft de invulling van het gemeentelijk waterbeheer, bevat de maatregelen die genomen moeten worden om de gemeente Oudewater klimaatbestendig te maken en geeft een overzicht van de financiële gevolgen. Om het omgevingsprogramma op te stellen is eerst in 2024 een vernieuwd financieel kader vastgesteld door de gemeenteraad. Op basis van dit kader wordt het omgevingsprogramma verder uitgewerkt. Het beheer, onderhoud en vervanging van de riolering in 2026 vindt ook plaats op basis van het vernieuwde financiële kader.

ad C - Baggeren

Het baggeronderhoud in 2026 vindt plaats op basis van het vastgestelde Baggerplan en gemaakte afspraken met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Vastgoed

Uitgangspunt voor het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed (gebouwen) is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP), gebaseerd op de NEN 2767. Het MJOP is in 2021 voor de periode 2021-2030 vastgesteld en wordt eenmaal per vier jaar geactualiseerd.

In 2025 worden de voorbereidingen gestart om het MJOP te actualiseren. Het beleidsniveau voor de uitvoering is conditiescore 3 (wat overeenkomt met cijfer van ongeveer 6,5 op een schaal van 10). Bij de berekening van de benodigde jaarlijkse middelen is uitgegaan van het afstoten van diverse vastgoedobjecten om in meerjarenperspectief een sluitende onderhoudsbegroting te realiseren. Het onderhoud aan het af te stoten vastgoed wordt gedekt uit de bestemmingsreserve. De bestemmingreserve zal in 2026 nagenoeg uitgeput zijn. Dat betekent dat er budget voor onderhoud aan deze objecten beschikbaar gesteld zal moeten worden.

Dit zal bij de actualisatie inzichtelijk worden gemaakt. De jaarlijkse begrotingslast voor uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan bedraagt plusminus 170K.

Programma	Jaarlijkse Storting
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	€ 7.434
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	€ 24.386
3. Sociaal domein	-
4. Cultuur, economie en milieu	€ 14.937
5. Sport en Onderwijs	€ 94.569
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	€ 9.307
8. Overhead	€ 18.525
Totaal	€ 169.158

Het beleid is erop gericht om gemeentelijke gebouwen die vanwege hun functie niet noodzakelijk eigendom dienen te zijn van de gemeente, indien mogelijk te verkopen. In het verleden hebben wij het gebouw Tjonkie overgedragen aan Stichting Tjonkie. Daarnaast is ook de Aula aan de Waarsdedijk overgedragen aan de NH Kerk.

Steeds wordt geprobeerd het meerjarenonderhoudsplan goedkoper uit te voeren, door het voeren van scherpe onderhandelingen met aannemers. Het ligt echter in de lijn der verwachting dat onderhoudskosten zullen stijgen als gevolg van inflatie en conjuncturele invloeden. Daarnaast zijn of worden sommige gebouwen in de praktijk slechts in geringe mate onderhouden, omdat als gevolg van besluitvorming de verwachting is dat deze gesloopt, gerenoveerd of verkocht worden.

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

Wat is het doel van deze paragraaf?

De financieringsparagraaf heeft als doel de raad te informeren over het beleid op het vlak van financiering/treasury en de daarmee samenhangende risico's.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) vormt het wettelijk kader. Het doel van deze wet is het bevorderen van de kredietwaardigheid en van de transparantie van het financieringsbeleid. In de Wet Fido zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie van de decentrale overheden. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De gemeente beschikt verder op grond van de Wet Fido over een Treasurystatuut dat op 14 maart 2024 door de raad is vastgesteld. Vanwege de samenwerking met Woerden, geldt voor beide gemeenten hetzelfde statuut.

Eind 2013 is de Wet Hof (Houdbare overheidsfinanciën) in werking getreden. Hierin is opgenomen dat het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om de begrotingseisen te respecteren. De gelijkwaardige inspanning wordt uitgedrukt in een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk.

Gemeenten, provincies, waterschappen en openbare lichamen ingesteld op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht tot deelname aan schatkistbankieren, wat inhoudt dat zij hun liquide middelen moeten aanhouden bij de schatkist van het Rijk. Verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden is ingesteld om de overheidsschuld terug te dringen. Het rekening-courantsaldo bij de Bank Nederlandse Gemeenten wordt afgeroomd ten gunste van de rekening-courant van het Rijk.

Het beleid is erop gericht de rentelasten zo veel als mogelijk te beperken door op het juiste moment te consolideren op basis van de voorliggende treasuryprognose en de actuele renteontwikkeling.

Ontwikkelingen

Financieringspositie

Het geïnvesteerd vermogen, dat zijn de boekwaarden van alle geactiveerde investeringen (inclusief voorraden), bedraagt per 1 januari 2024 € 49,8 miljoen. Het schuldrestant van de aangetrokken langlopende geldleningen bedraagt per 1 januari 2024 € 20 miljoen en de stand van de eigen reserves en voorzieningen € 14,3 miljoen.

Risicobeheer

Onder risico's wordt begrepen: rente-, krediet-, liquiditeits- en valutarisico's. Deze spelen in Oudewater als volgt een rol:

- De te beheersen renterisico's op grond van de Wet Fido uiten zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de korte en lange schuld. Deze worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.
- Valutarisico's spelen geen rol. Transacties in vreemde valuta doen zich niet voor en de gemeente neemt alleen deel in het aandelenvermogen van twee (semi)overheidsgerichte instellingen, namelijk Bank Nederlandse Gemeenten en Vitens. Dit aandelenbezit is echter niet gebaseerd op winst oogmerk c.q. speculatieve doeleinden. Het risico van deze aandelen vinden wij verwaarloosbaar. De aandelen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.
- De kredietrisico's zijn zeer gering. De risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het (niet) tijdig kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij (kredietrisico) worden in het Treasurystatuut geregeld conform de eisen die de Wet Fido stelt.

1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken op de geldmarkt. Dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal (lasten) met een minimum van € 300.000. De kasgeldlimiet wordt voor 2026 geraamd op € 2,9 miljoen. In onderstaande tabel is informatie opgenomen over de verwachte kasgeldlimiet. Bij het structureel overschrijden van de kasgeldlimiet dienen maatregelen genomen te worden zoals het aantrekken van langlopende geldleningen en/of het beperken van het aangaan van de korte schuld.

Grondslag	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Begrotingsomvang (excl. mutaties reserves)	35.321	24.838	34.371	34.517
Toegepaste kasgeldlimiet				
- in procenten	8,5	8,5	8,5	8,5
- in bedrag	3.002	2.111	2.922	2.934
(bedragen x € 1.000)				

2. Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld is de mate waarin het saldo van de rentelasten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van een jaar of langer. Om dit risico te beperken, schrijft de wet voor dat herfinanciering jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één jaar te voorkomen. Indien wordt afgeweken van de renterisiconorm kan ontheffing worden verleend. Als bij afwijkingen de toezichthouder wordt geïnformeerd en ontheffing wordt verkregen, handelt de gemeente rechtmatig. Afwijking van de renterisiconorm is niet aan de orde voor de gemeente Oudewater.

Grondslag	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Begrotingsomvang (excl. mutaties reserves)	35.321	24.838	34.371	34.517
Toegepaste renterisiconorm				
- In procenten	20%	20%	20%	20%
- In bedrag, maximum	7.064	4.968	6.874	6.903
- In bedrag, minimum (wettelijk bepaald)	2.500	2.500	2.500	2.500
Renterisico				
- Renteherziening	0	0	0	0
- Aflossing	1.480	1.480	1.480	1.480
Renterisiconorm				
Toets renterisiconorm				
- Toegepaste renterisiconorm	7.064	4.968	6.874	6.903
- Begroot renterisico	1.480	1.480	1.480	1.480
Overschrijding renterisiconorm	€ 5.584	€ 3.488	€ 5.394	€ 5.423
Overschrijding renterisiconorm	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
(bedragen x € 1.000)				

3. Renteresultaat op treasury

Het BBV geeft als aanbeveling om in de financieringsparagraaf het renteresultaat op treasury op te nemen. Met onderstaand overzicht wordt gehoor gegeven aan deze aanbeveling.

	Begroting 2026	Werkelijk 2024	Begroting 2025
a1. externe rentelasten lange financiering	695	362	588
a2. externe rentelasten korte financiering	0	60	0
b. rentebaten	0	-58	0
totaal a+b	695	364	588
c1. rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	-41	3
c2. rente projectfinanciering door te berekenen taakvelden	0	0	0
totaal c	0	-41	3
Saldo door te berekenen externe rente (a+b+c)	695	323	591
d1. rente over reserves/voorzieningen	0	0	0
d2. rente voorzieningen tegen contante waarde	0	0	0
totaal d	0	0	0
e. aan taakvelden door te berekenen externe rente (a+b+c+d)	695	323	591
f. werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	550	326	441
Renteresultaat op treasury (e-f)	145	-3	151

4. Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

De financieringspositie heeft betrekking op de financiering van de organisatie voor de lange termijn. De financieringsstructuur wordt hierbij bepaald door de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen versus de waarde van investeringen. Zodra de financieringsmiddelen (de reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen) lager zijn dan het totaal van de boekwaarde van de investeringen, is dit een teken dat de gemeente een vaste geldlening moet aantrekken.

De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald aan de hand van de liquiditeitsprognose. Op basis van de verwachte baten en lasten (kasstromen) wordt een schatting gemaakt van het verwachte liquiditeitsverloop. Voor een goede liquiditeitsplanning is vooral inzicht nodig in de financiële planning van grote projecten en investeringen. Wekelijks wordt de liquiditeitspositie bepaald, waardoor snel ingespeeld kan worden op de financieringsbehoefte van de gemeente.

Het verloop van het saldo van de langlopende geldleningen en de hieraan gekoppelde gemiddelde rentepercentages zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Overzicht langlopende leningen (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Beginstand per 1 januari	19.627	28.813	31.639	38.256	38.079	40.581
Nieuwe geldleningen	10.000	4.306	8.097	1.303	3.982	-1.568
Aflossingen	814	1.480	1.480	1.480	1.480	1.480
Eindstand per 31 december	28.813	31.639	38.256	38.079	40.581	37.533

De afgesloten leningen van de laatste tien jaar zijn in onderstaande tabel opgenomen:

jaar	bedrag (€ x 1.000)	rente
2012	2.000	2,91%
2019	4.000	-0,25%
2021	7.000	0,207%
2022	10.000	2,026%
2023	0	0,00%
2024	5.000	3,132%
2024	5.000	2,754%

5. Uitgangspunten

In de meerjarenbegroting 2026-2029 is rekening gehouden met de volgende rentepercentages:

Rente-omslagpercentage 1,00 %

Rente nieuwe investeringen 3,00 %

Rente grondbedrijf 1,00 %

De netto-rentelasten die de gemeente verschuldigd is voor de aangetrokken geldleningen worden via het rente-omslagpercentage verdeeld over de programma's. De toerekening vindt plaats op basis van de boekwaarde van de Materiële Vaste Activa. De rente wordt berekend vanaf 1 januari van het boekwaarde volgend op de betreffende investering.

6. Verwachting

Prognoses over de rente hebben doorgaans een min of meer "glazenbol" niveau. Dit gegeven wordt nog versterkt door de vele onzekerheden in de geopolitiek. De rente op de geld- en kapitaalmarkt is het afgelopen twee jaar gestegen, na een relatief lange periode van historisch lage rente. De komende jaren verwachten wij dat de rente stabiel blijft op het huidige niveau. Voor nieuwe geldleningen gaan we in de begroting uit van 3,0% rente, gebaseerd op de gemiddelde rentepercentages bij verschillende looptijden gedurende de eerste drie maanden van 2025.

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

Wat is het doel van deze paragraaf?

Bedrijfsvoering draait om de vraag: hoe sturen en beheersen we de organisatie om de geplande resultaten effectief en efficiënt te realiseren? Ook voor de ambities in deze begroting is een goede bedrijfsvoering onontbeerlijk. Deze paragraaf geeft daarom inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen, te behalen resultaten en activiteiten voor de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Hieronder volgt eerst een stuk over de DVO en UVO met de gemeente Woerden. Vervolgens komen de ontwikkelingen rondom informatiebeleid en rechtmatigheid aan bod.

DVO en UVO met gemeente Woerden

Dienstverleningsovereenkomst (DVO) / Samenwerkingsovereenkomst (SOK)

Op 1 januari 2026 zal de organisatie met de nieuwe samenwerkingsovereenkomst werken voor Woerden en Oudewater. Centraal daarin staat één gezamenlijke opdracht aan de organisatie, waarmee dubbele aansturing wordt voorkomen en de beschikbare ambtelijke capaciteit beter aansluit bij de bestuurlijke prioriteiten. Ook wordt de rolverdeling tussen eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer helder vastgelegd, zodat sturing, uitvoering en verantwoording logisch en voorspelbaar verlopen.

De samenwerking biedt ruimte voor zowel maatwerk als uniformiteit, met als uitgangspunt dat uitvoering altijd zo praktisch en eenvoudig mogelijk moet zijn. De borging vindt plaats via de ONS-desk (Onze Nieuwe Samenwerking-desk), die coördineert, faciliteert en de schakel vormt tussen bestuur en organisatie. .

In onderstaande tabel staan de bedragen die gemoeid zijn met de dienstverlening door Woerden.

Omschrijving	Bedrag
Te betalen aan de gemeente Woerden:	
DVO - SOK Basis dienstverlening	4.862.744
DVO - SOK Meerwerk	1.653.372
DVO - SOK Berekende bijdrage overhead	1.166.043
DVO - SOK Aanvullende dienstverlening	702.474
DVO - SOK BTW-deel	70.431
Totaal te betalen aan de gemeente Woerden	€ 8.455.064

Communicatie

Communicatie door de gemeente moet helpen om maatschappelijke opgaven te realiseren. Wij brengen inwoners, ondernemers, organisaties en de gemeente met elkaar in verbinding. Zodat de Oudewaterenaren gehoord en gezien worden, weten wat er in de gemeente speelt en waar zij met hun vragen of ideeën terecht kunnen. De gemeentelijke communicatieadviseurs doet dit door inwoners via verschillende communicatiekanalen te informeren en contact te houden met de samenleving en actief te volgen wat er in de omgeving speelt. Maar ook door bij te dragen aan het versterken van het communicatief vermogen van de organisatie. Bij crises en ingrijpende gebeurtenissen in de samenleving, zorgt het team met de bestuurders voor gerichte betekenisvolle uitingen van steun of duiding.

Sinds 2025 werken we volgens de methodiek 'Communiceren met focus'. Hierin staan de maatschappelijke opgave, de behoeften vanuit de samenleving en de impact die communicatie al dan niet kan maken centraal bij het bepalen van de communicatieve prioriteiten. Dit vraagt om een vernieuwde werkwijze. Zowel in team communicatie als in de organisatie. In 2026 zetten we deze ontwikkeling voort.

Daarnaast blijven we ons inzetten voor duidelijke communicatie. Dat doen we onder andere door veel verstuurd brieven te herschrijven en collega's te helpen om zelf duidelijk te communiceren. We onderzoeken de mogelijkheden die kunstmatige intelligentie (AI) daarin kan spelen. Met gerichte arbeidsmarktcommunicatie dragen we bij aan het aantrekken en behouden van nieuwe medewerkers. Tot slot leveren we met interne communicatie een bijdrage aan de organisatieontwikkeling.

Informatiebeleid

Informatiebeleid 2026

ICT is onmisbaar voor het functioneren van de gemeente. Onze bedrijfsprocessen zijn in toenemende mate afhankelijk van digitale middelen. Daarbij zoeken we voortdurend naar een balans tussen gebruiksvriendelijkheid en een hoge mate van informatiebeveiliging. Ook onze inwoners en ondernemers verwachten betrouwbare, toegankelijke en veilige digitale dienstverlening.

De ontwikkeling naar een informatiesamenleving biedt kansen én uitdagingen. Digitale technologie maakt het enerzijds mogelijk om onze bedrijfsvoering en dienstverlening te verbeteren. Tegelijkertijd vraagt dit om goede randvoorwaarden op het gebied van veiligheid, privacy en tegenwoordig in toenemende mate autonomie. In deze context is het zeer belangrijk dat de Rijksoverheid, provincies, gemeenten, waterschappen en publieke dienstverleners in 2025 met een gezamenlijk Nederlandse Digitalisering Strategie (NDS) zijn gekomen. Afgesproken in de NDS is dat we gezamenlijk gaan werken aan zes met elkaar samenhangende prioriteiten om daarop te versnellen.

Deze prioriteiten zijn (in willekeurige volgorde):

- Cloud: het verkennen van een gezamenlijke soevereine cloud;
- Datagedreven werken via een federatief stelsel met bindende afspraken en standaarden;
- Artificial intelligence inzetten om maatschappelijke problemen op te lossen, bedrijfsvoering en onze dienstverlening te verbeteren;
- De overheid stelt de burgers en ondernemers centraal in (digitale) dienstverlening;
- Versterking van onze digitale weerbaarheid en autonomie van de overheid;
- Digitaal vakmanschap en een moderne werkomgeving.

Deze prioriteiten sluiten perfect aan bij het transitieprogramma van de VNG, common ground, voor een gezamenlijke, moderne informatievoorziening. In 2026 is onze ambitie om bij dit programma actiever aan te sluiten. Zo profiteren we van de ervaring van de koplopergemeenten, terwijl we in ons eigen tempo kunnen aansluiten.

Ook kijken wij, na onze pilots met AI in 2025, met andere gemeenten hoe en op welke wijze we in 2026 onze dienstverlening en bedrijfsvoering met artificial intelligence duurzaam kunnen verbeteren.

Verder blijven wij inzetten op datagedreven werken. We zetten data in om maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken inzichtelijk te maken. Dit doen we via dashboards, rapportages en geografische kaarten. Voor het sociaal domein wordt dit al breed toegepast; steeds vaker gebruiken we deze inzichten ook voor bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling.

Informatiebeveiliging en privacy

De verwevenheid van ICT in al onze processen maakt informatiebeveiliging cruciaal. De Europese richtlijn **NIS2**, die in Nederland wordt omgezet in de cyberbeveiligingswet, is uitgesteld tot 2026. Deze wet zal aanzienlijke gevolgen hebben voor gemeenten. De richtlijn verplicht ons om hogere beveiligingsnormen na te leven, ook op terreinen die tot nu toe minder aandacht kregen, zoals technische automatisering (bijv. verkeersregelinstallaties en brugbediening). Daarnaast worden er strengere eisen gesteld aan de beveiliging van uitbestede taken en ketensamenwerkingen. Ook wordt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) wettelijk verplicht en zullen we moeten toewerken naar een hoger volwassenheidsniveau.

Ons **Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid** vormt hierbij het kader. De BIO en de tien bestuurlijke principes zijn leidend. Jaarlijks leggen we via **ENSIA** verantwoording af over de stand van de informatiebeveiliging. Hierbij wordt nadrukkelijk ingezet op security by design, zodat veiligheid al vanaf het ontwerp van processen en applicaties wordt meegenomen.

Naast beveiliging staat **privacy** onverminderd centraal. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet politiegegevens (Wpg) vormen hiervoor het kader. We werken vanuit Privacy by Design, stellen strenge eisen aan leveranciers en sluiten verwerkersovereenkomsten. Bij processen met een hoog privacyrisico werken we intensief samen met de verantwoordelijke afdelingen om risico's te beperken. Privacy is niet alleen een verantwoordelijkheid van de specialisten, maar van de hele organisatie. Daarom blijven we medewerkers bewustmaken via communicatieacties en campagnes.

Rechtmatigheid

Het primaire doel van de verbijzonderde interne controle auditors (hierna VIC) is om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de bedrijfsvoering binnen de ambtelijke organisatie. Dit vanuit een accountantsperspectief. Indien nodig geeft de VIC aanbevelingen om de kwaliteit van de processen te verhogen en de kans op fouten en fraude te mitigeren.

De VIC voert ook de controles uit met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording en rapporteert het oordeel middels de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. De controlerend accountant geeft een oordeel over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

De VIC is een continu intern controleproces. Zowel qua inhoud als aanpak (jaarplanning) wordt afstemming gezocht met de controlewerkzaamheden van de controlerend accountant. Per verslagjaar worden afspraken gemaakt met de controlerend accountant (ETL) voor een zo constructief en efficiënt mogelijke samenwerking. De interne controles liggen in lijn met de materialiteit en rapporteringstoleranties welke de controlerend accountant hanteert. De VIC voert verbijzonderde interne controles uit op basis van een jaarlijks geactualiseerd VIC-plan. In samenspraak met de accountant is de scope van de financiële processen bepaald. Deze scope bestaat uit materiële en risicovolle processen. De VIC is onafhankelijk in staat om een oordeel te geven over de interne beheersing van de ambtelijke organisatie. De VIC is voornamelijk gericht op het controleren van de rechtmatigheid maar om aan te sluiten op de accountantscontrole worden getrouwheidsaspecten ook meegenomen in de interne controles.

De bevindingen en aanbevelingen van de interne controles worden teruggekoppeld aan de ambtelijke organisatie. De voortgang van de opvolging van de aanbevelingen van de VIC en van de accountant wordt meerdere keren per jaar gemonitord binnen de ambtelijke organisatie door middel van de auditmonitor. Elk half jaar rapporteert de VIC de bevindingen van de controles en de auditmonitor via de VIC-rapportage. Deze rapportages worden, om transparant te zijn, ook besproken met de Auditcommissie.

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

Wat is het doel van deze paragraaf?

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering te regelen (via een gemeenschappelijke regeling) met een aantal regiogemeenten gezamenlijk. Kernvragen blijven steeds of de doelstellingen van het uitvoerende orgaan nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente gerealiseerd worden.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het gewenst dat in de begroting aandacht wordt besteed aan rechtspersonen, waarmee de gemeente een band heeft. Deze paragraaf geeft dan ook per verbonden partij informatie over de verbonden partijen en de bestuurlijke doelstelling die via de verbonden partij wordt gerealiseerd.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie van een verbonden partij: "Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft".

Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij op basis van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Er is sprake van een verbonden partij als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – wanneer de gemeente een bestuurder of commissaris in de organisatie mag benoemen of voordragen – is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van een dergelijk recht gebruik om ervoor te zorgen dat er goede bestuurders in het bestuur van de partij terechtkomen. Ook de stichting waarin bijvoorbeeld de wethouder cultuur op persoonlijke titel als bestuurder plaatsneemt – en dus niet de gemeente vertegenwoordigt – is volgens deze definitie geen verbonden partij.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, of een bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dan ook dat, wanneer een verbonden partij failliet gaat, de deelnemers in deze verbonden partij, dus ook de gemeente Oudewater, voor extra kosten zullen komen te staan. Uit bovenstaande blijkt dus ook dat bij leningen en garantstellingen geen sprake is van een verbonden partij: de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat om overdrachten (subsidiën).

Met deze paragraaf voldoen wij aan onze wettelijke plicht (BBV) om per verbonden partij inzicht te geven in de volgende onderwerpen:

- de beleidsvoornemens van de verbonden partij
- de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten
- onze visie op de verbonden partij in relatie tot de realisatie van de doelstellingen in onze programmabegroting
- naam en de vestigingsplaats, het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd, veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar, het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan begin en einde van het begrotingsjaar, het financiële resultaat van de verbonden partij

De verbonden partijen waarin de gemeente Oudewater bestuurlijke en financiële belangen heeft, worden hierna een voor een volgens hetzelfde stramien toegelicht.

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Het doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crisis in de Utrechtse gemeenten, waaronder het (verplicht) organiseren van brandweezorg op regionaal niveau. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: crisiscommunicatie, publieke zorg en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk.
Programma	1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid 6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonend
Deelnemende partijen	De 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: GR Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: bestuurskracht (beleidsrijke regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester drs. D.C. de Vries Plv. lid : wethouder B. Schomaker
Bestuurlijk belang	Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Eenduidige en efficiënte inrichting van de brandweer Eenduidige aanpak van rampen en crises Eenduidige aanpak brandweezorg
Financiële bijdrage	Begroting 2025 : € 707.000 Begroting 2026 : € 749.000 De bijdrage voor het basistakenpakket van de VRU staat voor 90% geraamd bij taakveld 1.1 crisisbeheersing en voor 10% bij taakveld 8.3 wonen en bouwen.

De Veiligheidsregio Utrecht houdt zich met o.a. de volgende werkzaamheden bezig:

- De VRU heeft de risico's in de regio in beeld en vastgelegd in het risicoprofiel. De informatie wordt met in- en externe partners gedeeld via:
  - regionaal risicoprofiel;
  - provinciale risicokaart;
  - brandrisicoprofiel;
  - (Gemeentelijke) Integrale Veiligheidsplannen.
- De VRU adviseert het bevoegd gezag om onveilige situaties te voorkomen en/of te beperken, met betrekking tot:
  - ruimtelijke ordening & externe veiligheid (incl. overstromingsrisico's);
  - bouwen;
  - brandveilig gebruik van gebouwen en bouwwerken;
  - milieu;
  - evenementen.
- De VRU houdt risicogericht toezicht op (brand)veiligheid in bestaande bouw en bij evenementen en adviseren het bevoegd gezag over te nemen maatregelen.
- De VRU wil met stimulerende preventie de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven vergroten.
- De VRU zorgt voor goed voorbereide en opgeleide brandweermensen die de beschikking hebben over voldoende materieel en materiaal voor de uitvoering van hun taak.
- De VRU onderhoudt een aantal specialismen waaronder waterongevallen, rietkapbrandbestrijding, natuurbrandbestrijding en technische hulpverlening.
- Op het gebied van Bevolkingszorg beheert de VRU de regionale piketten.
- De VRU zorgt er voor dat piketfunctionarissen uitgebreid opgeleid, geoefend en getraind worden.
- De VRU adviseert de gemeenten over de optimale inrichting van hun crisisorganisatie.
- De VRU volgt met het veiligheidsinformatiecentrum (VIC) de ontwikkelingen van risico's in onze regio, die mogelijk kunnen uitgroeien tot een ramp of crisis.
- De VRU coördineert en organiseert geneeskundige hulp aan slachtoffers bij een ramp of crisis. In de voorbereidende fase valt hieronder ook het op geneeskundig vlak adviseren bij evenementen.
- De VRU adviseert het openbaar bestuur en organisaties die een rol hebben in geneeskundige hulpverlening over te nemen maatregelen.
- De VRU organiseert crisisoefeningen met zorgverleners, brandweer, gemeenten en politie zodat de hulpverlening goed op elkaar aansluit.

	• De VRU stelt de wettelijke verplichte incidentbestrijdingsplannen op of actualiseert deze. • De VRU evalueert GRIP-incidenten conform het evaluatiebeleid van de VRU. • De VRU beschikt over actuele aanvals- en/of bereikbaarheidskaarten voor risicovolle en kwetsbare objecten. • De VRU draagt zorg voor de continuïteit van de meldkamerfunctie in aanloop naar de samenvoeging, onder meer door harmonisatie van de meldkamerprocessen. • De VRU voert een aantal taken op het gebied van onderhoud en exploitatie van de brandweerkazernes uit. De pakketten operationeel onderhoud, schoonmaak en ARBO & veiligheid neemt de gemeente af bij de VRU.
Financiële en inhoudelijke ontwikkelingen	Het jaar 2024 sluit met een positief resultaat voor bestemming van € 7,3 miljoen (circa 5% van de begroting). Dit incidentele resultaat wordt voor het belangrijkste deel veroorzaakt door: • de hogere overheadvergoeding voor de tijdelijke taken die op verzoek van het Rijk en gemeenten zijn opgepakt in de crisishulpverlening (€ 2,3 miljoen) • lagere personeelskosten, onder andere door de uitwerking van de CAO 2024/2025 (€ 1,6 miljoen) • het langer openstaan van vacatures als gevolg van de krappe arbeidsmarkt (€ 1,2 miljoen).
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 28.319.000 Einde boekjaar: € 34.600.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 49.831.000 Einde boekjaar: € 55.858.000
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: € 8.282.000 Resultaat (na mutaties reserves): € 7.288.000
Risico's	Het grootste risico betreft het zich voordoen van grote rampen en calamiteiten in de regio, waardoor er een financieel risico ontstaat voor het bekostigen van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VRU.

Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)

Vestigingsplaats	Woerden
Doel	Uitvoering Archiefwetgeving en het beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie.

	Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende en toegankelijke staat verkeren. Verder is het RHC belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven.
Programma	4. Cultuur, Economie, Recreatie & toerisme, Energietransitie
Deelnemende partijen	Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein, en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling Type regeling: Collegeregeling Vooraf gericht op: Uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : wethouder drs. B.C. Lont Plv. lid : burgemeester drs. D.C. de Vries
Bestuurlijk belang	De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de overgebrachte archieven ligt sinds 2006 bij het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling RHC .
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Bovengenoemde taken (zie achter Doel) vloeien voort uit de Archiefwet. Deze wet verplicht overheidsinstellingen de archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te bewaren. Daarnaast verplicht de Archiefwet overheidsinstellingen om archieven die ouder zijn dan 20 jaar en voor blijvende bewaring in aanmerking komen, toegankelijk te maken voor het publiek. Hierbij verandert de status van deze archieven in principe naar openbaar en zijn ze voor iedereen kosteloos te raadplegen.
Financiële bijdrage	Begroting 2024 : € 60.428 Jaarrekening 2024 : € 56.869 Begroting 2026 : € 70.833 Opbouw bijdrage 2026: 10.400 inwoners x € 5,2570 per inwoner = € 54.673. Daarbij komen nog de depotkosten van 464 meter x € 34,82 = € 16.160 De compensatieregeling 2018-2027 die destijds bij het akkoord over de renovatie/uitbreiding van het RHC (Stadhuis Woerden) voor tien jaar voor drie gemeenten met een eigen archiefbewaarplaats gold, is in 2023 voor het resterende deel verrekend. Per 2024 is deze dus komen te vervallen. Door het RHC wordt btw in rekening gebracht (zit ook in de bijdrage). De deelnemers kunnen deze via het btw-compensatiefonds verhalen. Voor 2026 bedraagt dit € 4.991.
Belang van Oudewater	Doel van het RHC is in het samenwerkingsgebied uitvoering te geven aan de Archiefwet en het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie

	(regionaal) historische bronnen en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek. Het RHC is ook toezichthouder op de gemeentelijke archieven van Oudewater.
Financiële en inhoudelijke ontwikkelingen	De begroting voor 2026 ligt in lijn met de meerjarenraming. De begrote kosten zijn noodzakelijk voor de uitvoering van wettelijke taken. Al bij een eerdere bezuinigingsronde is de uitvoering van andere (zogenoemde bovenwettelijke) werkzaamheden in het cultuur-historische veld geschrapt om zo met de bestaande personeelsformatie de kerntaken te kunnen blijven behappen. Onder nagenoeg het totale bedrag aan uitgaven in de begroting liggen overigens contractuele verplichtingen. Een belangrijk contract is de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Woerden. Eerder is al geconstateerd dat op basis hiervan precies in het 'ravijnjaar' 2026 een korting op de vergoeding voor de DVO vervalt. Deze gold krachtens de overeenkomst over de periode 2018-2025 vanwege het mede-gebruik van de archiefruimte door de gemeente voor semi-statisch archief. In 2026 komt de gehele, speciaal voor het RHC gebouwde archiefbewaarplaats aan het RHC, met de daarbij geldende meerkosten van ruim 30.000 euro. Dit was al voorzien in de meerjarenraming. Echter, de verkoop van het stadskantoor Oudewater annex archiefruimte aldaar én het feit dat de gemeente Woerden nog opslag zocht voor het resterende semi-statische archief, openden de deur naar een nadere afspraak met beide gemeenten. Zij brengen tegen extra betaling archief bij het RHC onder dat formeel (nog) niet overgebracht is. De extra inkomsten temperen voor het RHC als geheel genoemde financiële gevolgen van de hogere DVO-vergoeding. Voor Oudewater en Woerden stijgt de bijdrage uiteraard nu sterker. De post salarissen is berekend naar de nu geldende salarisschalen, waarbij voor de functie van archiefinspecteur een marktoelage is ingebracht. Gelet op het huidige loonbod van de VNG voor de nieuwe cao (vanaf 1 april 2025) is er behoudend gerekend met een salarisstijging van 3% in de loop van 2025 (effectief 2,25%) en 2,1% voor 2026. De medewerkers van het RHC vallen rechtspositioneel onder de gemeente Woerden, waar momenteel een functiewaarderingsonderzoek loopt (HR21). Er is nog geen zicht op de uitkomsten daarvan. Voor de lopende contracten, waaronder de DVO met de Gemeente Woerden voor huisvesting en andere diensten, is de consumentenprijsindex over 2025 van belang. In de desbetreffende begrotingsposten is uitgegaan van een indexatie van 3,8%. De DVO Woerden berekent die gedempt door. Overige kostenposten blijven gelijk of zijn met maximaal 2% verhoogd. Een nieuwe ontwikkeling is dat gemeenten gebruik maken van de mogelijkheid om digitale informatie uit te plaatsen, als voorstadium van de uiteindelijke overbrenging naar het e-depot. Dit kan met korting en dus relatief goedkoop, door het contract dat het RHC heeft met de leverancier van het e-depot. Kosten van uitplaatsing in het predepot drukken niet op de begroting van het RHC, immers in dat geval beheert de archiefvormer nog zelf de informatie. In de begroting 2026 is niettemin rekening gehouden met de situatie dat het maximum van de contractkosten voor de basisvoorziening van het e-depot is bereikt. Financieel maakt het hierbij voor de licentie niet uit of er enkele deelnemers zijn aangesloten die samen 125.000 inwoners vertegenwoordigen, of dat al onze deelnemers zijn aangesloten (de staffel

	loopt namelijk door tot 250.000 inwoners). Inspelend op de gewijzigde planning van de deelnemers is het plan om in 2025/2026 een extra toepassing te leveren voor videotulen in het e-depot en een technische applicatie (CAD/GIS) doorgeschoven naar 2026/2027. De uiteindelijke bijdrage kan per deelnemer in de marge in hoogte verschillen, los van financiële mee- of tegenvallers. Dat komt doordat de kosten worden omgeslagen. Mutaties in inwonertal en archiefmeters hebben direct financiële gevolgen. Zeker de omvang van de archieven laat zich ditmaal wat lastiger inschatten, waar in 2025 meerdere archieven worden overgebracht terwijl bovendien de echte grootte van de semi-statische archieven van Woerden en Oudewater nog moet blijken. De eventuele afwijkingen in archiefmeters werken uiteraard alleen door in de verdeling van de depotkosten. In de meerjarenraming is uitgegaan van een jaarlijkse stijging van de lonen van 2% en van een consumentenprijsindex van 3% vanwege de contracten; en gelijkblijvende verhoudingen in inwonertal en archiefmeters. Verder om rekening mee te houden, is de verwachte verhuizing van circa 79 meter archiefmeter uit de archiefruimte van het stadskantoor in Oudewater. Deze series zullen verhuist worden naar de archiefruimte in het gemeentehuis van Woerden om verder bewerkt te worden. De verhuizing zal hoogstwaarschijnlijk plaatsvinden na de zomer van 2025. Hier zullen kosten uit vloeien, maar deze zijn nu nog onbekend.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Nihil (want het RHC werkt niet met reserveringen. Positief saldo wordt in beginsel in mindering gebracht op de bijdrage voor het volgende jaar)
Postief saldo boekjaar 2024	Het verschil van € 3.559 zal in mindering worden gebracht op de eerste termijn van de bijdrage voor 2025.
Risico's	De taken worden uitgevoerd op basis van een sobere dienstverlening: alleen de wettelijke taken.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats	Soest
Doel	De AVU is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden in de provincie Utrecht en laat de AVU jaarlijks de sorteertanalyses van het restafval per gemeente uitvoeren.
Programma	Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit

Deelnemende partijen	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, de Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : wethouder drs. B.C. Lont Plv. Lid : wethouder drs. W.J.P. Kok
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval.
Financiële bijdrage	Begroting 2024: € 314.294 Jaarrekening 2024: € 271.603 Begroting 2025: € 337.048 Begroting 2026: € 308.851
Belang van Oudewater	De AVU bundelt de deskundigheid van de aangesloten gemeenten, waardoor er voor beleid en uitvoering een platform met veel (plaatselijke) kennis beschikbaar is. Door inzameling en verwerking van huishoudelijk afval gezamenlijk aan te besteden, worden dankzij grote hoeveelheden in de regel gunstige tarieven verkregen.
Financiële en inhoudelijke ontwikkelingen	Volgens de ontwerpbegroting bedraagt de deelnemersbijdrage voor onze gemeente in 2026 €353.086. Dit is een stijging van €16.038 (of 4,8%) ten opzichte van de AVU-begroting van 2025. Toen bedroeg de deelnemersbijdrage €€ 337.048. Deze verhoging is het gevolg van de, door indexatie, gestegen verwerkingstarieven. Ook geldt op het verbranden van restafval van Rijksweg een extra heffing per ton, de afvalstoffenbelasting. Deze stijgt jaarlijks met als doel de hoeveelheid afval die wordt verbrand terug te dringen. In 2026 moet bovendien voor het eerst CO2-heffing worden betaald over de per ton verbrand afval uitgestoten hoeveelheid CO2. Deze heffing (ook opgelegd door de Rijksoverheid) bedraagt in 2026 enkele euro's, maar loopt richting 2030 snel op. De beide heffingen leiden aldus tot een hoger begrotingstotaal voor 2026 in vergelijking met 2024 en 2025.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begroot eigen vermogen Begin boekjaar: €100.000 Einde boekjaar: €100.000

Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begroot vreemd vermogen (Passiva – Eigen Vermogen) Begin boekjaar: €14.000.000 Einde boekjaar: €14.000.000
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten voor belasting en onttrekking: € 303.626 Gerealiseerd resultaat: € 0
Risico's	In principe kent de AVU geen risico's. Alleen wanneer een grote contractpartner haar verplichtingen niet kan nakomen, zou een nieuwe overeenkomst meerkosten met zich mee kunnen brengen. Deze meerkosten worden dan doorberekend aan de deelnemende gemeenten.

Ferm Werk

Vestigingsplaats	Woerden
Doel	Ferm Werk is de uitvoeringsorganisatie van vier gemeenten op het terrein van Participatie, Werk & Inkomen. De vier deelnemende gemeenten Woerden, Montfoort, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk hebben alle taken van hun sociale diensten, inclusief het daarmee verbonden operationele beleid, ondergebracht bij Gemeenschappelijke Regeling Ferm Werk. De dienstverlening die Ferm Werk verzorgt, betreft het uitvoeren van taken in het kader van: - de Wet Sociale Werkvoorziening; - de Participatiewet; - de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW); - de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ); - het Besluit Bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz2004); - de Wet inburgering 2021 (Wi2021). Tot de taken van Ferm Werk behoort het op basis van genoemde regelgeving verstrekken van uitkeringen en overige inkomensondersteuning en het uitvoeren van in de regelgeving aangegeven activiteiten ter bevordering van participatie en re-integratie in het arbeidsproces.
Programma	3. Sociaal domein
Deelnemende partijen	De gemeentebesturen van Oudewater, Woerden, Montfoort en Bodegraven-Reeuwijk. De deelnemende gemeenten hebben in het bestuur stemrecht naar rato van het aantal inwoners. Dit komt erop neer dat de gemeente Oudewater ongeveer 10% van de stemmen in het Algemeen Bestuur heeft. Besluiten worden genomen met twee derde meerderheid van stemmen. Zowel in het regionaal ambtelijk overleg als in het bestuur van Ferm Werk vindt afstemming tussen de vier deelnemende gemeenten plaats.

Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling. Type regeling: gemengde regeling. Vooraf gericht op: zowel bestuurskracht (beleidsrijke regeling) als uitvoering (beleidsarme regeling).
Bestuurders vanuit onze gemeente	Leden : wethouder Walther Kok (DB & AB) en raadslid Dolf Wildeman (AB) Plv. leden: wethouder Bernadette Schomaker (AB) en raadslid Albert Griffioen (AB)
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage	Jaarrekening Ferm Werk (Gewaarmarkt): Reguliere dienstverlening € 3.519.000,- Aanvullende dienstverlening € 134.000,- Totaal € 3.653.000,- Begroting 2026-2029 Ferm Werk: Reguliere dienstverlening € 3.623.000,- Aanvullende dienstverlening € 28.000,- Totaal € 3.651.000,-
Belang van Oudewater	We streven ernaar dat zo veel mogelijk inwoners mee kunnen doen in de Oudewaterse samenleving. We streven naar een integrale werkwijze waarbij inwoners zo goed mogelijk worden ondersteund zonder last te hebben van verschillen tussen wettelijke regimes.
Financiële ontwikkelingen	De ontwerpbegroting 2026-2029 is het vervolg op de Kaderbrief 2026 en heeft in hoofdlijnen dezelfde inhoud en indeling als de voorgaande begrotingen. Wel zijn de nieuwe verdeelsleutels (conform de GR aanpassing) voor de kostenverdeling van de kosten over de programma's en gemeenten in deze begroting aangepast. De nieuwe verdeelsleutels zijn in samenwerking met de gemeenten opgesteld. In de kaderbrief 2026 is de ingeslagen koers gecontinueerd. Daarom zijn in de begroting 2026-2029 geen beleidsaanpassingen opgenomen. Wel is de verhoogde taakstelling die het ministerie heeft opgelegd aan gemeenten ten aanzien van de statushouders opgenomen en zijn de bedragen geïndexeerd. Desondanks is sprake van een sterke kostenstijging. Deze kostenstijging kent een aantal oorzaken die allemaal technisch van aard zijn. Zo zijn de uitvoeringskosten geïndexeerd in verband met de CAO-stijgingen. Ook de kosten van de bijstandsuitkeringen zijn sterk gestegen, deels door een volumeontwikkeling gebaseerd op de CBP-raming en deels op basis van prijsontwikkeling. Een ander voorbeeld voor de kostenstijgingen betreft het budget voor trajectkosten. Dit budget stijgt van €60.000 naar €145.000. Deze verhoging komt met name door de hoge reiskosten die statushouders maken naar het

	regionaal ingekochte taalonderwijs. Deze kosten zijn onvermijdelijk en drukken zwaar op het beschikbare budget. In overleg met de gemeente is in de begroting van 2026 uitgegaan van een realistische inschatting van te maken kosten voor de totale doelgroep van Ferm Werk. Deze inschatting kent als vertrekpunt de realisatie van 2023.
Inhoudelijke ontwikkelingen	Ferm Werk staat voor een zeer uitdagende opdracht, zowel inhoudelijk als financieel. De arbeidsmarkt is krapper dan ooit en zal dit waarschijnlijk nog jaren blijven. Het mee laten doen van alle inwoners naar vermogen vergt van Ferm Werk meer dan in het verleden. Ferm Werk heeft dus een duidelijke visie, missie, strategie en doelstellingen nodig. In 2023 is Ferm Werk gestart met een groot verbeterprogramma (Visie, Verbinden, en Vasthouden), gebaseerd op een intern onderzoek naar de stand in de organisatie. Inmiddels heeft Ferm Werk een nieuwe visie en missie geformuleerd. Het implementeren van de visie en missie is in volle gang. Tevens is Ferm Werk gestart met het formuleren van de strategie en daarbij behorende meerjarige doelstellingen. In deze strategische koers is ook aandacht besteed aan de ontwikkeling van de organisatie naar een effectief sociaal ontwikkelbedrijf en de bedrijfsvoering (ICT en informatievoorziening). Daarmee is het versterken van de organisatie in volle gang.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar € 74.603,- Einde boekjaar € 74.603,-
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	€ 0
Risico's	- Ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigde - Externe factoren en economische ontwikkelingen - Financiële onrechtmatigheid - Personeel - Vergrijzing - Wetswijzigingen - Overige risico's Bovenstaande risico's staan in de begroting 2026-2029 van Ferm Werk opgenomen onder de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'. In deze paragraaf zijn de genoemde risico's van een toelichting voorzien.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Het in stand houden van een dienst van gemeenten ter uitvoering van de taken bij of krachtens de Wet publieke gezondheid opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.

Programma	3. Sociaal domein
Deelnemende partijen	Alle 26 gemeenten van de provincie Utrecht houden de gemeenschappelijke regeling in stand. Met ingang van 2014 is er 1 regeling voor zowel de stad Utrecht als de overige gemeenten. Vanaf 2014 heet de GGD niet langer 'GGD Midden Nederland' maar: 'GGD regio Utrecht' (GGDrU).
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: GR Type regeling: collegeregeling Vooraf gericht op: bestuurskracht (beleidsrijke regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : wethouder drs. W.J.P. Kok Plv. Lid : wethouder B. Schomaker
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	De GGDrU levert een bijdrage aan het bevorderen van een gezonde bevolking door middel van onderzoek, advies en ondersteuning. Infectieziektenbestrijding is een belangrijke taak van de GGDrU; het belang is door de corona-uitbraak in 2020 nog duidelijker geworden. De JGZ heeft een belangrijke signalerende functie als het gaat om de ontwikkeling van onze jeugd. Een andere belangrijke taak van de GGDrU is het verzamelen van epidemiologische gegevens waarmee de gemeenten hun beleid kunnen richten.
Financiële bijdrage	Begroting 2026: € 554.090 (2025: € 533.710) De inwonerbijdrage voor de Algemene Publieke Gezondheidstaken bedraagt in 2026 per inwoner € 8,589 (2025: € 8,079). De kindbijdrage voor de uitvoering van de JGZ bedraagt in 2026 per kind € 173,376 (2025: € 166,093)
Belang van Oudewater	Onderdeel uitmaken van de verbonden partij GGDrU levert Oudewater voordelen op het gebied van (financiële) risicospreiding, bestuurlijke kracht en effectiviteit, kennis en expertise, en efficiency dankzij samenwerking met andere gemeenten én met de GGDrU zelf.
Financiële ontwikkelingen	Door diverse ontwikkelingen, landelijk en regionaal, zijn in de begroting structureel extra middelen opgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Deze begroting ziet niet op nieuw beleid. Vanuit de verantwoordelijkheid voor de continuïteit en kwaliteit van de bestaande wettelijk verplichte inzet van GGDrU is het noodzakelijk extra middelen te begroten. Alleen zo blijft voldaan worden aan de wettelijke taken en verantwoordelijkheden waarvoor GGDrU en in het verlengde daarvan de gemeente aan de lat staan. Hiermee is dit geenszins een vooruitstrevende of ambitieuze begroting. Nog steeds is het een begroting die past bij een GGD die zich reeds in lengte van jaren heeft bekwaamd in een zo doelmatig mogelijk inzetten van middelen ten behoeve van de publieke gezondheid.

Inhoudelijke ontwikkelingen	Beweging naar gezondere mensen in een gezondere maatschappij Echte gezondheidswinst is alleen te behalen wanneer partijen uit het sociaal domein, de fysieke omgeving en het (publieke) zorgdomein regionaal samenwerken. Door een brede gezamenlijke en structurele aanpak van preventie wordt een beweging in gang gezet die leidt tot gezondere mensen in een gezondere maatschappij. Daarmee draagt GGDrU met een collectieve aanpak bij aan individuele gezondheid. Verschuiving van zorg naar gezonde leefstijl De zorg in Nederland staat onder druk, doordat in alle zorgsectoren de vraag naar zorg harder stijgt dan het aanbod. We worden steeds ouder en het aandeel ouderen in onze samenleving neemt toe. Om te zorgen dat alle Nederlanders die dit nodig hebben goede zorg kunnen blijven ontvangen, zijn in het Integraal Zorg Akkoord (IZA) afspraken gemaakt over samenwerking, preventie en het versterken van de eerstelijnszorg. Meer inzetten op preventieve interventies die gezond leven stimuleren en bijdragen aan een gezonde en sociale samenleving is in dit akkoord een belangrijk speerpunt ('de beweging naar de voorkant'). Het doorontwikkelen van de advies- en kennisfunctie van GGDrU is essentieel om aan te sluiten bij de ontwikkelingen van IZA en GALA en gemeenten en ketenpartners te ondersteunen bij de transformatie die deze beweging vraagt. Het Algemeen Bestuur heeft eind 2024 de transformatieopdracht gegeven, met focus op drie thema's: mentale gezondheid jeugd, dubbele vergrijzing en gezonde leefomgeving. De pijlers GGDrU focust zich vanuit regionale samenwerking op drie inhoudelijke pijlers van de bestuursagenda 2023–2027: • Een gezonde en veilige leefomgeving: GGDrU staat voor inwoners die wonen, leven, naar school gaan en werken in een gezonde en veilige omgeving waar bedreigingen van de publieke gezondheid worden gesignaleerd en bestreden en maatschappelijke onrust wordt beperkt. • Kansrijk opgroeien: GGDrU biedt een stevig fundament met Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en gezondheidsbevordering. We zetten in op gezinnen en wijken waar het minder goed gaat en pakken maatschappelijke vraagstukken aan zoals kindermishandeling, schoolverzuim, armoede en jeugdcriminaliteit. • Langer gezond zelfstandig: Samen met gemeenten, inwoners en partners werkt GGDrU aan positief gezond oud worden in de regio Utrecht, met aandacht voor veerkracht, mentaal welbevinden en een sterk sociaal netwerk. • Een wendbare en vitale organisatie: GGDrU wil een stabiele en toekomstbestendige organisatie zijn die meebeweegt met veranderingen in de samenleving en waar mensen graag willen werken.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 4.618.536 Einde boekjaar: € 6.316.567
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 32.366.469 Einde boekjaar: € 36.090.647

Financieel resultaat 2024(saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: € 3.283.000 Resultaat (na mutaties reserves): € 2.477.000
Risico's	Hieronder zijn deze mogelijke risico's en bijbehorende beheersmaatregelen kort toegelicht: A. Interne bedrijfsvoering • Categorie: Europees aanbesteden Risico: Er wordt niet voldaan aan de aanbestedingsregels. Beheersmaatregel: Continue optimalisering van het gecentraliseerd digitaal ingericht contractbeheer zodat de juiste informatie op het juiste moment en de juiste plaats beschikbaar is. • Categorie: ICT omgeving (telefonie) Risico: Mogelijke problemen met de telefonieomgeving wegens beperkte ondersteuning. Beheersmaatregel: GGDrU is aangesloten op de nieuwe landelijke GT-Connect aanbesteding via de VNG. • Categorie: ICT omgeving (complexiteit) Risico: Onvoldoende adequaat systeembeheer leidt tot risico's op het gebied van veiligheid en toepassing in de praktijk. Beheersmaatregel: Ontwikkelen en uitvoeren van een meerjarige visie om een veilige en goed beheerste ICT-omgeving te waarborgen. • Categorie: Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) Risico: Niet voldoen aan wet- en regelgeving bij verwerking van persoonsgegevens. Beheersmaatregel: Cyclische benadering van beleid, processen en uitvoering. • Categorie: Fluctuatie inwoner- en kind aantallen Risico: Structurele lasten bij fluctuerende opbrengsten. Beheersmaatregel: Opvang door natuurlijk verloop van medewerkers en evaluatie van de financieringsmethodiek. • Categorie: Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA) Risico: Structurele lasten bij fluctuerende opbrengsten. Beheersmaatregel: Opvang door tijdelijke krachten. • Categorie: Tekort gekwalificeerd (medisch) personeel Risico: Onvoldoende capaciteit en kennis; verhoogde druk op bestaand personeel met risico op ziekteverzuim. Beheersmaatregel: Actieve inzet op werving en behoud van gekwalificeerd personeel. • Categorie: Fiscaliteit Risico: Niet voldoen aan fiscale regelgeving (mogelijk leidend tot boetes). Beheersmaatregel: Zorgvuldige processen voor loonbelastingopgaven, btw-aangiften, opgaven aan het btw-compensatiefonds en de WKR. • Categorie: Transitie coronabedrijf Risico: Behoud van gekwalificeerde medewerkers uit het coronabedrijf lukt niet, waardoor uitvoering in de knel kan komen. Beheersmaatregel: Door de beperkte omvang van de VWS-opdracht voor 2024 is de impact van dit risico minimaal. B. Samenwerking in de GR • Categorie: Ombuigingen Risico: Ombuigingen worden niet conform plan uitgevoerd.

	Beheersmaatregel: Het ombuigingsplan 2023–2026 is vastgesteld door het AB; de voortgang wordt gemonitord. • Categorie: Maatwerk Risico: Structurele lasten bij fluctuerende opbrengsten. Beheersmaatregel: Voortdurend overleg met gemeenten over regionale samenwerking in het gezondheidsdomein. • Categorie: Forensische Geneeskunde (FG) en MAZ-aanbesteding Risico: Niet-gunning van aanbesteding leidt tot verbreding van het takenpakket en maakt instroom van nieuwe medewerkers moeilijk. Beheersmaatregel: Inzet van externe ondersteuning bij de aanbesteding om het proces zorgvuldig te doorlopen. C. Externe ontwikkelingen • Categorie: Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) Risico: Ontbreken van adequate maatregelen leidt tot gezondheidsklachten en ongevallen. Beheersmaatregel: Uitvoeren en opvolgen van de RI&E met een meerjarig plan van aanpak gericht op vermindering van ziekteverzuim, meer werkplezier en hogere productiviteit. • Categorie: Nieuwe pandemie / disruptieve gebeurtenissen Risico: Capaciteitsproblemen om een crisis adequaat te bestrijden. Beheersmaatregel: Leren van de coronapandemie en investeren in structurele maatregelen en middelen voor blijvende paraatheid. • Categorie: Stoppen subsidie seksuele gezondheid Risico: Structurele personele lasten bij wegvallen opbrengsten. Beheersmaatregel: GGDrU volgt de landelijke ontwikkelingen rond de ASG-regeling en de aanbevelingen van het onderzoek van AEF en de Kamerbrief van december 2023. Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 1.660.750. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 2.486.275. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/nodig) 1,497. Hiermee zijn de genoemde risico's financieel afdoende afgedekt.

Omgevingsdienst Utrecht (ODU)

Vestigingsplaats	Provinciehuis Utrecht
Doel	De Omgevingsdienst Utrecht ondersteunt en adviseert de gemeente Oudewater bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van beleid voor milieu en duurzaamheid. De ODRU levert een bijdrage aan het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het versterken van de bestaande milieukwaliteit door inwoners, bedrijven en overheden te stimuleren tot milieuvriendelijk handelen en gedrag. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend. Binnen dit financiële kader wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVP) opgesteld. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.

Programma	4. Cultuur, Economie, Recreatie & toerisme, Energietransitie
Deelnemende partijen	De gemeentebesturen van Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein, Zeist en de Provincie
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: GR Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders uit onze gemeente	Lid : wethouder B. Lont Plv. lid : wethouder W. Kok
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving (in het kader van milieu).
Financiële bijdrage	Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 26 deelnemende gemeenten en de Provincie gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst. Begroting 2025: € 705.528 Begroting 2026 : € 666.000
Financiële ontwikkelingen	Bij de vorming van de nieuwe omgevingsdienst zal gebruik gemaakt worden van een andere financieringssysteem. De vaste bijdrage is ter dekking van de vaste lasten van de organisatie met name bedrijfsvoering. Bij de berekening van de variabele bijdrage is uitgegaan van de door de deelnemers in mei 2025 verstrekte uitvoeringsplannen voor 2026. Deze tellen op tot een structurele afname van producten en diensten. Het bijbehorende uurtarief is € 81,75 voor 2026.
Inhoudelijke ontwikkelingen	De Omgevingsdienst Utrecht (hierna: ODU) is per 1 januari 2026 formeel van start gegaan. 2026 is het startjaar van de ODU als fusieorganisatie. De focus ligt op het opbouwen van een robuuste en toekomstbestendige dienst, die de gezamenlijke opgaven van de deelnemers – nu én in de toekomst – beter, efficiënter en kwalitatief sterker kan ondersteunen dan de afzonderlijke organisaties dat voorheen konden. Om die ambitie waar te maken, wordt in 2026 gericht geïnvesteerd in de ontwikkeling van de nieuwe organisatie.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 475.000 Einde boekjaar: € 1.710.000

Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 5.889.000 Einde boekjaar: € 6.584.000 Solvabiliteitsratio: 21,16% (hoe hoger, hoe groter de weerbaarheid)
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: € 1.235.000 Geraamd resultaat (na mutaties reserves): € 843.000.
Risico's	Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die de ODU loopt. Het gaat hier over niet kwantificeerbare risico's. Voor kwantificeerbare risico's worden voorzieningen gevormd. In artikel 28 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Utrecht is bepaald dat de algemene reserve maximaal 7 procent van de jaaromzet bedraagt. Jaarlijkse exploitatieoverschotten worden toegevoegd aan de algemene reserve en verhogen het weerstandsvermogen. Een exploitatietekort wordt opgevangen binnen het weerstandsvermogen, tenzij het weerstandsvermogen hiervoor onvoldoende is. In dat geval dragen de deelnemers hun deel naar rato van de uren uit de DVO (van de betreffende deelnemer) bij. De weerstandscapaciteit is het totaal van de middelen waarover de ODU beschikt om onvoorziene kosten te dekken. Voor de ODU is de algemene reserve aan te merken als beschikbare incidentele weerstandscapaciteit. Het beginvermogen van de ODU zal na de afwikkeling van de jaarrekeningen van de oude diensten gestort worden. Er wordt van uitgegaan dat het gestorte beginvermogen voldoende is om het restrisico af te dekken. Daarnaast bestaat de weerstandscapaciteit uit de post Onvoorzien.

Vennootschappen en coöperaties

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats	Den Haag
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek-private samenwerking.

Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Alleen overheden, namelijk het Rijk (50%), gemeenten, waterschappen en provincie mogen aandeelhouder zijn van de BNG. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Programma	7. Algemene inkomsten
Deelnemende partijen	De gemeente Oudewater heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: naamloze structuurvennootschap Vooral gericht op: uitvoering
Bestuurders vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage (ontvangst dividend)	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Oudewater bezit 27.612 aandelen (= 0,0507% van het totaal aantal aandelen). Jaarlijks ontvangt de gemeente dividend naar rato van het aantal aandelen. Begroting 2025 : € 45.000 Begroting 2026 : € 45.000
Belang van Oudewater	Eventuele kortlopende en langlopende leningen aangaan en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in haar bezit. Op deze aandelen wordt jaarlijks dividend ontvangen.
Financiële ontwikkelingen	De positieve ontwikkeling van de leverage ratio was onlangs de aanleiding voor de BNG bank om de pay-out ratio te verhogen van 37,5% naar 50%. Dit is in lijn met het staande beleid van BNG Bank.
Inhoudelijke ontwikkelingen	BNG Bank wil de positie van expert in financiering van publieke voorzieningen in de komende jaren verder versterken. De strategie is gericht op het inspelen op de (veranderende) behoeften van de klant door het volgen van het overheidsbeleid en het bieden van maatwerk-oplossingen voor de financiering van duurzame investeringen.

Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 4.721.000.000 Einde boekjaar: € 4.777.000.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 110.819.000.000 Einde boekjaar: € 123.614.000.000
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Nettowinst na belastingen van € 294 miljoen (2023: € 254 miljoen).
Risico's	

Vitens

Vestigingsplaats	Utrecht
Openbaar belang	De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven. Vitens is een publiek bedrijf. De aandeelhouders van Vitens – gemeenten en provincies – ondersteunen de maatschappelijke doelstellingen van Vitens, met (mede)verantwoordelijkheid voor gezondheid (door veilig en betrouwbaar drinkwater) en een duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu. Voor de aandeelhouders wil Vitens een financieel krachtig bedrijf zijn en een marktconform dividend uitkeren bij een gezonde solvabiliteit.
Doel	Vitens NV is een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder begrepen de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Programma	4. Cultuur, economie en milieu (nutsbedrijven)
Deelnemende partijen	De gemeente Oudewater is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht. De gemeente heeft 9.199 aandelen (0,159 % van het totaal aantal aandelen) in haar bezit. Betrokken zijn diverse gemeenten en provincies.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: NV Type regeling: collegeregeling Vooraf gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)

Bestuurders vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage (ontvangst dividend)	<u>Baten (dividenduitkering):</u> Aantal aandelen Oudewater: 9.199 Randvoorwaardelijk bij de uitkering van dividend is de continuïteitsdoelstelling van Vitens. Voor meer informatie zie Jaarverslag Vitens. Begroting 2025 : € 0 Begroting 2026 : € 0 Het dividend wordt gerelateerd aan het nettoresultaat. Het bedrag aan dividend dat wordt uitgekeerd bedraagt minimaal 40% en maximaal 75% van het nettoresultaat. Relevant hierbij is de benodigde toevoeging aan de reserves om de continuïteit van de onderneming te waarborgen (t.b.v. investeringen in vaste activa of het versterken van de solvabiliteit).
Belang van Oudewater	Een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van Oudewater. Daarnaast het belang als aandeelhouder. Vitens streeft naar zo laag mogelijke drinkwatertarieven, onder voorwaarde dat aan de continuïteitsdoelstelling wordt voldaan. Uitgangspunt hierbij is een bedrijfsresultaat (EBIT) dat jaarlijks wordt begroot op het niveau van het vastgestelde maximaal toegestane WACC-percentage (Weighted Average Cost of Capital) minus de bepaalde afslag, die varieert tussen de 0-0,5%.
Financiële ontwikkelingen	De afgelopen jaren heeft Vitens geen dividend uitgekeerd als gevolg van de lage WACC (=Weighted Average Cost of Capital) en het hoge investeringsniveau. Ook in 2022 is er geen dividend uitgekeerd. De solvabiliteit en het eigen vermogen laten echter een goede ontwikkeling zien. De solvabiliteit is ultimo 2022 uitgekomen op 31,0% (2021: 30,2%) en dit kan betekenen dat Vitens weer dividend aan gemeenten zal uitkeren. Bij een solvabiliteit <30% wordt in beginsel geen dividend uitgekeerd. Op basis van het meerjarenplan 2023-2027 heeft Vitens haar verbruiks- en vastrechtstarieven 2023 voor de consument verhoogd. Hierbij is uitgegaan van de maximale WACC van 2,95% voor 2023.
Inhoudelijke ontwikkelingen	Men heeft een steeds grotere uitdaging bij de leveringszekerheid van drinkwater op piekmomenten. Tijdens een hete zomer is het bijvoorbeeld lastig om altijd aan de vraag te voldoen. Daarom gaat men de komende jaren investeren in (nieuwe) productielocaties en de vervanging en aanleg van (nieuwe) leidingen, extra reservoirs om de vraag op piekdagen in een gebied op te vangen en zetten zij ook in op het beperken van de drinkwatervraag door campagnes en advisering aan consumenten en zakelijke klanten.

Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 649.500.000 Einde boekjaar: € 677.700.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 1.446.600.000 Einde boekjaar: € 1.559.700.000
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Bedrijfsresultaat (Ebit): € 72,9 miljoen (2023: € 61 miljoen)
Risico's	Een uitdaging voor Vitens is de uitvoerbaarheid van hun investeringsprogramma. Onder meer conflicterende wetgeving en krapte in de aannemerij zorgen voor beperkingen. De regelgeving rondom stikstof zorgt niet langer voor obstakels omdat – vanwege het vitale belang – een uitzondering is gemaakt voor de drinkwaterinfrastructuur.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Urgentieverlening West-Utrecht

Vestigingsplaats	Woerden
Doel	Het verlenen van urgentieverklaringen voor een sociale huurwoning aan woningzoekenden uit de regio West Utrecht. De verklaringen werden in 2024 afgegeven door de stichting op basis van de Huisvestingsverordening gemeente Oudewater 2023. Deze is vastgesteld door de gemeenteraad. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting en de urgentiecommissie van de stichting voeren de huisvestingsverordening uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten via de urgentiecommissie van de stichting.
Programma	6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen
Deelnemende partijen	De gemeenten De Ronde Venen, Lopik, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: stichting Type regeling: collegeregeling
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : wethouder B.M. Schomaker Plv. lid : wethouder W.J.P. Kok

Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage	Begroting 2025 : € 4.696 Begroting 2026 : € 4.696
Belang van Oudewater	Het behandelen van urgentieaanvragen (met voorrang in aanmerking komen voor een schaarse sociale huurwoning) in subregionaal verband heeft als voordeel dat aanvragen objectiever worden beoordeeld omdat er meerdere beoordelaars zijn die de aanvragen gezamenlijk beoordelen. De beoordelaars hebben bovendien kennis en ervaring en kunnen aanvragen in heden en verleden met elkaar vergelijken (voorkomen van rechtsongelijkheid). Het zelf in stand houden van een organisatie voor het aanvragen, het administreren, het vormen van dossiers, het nemen van besluiten, het maken van beschikkingen, het voorbereiden van collegevoorstellen en het voeren van verweer in bezwaarprocedures voor urgenties, vergen kennis en is kostbaar maar ook kwetsbaar als dit proces door één persoon moet worden uitgevoerd.
Financiële ontwikkelingen	Voor 2017 werd de bijdrage van de deelnemende gemeenten aan de SUWU bepaald door de begrote uitgaven te delen door het aantal inwoners. Vanaf 2018 is dat nog maar voor de helft. De andere helft wordt bepaald door het aantal aanvragen uit de gemeente. Het aantal inwoners en het aantal aanvragen is voor Oudewater voor allebei relatief klein.
Inhoudelijke ontwikkelingen	Vanuit de betrokken gemeenten is er een urgentiecommissie die urgentieaanvragen behandelt. Het Vierde Huis (extern) bereidt de besluiten van de Stichting Urgentieverlening West Utrecht voor. De aanvrager betaalt € 150 leges aan de stichting. De gemeente betaalt € 100 aan de aanvragers als de urgentie wordt verleend. De druk op de woningmarkt en de schaarste aan sociale huurwoningen blijft groot. De urgentiecommissie van de SUWU blijft zich met maatwerk inzetten voor inwoners van Oudewater die zich zonder urgentie onmogelijk kunnen redden. Dat laat onverlet dat de commissie steeds blijft meewegen in hoeverre aan aanvrager verwijtbaar is dat hij of zij in de benarde situatie is beland en naar de eigen inzet die men pleegde om het probleem te voorkomen of op te lossen. Het blijft gaan om noodsituaties die, zeker als er minderjarige kinderen in het geding zijn, binnen zes maanden moeten worden opgelost door het bieden van een 'dak-boven-het-hoofd'.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 45.003 Einde boekjaar: € - 2.516 Einde boekjaar is een voorlopig bedrag. De jaarrekening van de stichting was bij het opstellen van deze paragraaf nog niet vastgesteld. Het lijkt erop dat een bedrag van € 30.000 ten onrechte als uitgaven zijn geboekt (maatschappelijke urgenties).
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	n.v.t.

Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	€ 47.519 (negatief)
Risico	Bij een grote toename van urgentieaanvragen zal het budget niet kostendekkend zijn en wordt de gemeentelijke bijdrage het jaar daarop hoger. Op het aantal aanvragen is lastig een peil op te trekken. Over de afgelopen 8 jaar was het aantal aanvragen voor de gehele regio 705 (gemiddeld per jaar 88). Een overzicht: 2017 (111), 2018 (147), 2019 (56), 2020 (72), 2021 (103), 2022 (61), 2023 (55) en 2024 (100).

Overige verbonden partijen

U10

Doel	Doel van de samenwerking is om te komen tot een regionale aanpak van de regionale uitdagingen op het gebied van woningbouw, mobiliteit, economie, energietransitie, groen en landschap en gezond leven, waarbij de lijn van het verdicht verstedelijken rondom knooppunten is vastgelegd in de uitvoeringsagenda die door de gemeenteraden van de U10 in 2025 is vastgesteld. In de stedelijke regio rond Utrecht speelt zich het merendeel van het economisch, maatschappelijk en fysieke verkeer af. De samenwerking richt zich niet alleen op overheden, maar wil deze ook verbinden met het bedrijfsleven en kennisinstellingen ('triple helix'). Hiermee wil de samenwerking bereiken dat de regio Utrecht in de toekomst een aantrekkelijke vestigingsplaats voor inwoners en bedrijven blijft en er gezond kan worden geleefd in een stedelijke regio.
Programma	1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid
Deelnemende partijen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Zeist, Montfoort, De Ronde Venen en Oudewater zijn lid van de U10. Het betreft een flexibele netwerksamenwerking waarbij de gemeenten niet allemaal even intensief deelnemen op alle thema's.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: netwerksamenwerking op grond van een bestuursconvenant (evaluatie hiervan vindt plaats in 2025) Type regeling: collegeregelings Vooral gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders uit onze gemeente	De U10 kent geen dagelijks of algemeen bestuur. Het betreft een 'lichte' samenwerking op basis van een bestuursconvenant. Leden van het college nemen op basis van hun portefeuille deel aan de regionale bestuurstafels. Momenteel is de bestuurlijke deelname als volgt: Wethouder Schomaker: bestuurstafels 'Economische positionering' en

	'Gezonde woon- en leefomgeving'; Wethouder Kok: bestuurstafel 'Duurzame bereikbaarheid' Wethouder Lont: bestuurstafels 'Klimaatneutrale regio' en 'Groen en Landschap' Burgemeester De Vries: burgemeestersoverleg Gemeentesecretaris Van Eck: netwerkdirectie
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	De U10 is een netwerksamenwerking in ontwikkeling. Dit geldt zowel voor de manier van samenwerken (flexibel, doelverkennd, samen met andere partners) als voor de inhoud. In 2025 vindt een evaluatie van de U10 plaats. De eerste uitkomsten van deze evaluatie zijn overwegend positief. In de bestuurstafels worden steeds nieuwe actuele thema's geagendeerd. Iedere keer wordt daarin gekeken met wie het wordt opgepakt en op welke manier. De U10 ontwikkelt zich naar een samenwerking die op basis van een breed gedragen perspectief en programma (IRP) gemeenschappelijk de verstedelijkingsvraagstukken van de regio Utrecht aanpakt. De aanpak vindt plaats via gebiedsallianties. De strategie van de U10 is hierbij om van de regio Utrecht een ontmoetingsplaats te maken voor gezond leven in een stedelijke regio.
Financiële bijdrage	Jaarrekening 2024 : € 24.154 Begroting 2025 : € 24.685 Begroting 2026 : € 28.000 De financiële jaarlijkse bijdrage is een vaste deelnemersbijdrage per inwoner voor het samenwerkingsconvenant en een bedrag per inwoner voor het mobiliteitsconvenant. Dit wordt besteed aan een klein procesteam (6 fte) en een werkbudget voor bijeenkomsten, communicatie etc. Deze bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van een mixpercentage van 70% loonindex en 30% prijsindex. In 2025 is de indexatie 4,3%. De financiële bijdrage is structureel verhoogd met € 7.860 via de kadernota, waarin besloten is om de realisatie van het gezamenlijke perspectief (IRP - integraal ruimtelijk perspectief) vanuit Oudewater te ondersteunen. Indexatie hierop is ook 4,3%
Belang van Oudewater	Oudewater is onlosmakelijk onderdeel van de regio Utrecht, als het gaat om wonen, verplaatsen, werken en leven. Daarom is het in het belang van Oudewater om in regionaal verband te werken aan een gezonde, slimme en groene regio. Dat gebeurt aan de volgende bestuurstafels in het bestuurlijk netwerk U10: • Gezonde woon- en leefomgeving • Economische positionering • Klimaatneutrale regio • Duurzame bereikbaarheid • Groen en Landschap

Financiële ontwikkelingen	Voor het boekjaar 2024 is de indexatie van 7,4% toegepast alsmede de kostentoename vanwege de participatie in het IRP. Wanneer in het voorjaar van 2026 nieuwe raden en colleges verkozen zullen zijn, stelt dit hen in staat om zich in de loop van 2026 een beeld en oordeel te vormen van de relevantie van de realisatie van het integraal ruimtelijk perspectief. Tot ten minste die tijd zijn de kosten voor het Integraal Ruimtelijk Perspectief structureel onderdeel van de begroting van Oudewater.
Inhoudelijke ontwikkelingen	In de huidige collegeperiode tot dusver heeft de U10 uiteenlopende resultaten behaald waaronder: • Versnellingsafspraken woningbouw met middelen van het Rijk; • Afspraken regionaal bedrijventerrein Gaasperwaard; • Investerings in OV, budget voor Merwedelijn; • Starten gebiedssamenwerking voorbeeldgebieden Groen Groeit Mee; • Middelen voor groenmaatregelen Utrechts Programma Landelijk Gebied; • IRP goed verwerkt in NOVEX Ontwikkelperspectieven en Uitvoeringsagenda's Rijk-MRU; • Ontwikkelstrategie Regiopoorten vastgesteld door Rijk-MRU; • Deel van de gezamenlijke opgave duurzame opwek (1,8TWh) gerealiseerd en regio brede ondersteuning op het gebied van opwek, warmte en netcongestie; • Duurzame borging regionaal energieloket en ondersteuning initiatieven van onderop.
Risico's	De netwerksamenwerking drijft op de inzet van de deelnemers en de urgentie van de onderwerpen. Als deelnemers zich niet inzetten (bijvoorbeeld omdat ze het belang er niet van inzien) is het rendement nihil. Het huidige samenwerkingsmodel heeft daarnaast als nadeel dat er een gebrek aan bestuurskracht wordt ervaren. Om dit risico te verminderen wordt in de evaluatie een aantal maatregelen voorgesteld.

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

Wat is het doel van deze paragraaf?

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen binnen de grondexploitatiecomplexen kort samengevat. Vanaf nu wordt er jaarlijks een nadere uitgebreide toelichting op de complexen gegeven via het (niet openbare) Meerjarenperspectief Grondbedrijf (MPG).

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

De gemeente Oudewater werkt volgens de Nota Grondbeleid Oudewater 2024. Het zogenoemde grondbedrijf is een belangrijk onderdeel van de financiële structuur van de gemeente Oudewater. Eén van haar taken betreft het voorzien in uitgeefbare bouwrijpe grond voor woningen, bedrijven, kantoren en voorzieningen. Het grondbedrijf is faciliterend aan het behalen van de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Het grondbedrijf wordt gekenmerkt door de grote in- en uitgaande stromen van financiële middelen en langjarige projecten. Omdat gronden soms pas vele jaren na verwerving in ontwikkeling worden genomen, blijven de rentelasten op het geïnvesteerde vermogen van invloed op het rendement van het grondbedrijf, tot de gronden worden verkocht. De gemeente voerde overwegend facilitair grondbeleid. Dit was vooral het gevolg van het feit dat Oudewater, onder andere door haar ligging in het Groene Hart, te maken heeft met een strak om de bebouwde kom gelegen rode contour. Buiten deze rode contour was geen (woning)bouwontwikkeling toegestaan.

Op basis van de provinciale structuurvisie/verordening is het nu echter mogelijk dat – onder voorwaarden – de geheel of gedeeltelijk buiten de rode contour gelegen locaties Statenland en Kerkwetering mogen worden ontwikkeld. Op basis van de Nota Grondbeleid behoort voor deze locaties, actieve grondpolitiek tot de mogelijkheden. Naast deze locaties zijn er inbreidingslocaties in ontwikkeling, of wordt de haalbaarheid ervan onderzocht. Voor de locaties waar de gemeente geen of beperkt grondeigendom heeft, geldt dat de kosten in verband met grondexploitatie (zoals o.a. plankosten, planschade, aanleg voorzieningen) dienen te worden verhaald op de grondeigenaar/ontwikkelaar. Het beleid hiervoor is in 2018 door de gemeenteraad vastgesteld in de Nota Kostenverhaal.

Uitgangspunt voor grondexploitaties

Parameters

De gemeentelijke grondexploitaties worden jaarlijks herzien met de bekende wijzigingen en inzichten. In de grondexploitaties is uitgegaan van de boekwaardes zoals opgenomen in de jaarrekening 2024. Vanaf 2025 de volgende parameters (D/24/167155) vastgesteld die worden gebruikt om de grondexploitatie(s) aan te passen:

Parameters grondexploitaties	2025	2026	2027 e.v.
Opbrengstenstijging			
Woningbouw betaalbaar	2,00%	2,00%	2,00%
Woningbouw vrije sector	8,00%	5,00%	2,00%
Woningbouw sociaal	2,00%	2,00%	2,00%
Commercieel (kantoren, bedrijven, winkels/horeca)	1,00%	1,00%	2,00%
Maatschappelijk	1,00%	1,00%	2,00%
Kostenstijging			
Civieltechnische kosten	4,00%	4,00%	2,00%
Overige kosten	6,00%	4,00%	2,00%

Toelichting per exploitatiegebied

Oranje Bolwerck en Tappersheul III

Er loopt per 1-1-2025 nog een grondexploitatie (BIE: bouwgrond in exploitatie), te weten Tappersheul III. Oranje Bolwerck is per 31-12-2024 afgesloten. In het navolgende overzicht zijn de geprognosticeerde resultaten van de in exploitatie genomen complexen weergegeven over 2024.

Bedragen x € 1.000

In exploitatie genomen gronden	Boekwaarde	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht exploitatie-resultaat	Voorziening	Verwacht expl.resultaat incl. voorz.
Tappersheul III	4.191	3.732	9.719	-1.554		-1.554
Totaal	4.191	3.732	9.719	-1.554		-1.554

Grondexploitatie Tappersheul III

Door de gemeenteraad is besloten dat het bedrijventerrein Tappersheul met 3 hectare mag uitbreiden. De voorbereidende werkzaamheden zijn hiervoor begin 2017 gestart. Inmiddels heeft het uitgiftebeleid vorm gekregen en is grond aangekocht voor de ontwikkeling en de omzoming. Het beeldkwaliteitsplan is door de gemeenteraad in 2019 vastgesteld en het bestemmingsplan is in 2021 vastgesteld. Het financiële kader is de medio 2018 vastgestelde grondexploitatie. Deze grondexploitatie wordt jaarlijks herzien, zo ook per 1-1-2025 (boekwaarde per 31-12-2024). Er wordt uitgegaan van een exploitatieopzet met een voorlopige afsluitdatum van 31-12-2028. Met de ontwikkeling van Tappersheul III realiseert de gemeente Oudewater (netto) 3 ha bedrijventerrein. Voor Tappersheul III is in de grondexploitatie een prijs voor industriegrond van € 300 (per 1-1-2025) gehanteerd. Deze prijs is gebaseerd op de exploitatieberekening (minimale m²-prijs) en de marktwaarde. In het kader van de grondexploitatie Tappersheul III is de productie van bouwrijpe grond ten behoeve van bedrijven in voorbereiding (onder andere voorbelasting) en zijn reserveringsovereenkomsten aangegaan. Gronduitgifte wordt voorzien vanaf 2026.

Op grond van de provinciale verordening geldt voor de gemeente de verplichting om bij uitbreiding ook het bestaande bedrijventerrein (Tappersheul I/II) te herstructureren. De gemeenteraad heeft uitgesproken het resultaat van de uitbreiding daarvoor te willen inzetten. De beschikbare ruimte hiervoor bedraagt in de grondexploitatie per 1-1-2025 ca. € 1,55 miljoen. Dat is een verslechtering van € 0,19 miljoen ten opzichte van de grondexploitatie van een jaar eerder (per 1-1-2024). De belangrijkste oorzaak is het vernieuwen van een aantal onderzoeken als gevolg van de vertraging veroorzaakt door de bezwaarprocedure bij de Raad van State.

Voor grondexploitaties gelden risico's. De kosten van verwerving, milieumaatregelen, bouw- en woonrijp maken en plankosten kunnen mee- of tegenvallen, de uitkomst van aanbestedingen is niet altijd voorspelbaar en de inkomsten uit – of het moment van – grondverkoop kunnen wijzigen door conjuncturele ontwikkelingen of wijzigende behoefte bij de afnemers.

Tegenover mogelijke tegenvallers staan potentiële meevallers en bijsturingsmogelijkheden. Te noemen in dit verband zijn de mogelijk extra oppervlakte uitgeefbaar terrein (in het bestemmingsplan zit iets meer uitgeefbaar dan wat in de grondexploitatie is meegenomen) en het niet hoeven aanspreken van het opgenomen budget voor planschade.

PARAGRAAF 8 WET OPEN OVERHEID

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Hoofdonderdelen van de Woo zijn: passieve openbaarmaking, actieve openbaarmaking en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Passieve openbaarmaking betekent dat de gemeente op verzoek bepaalde informatie openbaar maakt (Woo-verzoeken) en actief betekent dat de gemeente uit zichzelf informatie openbaar maakt. De informatie die actief openbaar zal worden gemaakt is geclusterd in meerdere informatiecategorieën. Ook is één van de verplichtingen van de Woo om in de begroting aandacht te schenken aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de wet. Deze paragraaf is de invulling van die verplichting.

Fasering actieve openbaarmaking

De informatiecategorieën zullen bij wet gefaseerd over meerdere jaren openbaar gemaakt worden. De invoering van de actieve openbaarmaking zal in vier tranches plaatsvinden. Aan iedere tranche zijn meerdere informatiecategorieën gekoppeld. Op dit moment publiceren wij de wettelijk voorgeschreven informatiecategorieën uit de eerste tranche: algemeen verbindende voorschriften, besluiten van algemene strekking, organisatie en werkwijze en bereikbaarheidsgegevens.

De gemeente volgt bij het actief openbaar maken de wettelijke fasering, conform de vastgestelde ambitie. Voor iedere informatiecategorie zal t.z.t. een impactanalyse worden opgesteld.

Toekomstige publicaties zullen kunnen worden ingezien op het gemeentelijke publicatieplatform open.oudewater.nl en open.woerden.nl. Deze websites worden in Q4 2025 in gebruik genomen.

FINANCIËLE BEGROTING

1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid								
Baten	375	344	344	223	-121	221	221	221
Lasten	2.625	2.533	2.556	2.624	67	2.607	2.607	2.607
Totaal 1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-2.250	-2.189	-2.213	-2.401	-188	-2.386	-2.386	-2.386
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer								
Baten	4.133	3.808	4.093	4.228	135	4.402	4.553	4.683
Lasten	7.448	6.951	7.614	7.434	-181	7.707	8.236	8.507
Totaal 2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	-3.315	-3.143	-3.521	-3.205	316	-3.306	-3.683	-3.824
3. Sociaal domein								
Baten	3.149	2.115	2.913	2.852	-61	2.362	2.260	2.257
Lasten	10.319	10.613	11.133	11.430	296	11.219	10.979	10.977
Totaal 3. Sociaal domein	-7.170	-8.498	-8.220	-8.577	-357	-8.857	-8.719	-8.721
4. Cultuur, economie en milieu								
Baten	542	374	1.311	376	-935	376	376	376
Lasten	1.620	1.476	2.661	1.423	-1.238	1.345	1.343	1.342
Totaal 4. Cultuur, economie en milieu	-1.077	-1.102	-1.349	-1.046	303	-968	-966	-965
5. Sport en Onderwijs								
Baten	370	192	272	273	0	273	273	273
Lasten	2.222	1.827	1.956	1.822	-134	1.786	1.785	1.790
Totaal 5. Sport en Onderwijs	-1.853	-1.634	-1.684	-1.549	134	-1.513	-1.513	-1.517
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen								
Baten	1.456	1.412	1.655	1.694	39	1.714	571	414
Lasten	2.078	2.165	2.477	2.352	-125	2.373	1.230	1.073
Totaal 6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	-623	-753	-822	-658	163	-659	-659	-659
7. Algemene inkomsten								
Baten	23.928	23.827	24.391	25.704	1.313	26.038	25.914	26.392
Lasten	133	249	265	911	646	526	968	999
Totaal 7. Algemene inkomsten	23.795	23.579	24.126	24.793	667	25.513	24.947	25.393
Overhead								
Baten	55	60	60	25	-36	25	25	25
Lasten	5.866	6.003	6.270	7.236	966	7.275	7.224	7.222
Totaal Overhead	-5.810	-5.943	-6.210	-7.211	-1.001	-7.250	-7.199	-7.198
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	1.697	317	107	144	36	574	-178	124
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid								
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen	21	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-21	0	0	0	0	0	0	0
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer								
Onttrekkingen	647	27	27	23	-4	23	36	26
Stortingen	279	20	20	20	0	20	20	20

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Vershil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal 2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	368	7	7	3	-4	3	16	6
3. Sociaal domein								
Onttrekkingen	0	15	15	191	176	144	0	0
Stortingen	389	291	291	321	30	84	0	0
Totaal 3. Sociaal domein	-389	-276	-276	-129	146	60	0	0
4. Cultuur, economie en milieu								
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen	37	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 4. Cultuur, economie en milieu	-37	0	0	0	0	0	0	0
5. Sport en Onderwijs								
Onttrekkingen	19	15	0	15	15	0	0	0
Stortingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 5. Sport en Onderwijs	19	15	0	15	15	0	0	0
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen								
Onttrekkingen	0	0	-17	0	17	0	0	0
Stortingen	167	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	-167	0	-17	0	17	0	0	0
7. Algemene inkomsten								
Onttrekkingen	601	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen	0	4	4	4	0	4	4	4
Totaal 7. Algemene inkomsten	601	-4	-4	-4	0	-4	-4	-4
Overhead								
Onttrekkingen	19	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen	0	12	12	3	-9	3	3	3
Totaal Overhead	19	-12	-12	-3	9	-3	-3	-3
Mutaties reserves	393	-270	-302	-118	183	56	9	-1
Totaal alle programma's	2.090	47	-194	25	220	630	-169	123

Totaaloverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Vershil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	34.007	32.133	35.040	35.375	335	35.412	34.193	34.641
Lasten	32.311	31.817	34.933	35.231	298	34.838	34.371	34.517
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	1.697	317	107	144	36	574	-178	124
Onttrekkingen	1.286	58	26	230	204	167	36	26
Stortingen	893	327	327	348	21	111	27	27
Mutaties reserves	393	-270	-302	-118	183	56	9	-1
Gerealiseerd resultaat	2.090	47	-194	25	220	630	-169	123

+ = nadeel / lasten

- = voordeel / baten

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
			0				
Algemene uitkering gemeentefonds							
Baten	20.509	20.442	20.956	22.077	22.411	22.287	22.765
Lasten	0						
Saldo	20.509	20.442	20.956	22.077	22.411	22.287	22.765
Lokale heffingen							
Baten	3.301	3.340	3.390	3.582	3.582	3.582	3.582
Lasten	76	67	67	67	67	67	67
Saldo	3.225	3.273	3.323	3.516	3.516	3.516	3.516
Dividenden							
Baten	60	45	45	45	45	45	45
Lasten	0						
Saldo	60	45	45	45	45	45	45
Saldo financieringsfunctie							
Baten	58	0	0	0	0	0	0
Lasten	56	141	141	146	38	12	-52
Saldo	2	-141	-141	-146	-38	-12	52
Overige algemene dekkingsmiddelen							
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	1	40	57	698	421	889	984
Saldo	-1	-40	-57	-698	-421	-889	-984
Totaal algemene dekkingsmiddelen	23.795	23.579	24.126	24.793	25.513	24.947	25.393

Vennootschapsbelasting & Onvoorzien

	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	1	0	0	0	0	0	0

2 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

In deze bijlage is rekening gehouden met de notitie Structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV van 30 augustus 2018. In aansluiting op deze notitie is in september 2021 een handreiking verschenen van de provincies. Deze is bedoeld ter verduidelijking van de notitie en is een aanvulling op het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader.

NB. Conform de financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) worden alleen incidentele lasten en baten met bedragen van € 10.000 en hoger afzonderlijk gespecificeerd in het overzicht opgenomen. Bedragen beneden dit normbedrag zijn niet opgenomen in het overzicht omdat dit niet past bij het uitgangspunt 'van materiële omvang'.

Incidentele baten en lasten	2026	2027	2028	2029
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid				
2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit				
-Herijking IBOR	50	50		
-Fietsbeleidplan	50			
-Groenbeheersplan	75			
-Onderhoud terrein Stadserf	100			
3. Sociaal domein				
4. Cultuur, Economie, Recreatie en toerisme, Energietransitie				
5. Sport en onderwijs				
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
-Grondexploitatie Tappersheul	5.017	4.500		
7. Algemene inkomsten				
8. Overhead				
Totaal incidentele lasten	5.292	4.550	0	0
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid				
2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit				
3. Sociaal domein				
4. Cultuur, Economie, Recreatie en toerisme, Energietransitie				
5. Sport en onderwijs				
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
-Grondexploitatie Tappersheul	5.017	4.500		
7. Algemene inkomsten				
Totaal incidentele baten	5.017	4.500	0	0

Toevoegingen aan reserves	2026	2027	2028	2029
Structurele toevoegingen:	0	0	0	0
Incidentele toevoegingen	20	20	20	20
Totaal toevoegingen	20	20	20	20

Onttrekkingen aan reserves	2026	2027	2028	2029
Structurele onttrekkingen:	32	32	23	23
Incidentele onttrekkingen	10	0	0	0
Totaal onttrekkingen	42	32	23	23

Structurele saldi	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	235	-705	-931	-844
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-10	-20	-20	-20
Begrotingssaldo (+ = voordelig, -/- = nadelig)	225	-725	-951	-864
Af:				
Incidentele baten	-5.017	-4.500	0	0
Incidentele onttrekkingen reserves	-10	0	0	0
Bij:				
Incidentele lasten	5.292	4.550	0	0
Incidentele toevoegingen reserves	20	20	20	20
Structureel saldo (+ = voordelig, -/- = nadelig)	510	-655	-931	-844

3 STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES

Er is geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves in deze begroting.

4 RAMINGSGRONDSLAGEN

In deze begroting zijn de volgende grondslagen gehanteerd:

Indexatie loonkosten, materiële kosten, investeringen en subsidies

Tot en met de begroting 2024 werden de kosten en subsidies geïndexeerd met de CPI (Consumentenprijsindex) van februari van het jaar vóór het begrotingsjaar. Vanaf de begroting 2025 is dit gewijzigd naar de systematiek die veel andere gemeenten hanteren, namelijk een indexatie op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) van het CPB. Dit is namelijk ook de systematiek waarmee de Algemene Uitkering geïndexeerd wordt. Op basis hiervan zijn de volgende indexatiepercentages gehanteerd:

- Loonkosten: 2,0%
- Overige (materiële) kosten: 2,1%
- Investerings: 3,0%
- Subsidies : 2,2%

Hierbij moet wel een correctie gedaan worden op de indexatie van 2025, omdat in het CEP ook een bijstelling van het lopende jaar plaatsvindt (van 3,5% naar 4,8%, zie Kadernota). Op basis van het gewogen gemiddelde, zoals ook bovenstaand weergegeven, worden de subsidies verhoogd met 2,2% en wordt een correctie van 1,3% toegepast voor de bijstelling van de indexaties voor 2025 volgens het CEP. De subsidies worden dan dus totaal geïndexeerd met 3,5%.

Indexatie OZB en heffingen.

Tot en met de begroting 2024 werden de opbrengsten voor OZB en de heffingen geïndexeerd met de CPI van februari van het jaar vóór het begrotingsjaar. Conform hetgeen is besloten bij de Kadernota 2025 (en 2026) sluiten wij nu aan bij de meer gangbare methodiek van indexatie op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP), en daarmee dus ook bij de ontwikkeling van de Algemene Uitkering. Op basis van het gewogen gemiddelde, zoals ook bovenstaand weergegeven, zijn de OZB en heffingen verhoogd met 2,2% en wordt een correctie van 1,3% toegepast voor de bijstelling van de indexaties voor 2025 volgens het CEP. De OZB en heffingen worden dan dus totaal geïndexeerd met 3,5%. Daar waar voor specifieke heffingen een andere verhoging wordt gehanteerd staat dit toegelicht in de paragraaf Lokale Heffingen. Voor afvalstoffenheffing en rioolrechten, alsmede diverse leges, wordt rekening gehouden met de maximale kostendeckendheid.

Algemene Uitkering (Gemeentefonds)

De Algemene Uitkering wordt geraamd op basis van de meicirculaire. Voor indexen worden alleen rekening gehouden met het begrotingsjaar 2026. Voor het meerjarenperspectief gelden constante prijzen (meerjarenbegroting is prijspeil 2026).

Omslagrente

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten rentekosten aan de taakvelden/programma's worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Het renteomslagpercentage is berekend op basis van de voorgeschreven systematiek van de commissie BBV en komt voor 2026 uit op 1,0% (2025: 1,0%). Het omslagpercentage geeft weer welk rentepercentage aan de activa wordt toegerekend. Dit percentage wordt berekend op basis van een raming van de netto door de gemeente te betalen rente en de totale boekwaarde van alle vaste activa van de gemeente. Het percentage wordt afgerond met maximaal 0,5%.

De berekening van de omslagrente is opgenomen in paragraaf 6, Financiering.

Er vindt geen rentebijbeschrijving plaats op reserves en voorzieningen.

Rente nieuw aan te trekken leningen

Prognoses over de rente hebben doorgaans een min of meer "glazenbol" niveau. Dit gegeven wordt nog versterkt door de vele onzekerheden in de geopolitiek. De rente op de geld- en kapitaalmarkt is het afgelopen twee jaar gestegen, na een relatief lange periode van historisch lage rente. De komende jaren verwachten wij dat de rente stabiel blijft op het huidige niveau. Voor nieuwe geldleningen gaan we in de begroting uit van 3,0% rente, gebaseerd op de gemiddelde rentepercentages bij verschillende looptijden gedurende de eerste drie maanden van 2025.

Grondexploitaties

Vanaf boekjaar 2025 is vanuit de commissie BBV voorgeschreven dat voor de rente op de grondexploitaties ook de omslagrente gehanteerd moet worden (2025: 1,0%). Voorheen gold hiervoor een aparte berekeningswijze.

De disconteringsvoet voor verliesvoorzieningen binnen grondexploitaties schrijft het BBV verplicht voor op 2,0%.

Overhead

In 2023 is een nieuwe Notitie Overhead opgesteld door de commissie BBV, deze is van toepassing vanaf begrotingsjaar 2025. Volgens deze notitie mag de methodiek voor het toerekenen van overhead, zoals opgenomen in het overzicht overhead, aan lokale heffingen en rechten niet afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead aan overige taakvelden van de begroting. De methodiek die hiervoor gekozen is om de totale overheadkosten toe te rekenen op basis van de netto loonkosten (excl. inhuur). Zie hiervoor verder de paragraaf Lokale Heffingen.

5 GEPROGNOSTICEERDE BALANS

Activa	rekening prognose begroting begroting begroting begroting					
(bedragen x € 1000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Vaste activa						
<u>Immateriële vaste activa</u>						
- kosten onderzoek en ontw.bep.actief	460	460	460	460	460	460
Totaal immateriële vaste activa	460	460	460	460	460	460
<u>Materiële vaste activa</u>						
- investeringen met een economisch nut	23.273	27.100	31.063	32.620	32.043	30.760
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	16.596	22.042	29.635	30.979	34.403	33.107
Totaal materiële vaste activa	39.869	49.142	60.698	63.599	66.446	63.867
<u>Financiële vaste activa</u>						
- Deelnemingen	72	72	72	72	72	72
- Overige langlopende geldleningen (niet-overheid)	399	350	350	350	350	350
Totaal financiële vaste activa	471	422	422	422	422	422
Totaal vaste activa	40.800	50.024	61.580	64.481	67.328	64.749
Vlottende activa						
Totaal voorraden (incl.verliesvoorziening)	4.191	5.054	1.380	-1.714	-1.554	-1.554
<u>Uitzettingen (looptijd <1 jaar)</u>						
- Vorderingen op gemeenten	0	0	0	0	0	0
- Vorderingen op gemeenschappelijke regelingen	43	50	50	50	50	50
- Vorderingen op overige overheden	8.220	5.800	5.800	5.800	5.800	5.800
- Overige vorderingen	134	150	150	150	150	150
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	8.397	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	228	200	200	200	200	200
<u>Overlopende activa</u>						
- Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	970	950	950	950	950	950
- Nog te ontvangen bijdrage van provincies	55	50	50	50	50	50
- Overige overlopende activa (niet-overheid)	1.597	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal Overlopende activa	2.622	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal vlottende activa	15.438	13.254	9.580	6.486	6.646	6.646
Totaal Activa	56.238	63.278	71.160	70.967	73.974	71.395

Passiva	rekening	prognose	begroting	begroting	begroting	begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Vaste passiva						
Totaal eigen vermogen	12.256	12.702	12.821	12.765	12.756	12.757
Totaal Voorzieningen	7.884	8.055	8.995	8.997	9.585	10.041
Totaal vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer verstrekt door binnenlandse banken en overige financiële instellingen	28.995	31.821	38.438	38.261	40.763	37.715
Totaal vaste passiva	49.135	52.578	60.254	60.023	63.104	60.513
Vlottende passiva						
<u>Netto vlott. schulden, met een rentetypische looptijd < dan een jaar</u>						
- Overige Kasgeld (niet-overheid)	0	2.700	2.906	2.944	2.870	2.882
Overige vlottende schulden	2.870	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal netto vlott. schulden, met een rentetypische looptijd < dan een jaar	2.870	5.700	5.906	5.944	5.870	5.882
<u>Overlopende passiva</u>						
- Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk	1.118	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
- Overige overlopende passiva (niet-overheid)	2.613	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
-Vooruitontvangen bijdragen van provincies	329	300	300	300	300	300
- Vooruitontvangen bijdragen van gemeenten	173	200	200	200	200	200
Totaal overlopende passiva	4.233	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal vlottende passiva	7.103	10.700	10.906	10.944	10.870	10.882
Totaal Passiva	56.238	63.278	71.160	70.967	73.974	71.395

6 EMU-SALDO

Omschrijving	2025	2026	2027
bedragen x € 1.000	Volgens realisatie t/m sept. 2025 aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2026	Volgens meerjarenraming in begroting 2026
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV art. 17c)	107	144	574
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	9.273	11.556	2.901
3. Mutatie voorzieningen	171	940	2
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	863	-3.674	-3.094
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa			
Berekend EMU-saldo (x 1.000)	-€ 9.858	-€ 6.798	€ 769

7 INVESTERINGSPLANNING

Meerjarenontwikkelingen 2026-2029

	Rente	3,00%				
	Afschr.	2026	2027	2028	2029	

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2026	Investering	Afschr.	2026	2027	2028	2029
Masterplan binnenstad tranche 2026 bovengronds	207.000	40		11.385	11.230	11.075
Vervanging beplanting	35.000	20		2.800	2.748	2.695
Herinrichting speelplek Marlijnpad 2026	33.000	12		3.740	3.658	3.575
Speelplek Biezenwal opknappen	10.000	12		1.133	1.108	1.083
Nieuwe:						
Reconstructie Brede Dijk: uitvoeringskrediet fase 5	1.763.100	40		96.971	95.648	94.326
Reconstructie Brede Dijk: vervangen OVL-kabel restant	305.250	40		16.789	16.560	16.331
Aanvullend krediet Rotondes Brede Dijk - Vierbergenweg	438.078	25		30.665	30.140	29.614
Bomen 2026	50.000	40		2.750	2.713	2.675
Totaal jaarschijf 2026	2.841.428		0	166.233	163.803	161.374

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2027	Investering	Afschr.	2026	2027	2028	2029
Nieuwe:						
Bomen 2027	50.000	40			2.750	2.713
Vervanging beplanting	35.000	20			2.800	2.748
Vervanging voetbaldoelen (door stalen doelen met spijlen)	15.000	12			1.700	1.663
Totaal jaarschijf 2027	100.000		0	0	7.250	7.123

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2028	Investering	Afschr.	2026	2027	2028	2029
Speelvoorzieningen 2028	20.000	12				2.267
Nieuwe:						
Bomen 2028	50.000	40				2.750
Totaal jaarschijf 2028	70.000		0	0	0	5.017

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2029	Investering	Afschr.	2026	2027	2028	2029
Bomen 2029	50.000	40				
Totaal jaarschijf 2029	50.000		0	0	0	0

Meerjaren ontwikkelingen 2026-2029 gemeente Oudewater VERVANGINGSPLAN RIOLERING

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2026	Investering		2026	2027	2028	2029
Reconstructie Brede Dijk: uitvoeringskrediet fase 5 (riolering)	2.644.650	40		145.456	143.472	141.489
Vervanging vrijvervalriolering 2026	320.000	40		17.600	17.360	17.120
Gemalen elektronische deel	100.000	15		9.667	9.467	9.267
Duikers en NVO	50.000	40		2.750	2.713	2.675
Totaal jaarschijf 2026	3.114.650		0	175.472	173.011	170.550

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2027	Investering		2026	2027	2028	2029
Vervanging vrijvervalriolering 2027	120.000	40			6.600	6.510
Totaal jaarschijf 2027	120.000		0	0	6.600	6.510

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2028	Investering		2026	2027	2028	2029
Vervanging vrijvervalriolering 2028	120.000	40				6.600

Meerjarenontwikkelingen 2026-2029						
Gemalen elektronische deel	100.000	15				9.667
Drukriolering elektronische deel 2028	190.000	15				18.367
Totaal jaarschijf 2028	410.000		0	0	0	34.633

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2029	Investerings		2026	2027	2028	2029
Vervanging vrijvervalriolering 2029	120.000	40				
Gemalen elektronische deel	100.000	15				
Drukriolering elektronische deel 2029	190.000	15				
Totaal jaarschijf 2029	410.000		0	0	0	0

Meerjaren ontwikkelingen 2026-2029 gemeente Oudewater
VERVANGINGSPLAN AFVAL EN REINIGING

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2026	Investerings		2026	2027	2028	2029
Huisvuilvrachtauto smalspoor (afschrijving 8 jaar)	350.000	8		49.860	49.860	49.860
Totaal jaarschijf 2026	350.000		0	49.860	49.860	49.860

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2027	Investerings		2026	2027	2028	2029
Ondergrondse containers vervanging	250.000	10			29.308	29.308
GFT containers (cocons)	130.000	10			15.240	15.240
Totaal jaarschijf 2027	380.000		0	0	44.548	44.548

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2028	Investerings		2026	2027	2028	2029
Totaal jaarschijf 2028	0		0	0	0	0

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2029	Investerings		2026	2027	2028	2029
Ondergrondse containers vervanging	250.000	10				
GFT containers (cocons)	130.000	10				
Totaal jaarschijf 2029	380.000		0	0	0	0

8 STAAT VAN RESERVES

Beleidsuitgangspunten

In aansluiting op de kadernota Rechtmatigheid worden, in overeenstemming met de door uw raad vastgestelde beleidsuitgangspunten eventuele over- of onderschrijdingen van enkele reserves verrekend in de jaarrekening. Slechts in uitzonderlijke gevallen vindt tussentijds bijstelling plaats. Raadsbesluiten t/m 10 juli 2025 zijn verwerkt.

Algemene Reserve

Deze reserve is primair beschikbaar als buffer voor het opvangen van risico's. Daarnaast kent de algemene reserve een vrij voor de Raad beschikbaar gedeelte. Het moet in principe eenmalige zaken betreffen en geen vervangingen en terugkerende aangelegenheden. Aan deze reserve wordt in principe ook het saldo van de jaarrekening toegevoegd of onttrokken. Daarnaast bestaan de toevoegingen uit incidentele opbrengsten, zoals bijvoorbeeld de verkoop van percelen grond die niet in de grondexploitatie zijn opgenomen.

Reserve investeringen speeltoestellen

Met ingang van 2009 worden conform het BBV de bedragen voor de vervanging van de speeltoestellen afgeschreven en komen de kapitaallasten ten laste van deze reserve. Het betreft nadrukkelijk alleen de kapitaallasten voor de vervanging van bestaande speeltoestellen en dus niet voor uitbreiding van speeltoestellen. Er wordt jaarlijks € 20.000 toegevoegd aan deze reserve.

Reserve sociaal domein

In de begroting 2026-2029 zijn er geen mutaties, wel is er vanuit de jaarrekening 300K overgeheveld aan de reserve om toekomstige hoge uitgaven in de Jeugdzorg te kunnen opvangen. Denk aan Yeph specialistische zorg.

Reserve TOZO

Bij vaststelling van de jaarrekening 2020 is de reserve TOZO ingesteld ter dekking van uitvoeringskosten. In de begroting 2026-2029 is geen mutatie opgenomen.

Reserve parkeren

Voorheen stond in de reserve Bovenwijkse Voorzieningen (BV) een reservering voor investeringen ten behoeve van parkeren binnenstad. Er was echter behoefte aan een aparte reserve voor parkeren en die is met ingang van 2015 gerealiseerd. De reserve wordt gevuld met bijdragen vanwege het realiseren van wooneenheden zonder parkeerplaatsen in de binnenstad en wordt aangewend voor het realiseren van parkeergelegenheid ten behoeve van de binnenstad. In de begroting 2026-2029 is geen mutatie opgenomen.

Reserve wegen

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten om het saldo van zowel de voorziening onderhoud wegen als van de reserve binnenstad toe te voegen aan de reserve wegen. In de begroting 2026-2029 is geen mutatie opgenomen.

Reserve onderhoud gemeentelijk vastgoed

In december 2021 is het nieuwe plan voor onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed vastgesteld. Hiervoor is een voorziening ingesteld. Hierin vindt een jaarlijkse storting plaats en worden de gelden voor groot onderhoud onttrokken. Ten laste van deze reserve worden nu alleen nog de noodzakelijke kosten gebracht van de panden die op de nominatie staan om te worden afgestoten.

Reserve civiele kunstwerken

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 wordt is besloten om het saldo van de voorziening civiele kunstwerken toe te voegen aan de nieuwe reserve civiele kunstwerken. In de jaarschijven 2024 en 2025 wordt een bedrag van 10.000 euro onttrokken voor het uitvoeren van een verhoogd inspectie- en

monitoringsregime. Dit conform het raadsbesluit van 9 juni 2022. In de begroting 2026-2029 is er geen mutatie.

Rekenkamercommissie

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 is besloten een bestemmingsreserve Rekenkamercommissie in te stellen. Ten laste van het jaarrekeningresultaat 2022 is een bedrag van 10.000 euro gestort in deze reserve. Ten laste van het jaarrekeningresultaat 2023 is 10.984 euro gestort. In de begroting 2026-2029 is geen mutatie opgenomen.

Naam reserve	Saldo	Resultaat	Stor- ting	Ont- trekking	Saldo	Stor- ting	Ont- trekking	Saldo	Stor- ting	Ont- trekking	Saldo	Stor- ting	Ont- trekking	Saldo	Stor- ting	Ont- trekking	Saldo
(bedragen x € 1.000)	1-1- 2025	2024	2025	2025	31-12- 2025	2026	2026	31-12- 2026	2027	2027	31-12- 2027	2028	2028	31-12- 2028	2029	2029	31-12- 2029
I. EIGEN VERMOGEN																	
<i>1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>																	
- Rekenkamercommissie	32				32			32			32			32			32
<i>2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>																	
- Civiele kunstwerken	48			10	38			38			38			38			38
- Parkeren	150				150			150			150			150			150
- Wegen	884			326	558			558			558			558			558
- Investerings speeltoestellen	179		20	17	181	20	23	178	20	23	175	20	36	159	20	26	154
<i>3. Sociaal Domein</i>																	
- Sociaal Domein	450				450			450			450			450			450
- TOZO	29				29			29			29			29			29
-De Klepper	0	1.033	799	15	1.817	321	191	1.946	84	144	1.887			1.887			1.887
<i>6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen</i>																	
- Onderhoud gemeentelijk vastgoed	26			11	15		15	0			0			0			0
<i>7. Algemene dekkingsmiddelen</i>																	
- Reserve budgetoverhevelingen	562			0	562			562			562			562			562
- Algemene Reserve	7.806	1.057	7		8.870	7		8.877	7		8.884	7		8.891	7		8.898
Totaal Reserves	10.167	2.090	826	380	12.702	348	230	12.821	111	167	12.765	27	36	12.756	27	26	12.757

9 STAAT VAN VOORZIENINGEN

Voorziening wethouderspensioenen

De gemeente is eigen risicodragers ten aanzien van de pensioenrechten van de wethouders en op grond van het BBV is de gemeente verplicht hiervoor een voorziening in de begroting op te nemen. Jaarlijks vindt een actualisatie plaats en de eventuele consequenties hiervan worden verwerkt in de jaarrekening.

Voorziening wachtgeld wethouders

Ook de hoogte van deze voorziening is herkend. Verplichtingen voor bestaande 'wachtgelders' hoeven niet langer uit de reguliere begroting te worden gedekt. Deze voorziening wordt nu jaarlijks geactualiseerd.

Baggeren

Bij raadsbesluit van 22 december 2022 is besloten om de reserve Baggeren om te zetten in een voorziening Baggeren. Vastgesteld is het baggerplan 2022-2031.

Voorziening onderhoud gemeentelijk vastgoed

In december 2021 is het nieuwe plan : onderhoud gemeentelijk vastgoed , vastgesteld. Hierin vindt een jaarlijkse storting plaats en worden de kosten voor groot onderhoud aan de voorziening onttrokken.

Voorziening onderhoud rioleringen

De jaarlijkse storting in deze reserve bestaat uit de opbrengst van de rioolheffing en de onttrekking bestaat uit de lasten van pompen en gemalen en de rioolleidingen. Daarnaast zijn de investeringen in het buitengebied ten laste van deze reserve gebracht.

Voorziening afvalstoffenheffing

Op 13 december 2018 heeft de raad het Grondstoffenbeleidsplan vastgesteld en op 18 april 2019 het benodigde krediet ter uitvoering hiervan beschikbaar gesteld. Dit betekent dat met ingang van 2020 dezelfde werkwijze wordt gehanteerd als in de gemeente Woerden. Dit houdt in dat met ingang van 2020 eventuele overschotten dan wel tekorten worden verwerkt in deze voorziening.

Naam voorziening	Saldo	Stor- ting	Ont- trekking	Saldo	Stor- ting	Ont- trekking	Saldo	Stor- ting	Ont- trekking	Saldo	Stor- ting	Ont- trekking	Saldo	Stor- ting	Ont- trekking	Saldo
(bedragen x € 1.000)	1-1- 2025	2025	2025	31-12- 2025	2026	2026	31-12- 2026	2027	2027	31-12- 2027	2028	2028	31-12- 2028	2029	2029	31-12- 2029
II. VREEMD VERMOGEN																
<u>Voorzieningen (2110):</u>																
<i><u>Voor verplichtingen, verliezen en risico's</u></i>																
<i><u>(art. 44.1a en 1b)</u></i>																
- Wachtgelden wethouders	121	-72		48			48			48			48			48
- Wethouderspensioenen	743	11		754			754			754			754			754
- Baggeren	176			176			176			176			176			176
<i><u>Ter equalisatie van kosten (art. 44 1c)</u></i>																
- Onderhoud gemeentelijk vastgoed	1.225	53	-114	1.392	1.100	762	1.730	1.100	1.652	1.178	1.100	862	1.417	1.100	1.002	1.514
<i><u>Voor middelen van derden waarvan de</u></i>																
<i><u>bestemming gebonden is (art. 44.2)</u></i>																
- Afvalstoffenheffing	382	-91		291		19	272	8		280		61	219		131	87
- Onderhoud rioleringen	5.238	441	285	5.394	621		6.015	545		6.560	411		6.971	490		7.461
Totaal voorzieningen	7.884	342	171	8.055	1.722	781	8.995	1.654	1.652	8.997	1.511	923	9.585	1.590	1.134	10.041

10 AFSCHRIJVINGSTERMIJNEN

Conform de Financiële Verordening worden de Afschrijvingstermijnen in de Begroting opgenomen. De afschrijvingstermijnen zijn in jaren weergegeven.

Apparatuur		Diversen	
Kopieerapparaat	5	Verkeerslichtinstallaties	15
Frankeermachine	10	Elektriciteitsvoorzieningen, kasten e.d.	10
Inbindapparatuur	5	Dienstfietsen	5
Beveiligingsapparatuur	5	Ondergrondse container	15
Lamineerapparatuur	5		
Mobilofoon	10	Grond	
Portofoon	5	Grond	n.v.t.
Smartphones (nieuw)*	3	Gebouwen	
Telefoon vast	6	Nieuwbouw steen:	
Telefonie overig	3	- woningen	40
Videosystemen	5	- bedrijfsgebouw	40
Telefooncentrale	15	- sporthal	40
		- onderwijsgebouw vanaf 2023	50
		- brandweerkazerne	40
Abri's		Overige gebouwen grotendeels van hout **	20
Abri's	10	Tijdelijke gebouwen/noodlokalen/loodsen/opslagplaatsen **	15
Automatisering Computer		aanbouw/bijgebouw volgt resterende afschrijvingsduur hoofdgebouw	
ICT- overige hardware	5	aanbouw/bijgebouw (zelfstandig onderdeel)	40
Citrix licenties	3	Leidingen	25
I-pads	3	Liften	25
Schermen (klein en groot)	6	Semipermanente gebouwen	40
Thin clients	6	Molens	25-40
CYOS laptop en accessoires	3	Wieken	40
Laptops	3	Restauratie / renovatie	25
Mobile device management	3	Overige:	
Uitwijklocaties (ESX / back up server)	5	noodgebouw (hout)	15-25
Virtual platform (storage en san switches)	3	loodsen/opslagplaatsen/schaftketen	5
Overige servers	3	legionellapreventie-installatie	10
Networking		Gereedschappen	
- Werkplek switches	7	Elektronisch en hand	5
- 10G switches	5	Compressor	10
- Server switches	5	Graskantenknipper	10
- Firewall	5	Knipper/snijder	10
- Wifi network	3	Motorkettingzaag	10
- Beveiligingssoftware telewerken	3	Priktol	10
Begraafplaatsen		Sneeuwschuif	10
Aanleg	30		
Uitbreiding	40	Klokken, uurwerken, carillons	
Urnenmuur	25		
Overig	25		15
Bruggen, viaducten, tunnels, duikers etc.		Markten / kermis	
Activa met een meerjarig maatschappelijk nut in de openbare ruimte		Voorzieningen	10
Vaste bruggen (hout)**	35		
Vaste bruggen (beton, staal)**	90	Onderwijs huisvesting	

Apparatuur		Diversen	
Beweegbare bruggen (combinatie)	25	1e inrichting	15
Hekwerken (metaal)	25	Technische Installaties (vanaf 2020)	20
Vervanging brugonderdelen (dek, rijbaan, antisliplagen, houten leuningen)	10		
Steigers, afmeerpalen, dukdalven e.d.	25		
Renovatie bestaande bruggen	25		
0			
Installaties (vervanging/later toegevoegd)		Voorzieningen aan gebouw/buiten	
Afzuiginstallaties	15	Betonlateien	40
Alarminstallaties	20	Boeidelen	15
Beregeningsinstallaties	10	Buitenzonwering	10
Brandblusinstallaties	20	Dakbedekking	15
Centrale verwarmingsinstallaties	20	Dakkapel	25
Filterinstallatie	10	Garagedeur	10
Geluidsinstallatie	10	Goten	20
Glazenwasinstallaties	10	Isolatie/energiebesparende maatregelen	10
Grafinstallatie	10	Kozijnen geheel	30
Lichtinstallaties	15	Luifel, overkapping	20
Luchtverversingsinstallaties	15		
Pompinstallaties	15	Openbare verlichting	
Radiator	20	Masten	40
Ventilatie en verwarming	15	Armaturen	25
Verlichtingsarmaturen	10		
Discussieapparatuur Raadszaal	10	Parkeren	
Mobilofooninstallatie	10	Aanleg parkeerterreinen	40
Persinstallatie (afvalbrengstation)	10	Parkeergarage	50
Stemmachines	10	Parkeerautomaten	10
Telefoonaansluiting / -installaties / -uitbreiding en -aanleg	10	Parkeerdekken	40
Inbraakbeveiliging	15	Handterminals parkeerwachters	5
Brandmeldinstallaties	15		
Materieel gladheidsbestrijding	11	Riolering op basis van grp	
Zonnepanelen	25	Rioolgemaal:	
		- bouwkundig onderdeel	30
		- elektromechanisch onderdeel	15
Inventaris/meubilair (nieuw, vanaf 2020)	15	Persleidingen	40
Inventaris / meubilair (vervanging/later toegevoegd)		Drukriolering:	
Aula begraafplaats	15	- pompunits elektronisch onderdeel	15
Inrichting magazijn	15	- pompunits bouwkundig onderdeel	30
Kantinemeubilair	10	- leidingwerk	40
Kantoorinventaris	10	Vrijvalriolering	40
Kantoormachines	5	Milieumaatregelen	40
Kantoormeubilair:		Randvoorzieningen:	
- Bureaus	25	Bouwkundig onderdeel	40
- Kasten	20	Elektromechanisch onderdeel	15
- Meubilair raadszaal	25		
- Paternosterkasten	15	Rollend materieel	
- stoelen	5	Minicontainer	15
Keuken en kantine-inventaris	10	Verzamelcontainers	15
Koffieautomaten/frisdrankautomaten	5	Verzamelcontainers ombouw	15
Voorziening aan gebouw/binen:			
Bedrading	20	Speelvoorzieningen	
Bewegwijzering	10	Speelvoorzieningen	12
Gordijnen, luxaflex	5		
Keukenblok	15	Volkstuinen	
Riolering	30		

Apparatuur		Diversen	
Sanitair	20	Aanleg	25
Schilder- en behangwerk	5		
Tegelwerk	30		
Trappen	30		
Veiligheidsvoorzieningen	20		
Vloerbedekking	10		
zonwering	10		
Sportvelden/terreinen		Waterwegen / Vijvers	
Aanleg grassportvelden	15	Lichte beschoeiing	20
Aanleg zand ingestrooid kunstgrasveld (toplaag)	15	Damwandconstructies	30
Toplaag kunstgrasveld (incl. doelgebieden)	12	Combinatie damwanden/beschoeiingen	25
Constructie kunstgrasveld	24	Kademuren	10
Terreinafrastering / ballenvangers	24	Natuurvriendelijke oevers (nieuw) *	40
Sportveldverlichting (masten)	40	Beschoeiing (nieuw) **	40
Sportveldverlichting (armaturen)	20		
Kunststof atletiek renovatie (retoppen)	10		
Kunststof atletiek renovatie toplaag/ asfalt/ inrichting	20		
Kunststof atletiek geheel vervangen	40		
Voertuigen		Wegen (nieuwe aanleg en herinrichting)	
Aanhangwagen	10	Asfaltverharding	50
Bestelauto's	7	Elementenverharding	50
Fietspadschuivers	10	Constructie met BIMS (nieuw) *	25
Grafdelfmachine	10	Constructie EPS (nieuw) *	40
Grote motormaaier	5	Grijs renovatie (vervanging constructie)	40
Houtversnipperaar	5	Grijs straatwerk (elementen)	25
Kleine motormaaier	5		
Kraanauto	10		
Laadsysteem vuilnisauto	10		
Personenauto	9		
Snееwploeg/schuiver	10		
Tractor	10		
Veegmachine (klein)	5		
Vorkheftruck	15		
Vrachtwagens	10		
Vuilnisauto's	8		
Zand- en zoutstrooier	10		
Bedrijfsauto's	9		
		Woonwagen	
		Aanleg terrein	40
		Aankoop- en plaatsingskosten	25
		Zoutopslag	
			20
		Zwembaden	
		Bouw zwembad	40
		Verbouw	25

11 OVERZICHT OP TAAKVELDEN

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.1 Bestuur	146	138	138	0	-138	0	0	0
0.2 Burgerzaken	225	194	194	211	16	209	209	209
0.4 Overhead	55	60	60	25	-36	25	25	25
0.5 Treasury	118	45	45	45	0	45	45	45
0.61 OZB woningen	2.202	2.228	2.278	2.383	105	2.383	2.383	2.383
0.62 OZB niet-woningen	1.033	1.050	1.050	1.119	69	1.119	1.119	1.119
0.64 Belastingen overig	23	33	33	35	2	35	35	35
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	20.509	20.442	20.956	22.077	1.121	22.411	22.287	22.765
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	4	11	11	12	0	12	12	12
2.1 Verkeer en vervoer	428	54	54	169	115	196	196	196
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	285	0	-285	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	101	957	957	1.264	307	1.284	141	-16
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	58	64	64	66	2	66	66	66
3.4 Economische promotie	43	29	29	45	16	45	45	45
4.1 Openbaar basisonderwijs	7	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	2	1	1	1	0	1	1	1
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	97	76	76	76	0	76	76	76
5.1 Sportbeleid en activering	59	57	57	53	-3	53	53	53
5.2 Sportaccommodaties	205	59	139	142	4	142	142	142
5.4 Musea	16	8	8	9	1	9	9	9
5.6 Media	70	76	296	78	-218	78	78	78
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	17	24	24	20	-4	20	20	20
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	197	201	253	187	-66	187	187	187
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	12	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	2.570	1.599	2.320	2.385	64	1.788	1.787	1.787
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	60	0	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	70	70	52	-18	159	159	159
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	2	0	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	0	0	0	-102	-105
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	180	180	180	0	180	180	180
6.81A Beschermd wonen (WMO)	183	0	0	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	126	65	91	49	-42	49	49	49
7.2 Riolering	2.012	2.139	2.139	2.343	204	2.460	2.582	2.711
7.3 Afval	1.670	1.587	1.587	1.694	106	1.723	1.752	1.752
7.4 Milieubeheer	397	265	982	222	-760	222	222	222
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	7	4	4	4	0	4	4	4
8.1 Ruimte en leefomgeving	331	0	0	0	0	0	0	0
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijfsterreinen)	468	0	0	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	556	415	659	430	-229	430	430	430
Totaal Baten	34.007	32.133	35.040	35.375	335	35.412	34.193	34.641

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Vershil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten								
0.1 Bestuur	1.206	1.035	1.076	1.138	62	1.104	1.104	1.104
0.2 Burgerzaken	600	530	530	599	69	598	598	598
0.4 Overhead	5.866	6.003	6.270	7.236	966	7.275	7.224	7.222
0.5 Treasury	56	141	141	146	5	38	12	-52
0.61 OZB woningen	76	67	67	67	0	67	67	67
0.8 Overige baten en lasten	1	40	57	698	641	421	889	984
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	682	763	745	756	11	774	774	774
1.2 Openbare orde en veiligheid	138	205	205	130	-75	130	130	130
2.1 Verkeer en vervoer	3.484	2.692	2.771	2.843	72	3.073	3.486	3.636
2.2 Parkeren	11	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	302	421	801	443	-358	512	510	507
3.1 Economische ontwikkeling	22	11	32	8	-24	8	8	8
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	101	957	957	1.264	307	1.284	141	-16
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	135	87	86	89	3	89	89	89
3.4 Economische promotie	20	3	3	3	0	3	3	3
4.1 Openbaar basisonderwijs	42	65	65	45	-20	45	45	45
4.2 Onderwijshuisvesting	383	369	369	358	-11	358	358	358
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	897	551	558	537	-21	537	537	537
5.1 Sportbeleid en activering	125	146	146	149	3	148	148	148
5.2 Sportaccommodaties	754	667	789	704	-85	668	668	673
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	39	43	43	49	7	49	49	49
5.4 Musea	23	28	28	31	2	53	51	50
5.5 Cultureel erfgoed	75	90	90	65	-25	65	65	65
5.6 Media	244	279	599	387	-212	287	287	287
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	586	792	1.022	794	-227	747	763	759
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.122	2.036	2.193	2.156	-37	2.289	2.269	2.269
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	225	0	0	0	0	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	18	20	20	0	20	20	20
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	2.756	2.428	3.023	3.112	89	2.831	2.832	2.832
6.4 WSW en beschut werk	421	539	405	416	11	416	416	416
6.5 Arbeidsparticipatie	259	579	356	368	12	368	368	368
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	217	0	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	246	319	335	16	335	335	335
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	0	986	986	1.043	57	1.020	1.020	1.020
6.712 Begeleiding (WMO)	0	324	324	341	17	321	321	321
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	102	102	107	5	107	107	107
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	925	0	0	0	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	253	0	0	0	0	0	0	0
6.71C Dagbesteding (WMO)	195	0	0	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	444	0	0	0	0	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	207	0	0	0	0	0	0	0
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	378	0	0	0	0	0	0	0
6.73A Pleegzorg	94	0	0	0	0	0	0	0
6.73B Gezinsgericht	84	0	0	0	0	0	0	0

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	315	0	0	0	0	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	418	0	0	0	0	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	124	0	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	1.059	1.078	1.271	193	1.257	1.035	1.034
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	1.032	1.032	1.085	53	1.085	1.085	1.085
6.791 PGB WMO	0	50	50	35	-15	35	35	35
6.792 PGB Jeugd	0	51	51	51	0	51	51	51
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	106	106	50	-56	50	50	50
6.81A Beschermd wonen (WMO)	82	0	0	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	0	204	209	184	-24	184	184	184
6.822 Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	261	0	0	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	245	245	201	-45	201	201	201
7.1 Volksgezondheid	562	638	663	685	22	680	680	680
7.2 Riolerig	1.663	1.767	1.742	1.924	182	2.017	2.099	2.226
7.3 Afval	1.468	1.379	1.378	1.551	173	1.480	1.499	1.500
7.4 Milieubeheer	1.068	928	1.766	772	-993	772	772	772
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	2	38	38	2	-35	2	2	2
8.1 Ruimte en leefomgeving	295	41	41	38	-3	38	38	38
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	510	-1	249	5	-244	5	5	5
8.3 Wonen en bouwen	1.098	1.038	1.108	941	-167	942	942	942
Totaal Lasten	32.311	31.817	34.933	35.231	298	34.838	34.371	34.517
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	1.286	58	26	230	204	167	36	26
Totaal Onttrekkingen	1.286	58	26	230	204	167	36	26
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	893	327	327	348	21	111	27	27
Totaal Stortingen	893	327	327	348	21	111	27	27
Gerealiseerd resultaat	2.090	47	-194	25	220	630	-169	123

AFKORTINGENLIJST

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen Bestuur van Gemeenschappelijke Regeling
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
AOW uitkering	Algemene Ouderdomswet pensioen uitkering
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemene Plaatselijke Verordeningen
ARBO	Arbidsomstandighedenwet
ARG	Algemene reserve grondbedrijf
AU	Algemene Uitkering van het Rijk
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVU	Afval Verwijdering Utrecht
B&W	Burgemeester en Wethouders
B1-niveau	Taalniveau B1 staat voor eenvoudig Nederlands
B1-route	Is een route voor taal en (vrijwilligers)werk.
BAG	Basisregistratie adressen en gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit Bijstandverlening zelfstandigen
BEN middelen	Bovenregionaal Expertise Netwerk middelen
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIO informatiebeveiliging	De BIO biedt een uniform normenkader voor de beveiliging van de informatie huishouding van alle overheidsorganisaties.
BIZ	Bedrijven Investerings Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BO MIRT	Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BSO+	Buitenschoolse opvang plus; opvang op schooldagen voor kinderen uit het speciaal basis onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs.
CAI	Centrale Antenne Inrichting
CAK	Centraal Administratie Kantoor AWBZ
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIV	Centrum voor innovatief vakmanschap
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPO project	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
CPS	Coöperatie Parkeerservice
DB	Dagelijks Bestuur van Gemeenschappelijke Regeling
DD-JGZ	Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg
DMOP	Duurzaam meerjarenonderhoudsplan
DNB	De Nederlandse Bank
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EBIT	Earnings before interest and taxes: inkomsten voor aftrek van rente en belastingen
ECB	Europese Centrale Bank
e-diensten Burgerzaken	Digitale dienstverlening Burgerzaken
EMU saldo	Economische en Monetaire Unie (EMU) overheidssaldo
Fte	Fulltime equivalent, 1 fte is een volledige werkweek
GEO informatie	Informatie met een ruimtelijk component
GFT	Groente, fruit en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGDrU	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisaties in de regio

Afkorting	Betekenis
GMSD	Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitatie
GRIP incidenten	Gecoördineerde Regionale incidentbestrijdingsprocedure
Gwh	Gigawatt per uur
HDSR	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
HH indicatie	Huishoudelijke Hulp indicatie
HIOR	Handboek inrichting openbare ruimte
HRM	Human Resource Management
IBOR	Integraal beleidsplan Openbare Ruimte
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IHP	Instandhoudingsplan
IOAW	Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPM	Integraal Project Management
IRP	Integraal Ruimtelijk Perspectief
IRP	Integraal ruimtelijk perspectief
ISAE3402 verklaring	Een internationaal erkende standaard die de kwaliteit en beheersing van uitbestede (financiële) processen beoordeelt.
IVP 2023-2026	Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
KCC	Klant Contact Centrum
LEU	Landschap Erfgoed Utrecht
LHBT	Lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender
LTA/GGZ verblijf	Landelijke Transitie Arrangement / Geestelijke Gezondheidszorg verblijf, biedt jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder.
M&O beleid	Misbruik en Oneigenlijk gebruik beleid
MAG	Maatschappelijke Agenda
Min van VWS	Ministerie van Volksgezondheid , Welzijn en Sport
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MPG	Meerjarenperspectief Grondbedrijf
MTO	Medewerkers-tevredenheidonderzoek
MVP	Meerjaren verkeersmaatregelen plan
NEN	Nederlandse normering van richtlijnen
NOVEX	Nationale Omgevingsvisie Extra
ODRU	Omgevingsdienst Regio Utrecht
OMU	Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht
Onderzoeksbureau AEF	Onderzoeksbureau Andersson Eiffers Felix
OOGO overleg	Het Op Overeenstemming Gericht Overleg
OVL kabels	Openbare Verlichting kabels
OZB	Onroerende Zaak Belasting
P&C cyclus	Planning en Control cyclus
P&O	Personeel en Organisatie
PGA	Persoonsgerichte Aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PIP	Plan Inburgering en Participatie
POH-jGGZ	Praktijk Ondersteuner Huisarts- jeugd geestelijke gezondheidszorg
R&B	Ruimte en Beheer
REP	Ruimtelijk Economisch Programma en Perspectief
RES U16	Regionale Energie Strategie, een samenwerkingsverband tussen de U16 gemeenten, de Provincie Utrecht, waterschap Amstel, waterschap Gooi en Vecht, Waterschap Rivierenland en waterschap Vallei en Veluwe.
RHC Rijnstreek en Lopikerwaard	Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
RIB	Raadsinformatiebrief
RMN	Recreatie Midden Nederland

Afkorting	Betekenis
RO	Ruimtelijke ontwikkeling
RPL	RTV Midden Holland (Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Oudewater, Waddinxveen en Woerden.
RSG	Recreatieschap Stichtse Groenlanden
RWS	Rijkswaterstaat
SBO	Speciaal basis onderwijs
SD	Sociaal Domein
SGBW	Stichting gebouwenbeheer Woerden
SH	Strategische Heroriëntatie
SiSa	Single information, Single audit
SMP	Soortenmanagementplan
SPUK	Specifieke Uitkering van het rijk
SPUK CDOKE	Specifieke Uitkering Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
SPUK IJZ	Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden
SPUK IZA	Specifieke Uitkering Integraal Zorgakkoord
SPUK MEOZ	Specifieke Uitkering Meerkosten energie openbare zwembaden
SPUK NEAS	Specifieke Uitkering Noodfonds energie amateursportverenigingen
SPUK WBI	Specifieke Uitkering Woningbouwimpuls
Stichting LISA	Het werkgelegenheidsregister van Nederland, LISA is een databestand met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht.
SUWU	Stichting Urgentieverlening West Utrecht
Sw	Sociaal werk
TCO/LCC	Total cost of ownership / Life cycle cost. Dit is een methode waarbij alle kosten gedurende de volledige levensduur van een product in beeld zijn gebracht.
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
U10 regio	Netwerkorganisatie van de gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.
U16 verband	Zie U10 regio
UTA	Utrecht Talenten Alliantie
UVO	Uitvoeringsovereenkomst
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VAT kosten	Kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht
VIC	Verbijzonderde interne controle
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VR paal	Virtual reality paal
VRI	Verkeersregelinstallatie
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VSGH	Vluchtelingen Steunpunt Groene Hart
VTH/OOV	Vergunningen, toezicht en handhaving / Openbare orde en veiligheid
VTH-beleid	Vergunningen, toezicht en handhavingsbeleid
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
WACC	Weighted Average Cost of Capital: het gewogen gemiddelde kostenvoet van het kapitaal van de organisatie
Wet Bibob	Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
Wet BOPZ	Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOB / WOO	Wet Openbaar Bestuur / Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wpg	Wet Politiegegevens
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wsw-bestand	Werknemersbestand van de Wet sociale werkvoorziening
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
Z-route	Is een intensieve route in het inburgeringsstelsel, waarin inburgering en participatie stevig worden gecombineerd.

